

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 90.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1921.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1921.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1923.

Pris kr. 1,00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1922:

- Nr. 33. Rekruttering 1918. (*Recrutement.*)
- 34. Skiftevesenet 1918 og 1919. Overformynderiene 1917 og 1918. (*Successions faillites et biens pupillaires.*)
- 35. Norges sparebanker 1920. (*Caisses d'épargne.*)
- 36. Norges handel 1920. (*Commerce.*)
- 37. Sjømannsforsikringen 1919. Fiskerforsikringen 1920. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 38. Fattigvesenet 1918 og 1919. (*Assistance publique.*)
- 39. Folketellingen 1 desember 1920. I. Folkemengde og areal i Rikets forskjellige deler. Hussamlinger på landet. (*Recensement, I. Population et superficie des divisions administratives, etc.*)
- 40. Folketellingen 1 desember 1920. II. Trossamfund. (Hjemmehørende folke- mengde.) (*Recensement, II. Population de droit classée par culte.*)
- 41. Norges jernbaner 1920/21. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 42. Rekruttering 1919. (*Recrutement.*)
- 43. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1920. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 44. Arbeidslønninger 1920 og 1921. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 45. Ulykkesforsikringen 1919. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 46. Civil rettspleie 1919 og 1920. (*Justice civile.*)
- 47. Norges kommunale finanser 1917/18. (*Finances des communes.*)
- 48. Norges bergverksdrift 1919 og 1920. (*Mines et usines.*)
- 49. Produksjonsstatistikk for industrien 1916. (*Statistique de la production industrielle.*)
- 50. Norges postvesen 1921. (*Statistique postale.*)
- 51. Norges Brandkasse 1913—1917. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie pour les années 1913 à 1917.*)
- 52. Jordbruk og fedrift 1916—1920. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 53. Norges fiskerier 1919. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 54. Forsikringsselskaper 1920. (*Sociétés d'assurances.*)
- 55. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 juli 1922. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er juillet 1922.*)
- 56. Norges telegrafvesen 1920/21. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 57. Private aktiebanker 1921. (*Banques privées par actions.*)
- 58. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1918. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 59. Den norske Statskasses finanser 1 juli 1915—30 juni 1920. (*Finances de l'État.*)
- 60. Skolevesenets tilstand 1917. (*Instruction publique.*)
- 61. Sykeforsikringen 1921. (*Assurance-maladie.*)
- 62. Alkoholstatistikk 1920—1921. (*Statistique de l'alcool.*)
- 63. Norges kommunale finanser 1918—19. (*Finances des communes.*)
- 64. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1917 og 1918. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 65. Norges skibsfart 1921. (*Navigation.*)
- 66. Stortingsvalget 1921. (*Élections en 1921 pour le «Storting».*)
- 67. Norges sparebanker 1921. (*Caisses d'épargne.*)
- 68. Norges handel 1921. (*Commerce.*)
- 69. Rekruttering 1920. (*Recrutement.*)
- 70. Norges bergverksdrift 1921. (*Mines et usines.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 90.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1921.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1921.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

5

KRISTIANIA.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1923.

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.
For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24,
57, 70, 89 og 116.
For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15,
36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
For årene 1912—1918 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, 13, 39,
71, 96, 121, 148 og 184.
For årene 1919 og 1920 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VII, 22
og 43.

En 1921 il est signalé en Norvège des cas de charbon (62), de charbon symptomatique (27), de fièvre catarrhale du boeuf (511), de rouget du porc (11855), de pneumonie contagieuse du cheval (22), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (80), de gourme (2031), d'influenza (140), et de gastromycose du mouton (104).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Innholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

Résumé en français	Page III
------------------------------	-------------

I. Veterinærvesenet i 1921

(Du service vétérinaire en 1921).

A. Almindelig oversikt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker (Maladies par départements)	2
B. De enkelte sykdommer (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhfeber (Fièvre catarrhale)	4
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	5
4. Bråсот (Gastromycose du mouton)	5
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	5
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	6
7. Ondartet anæmi hos hesten (Anémie infectieuse).	6
8. Tuberkulose (Tuberculose)	7
9. Kværke (Gourme)	10
10. Smittsom kasting (Avortement épizootique)	11
11. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval)	12
12. Blodurin hos kveget (Hématurie du bétail)	12
13. Forskjellige sykdommer (Maladies diverses):	
Stivkrampe, ringorm, kopper, luftveiskatarrh hos hest, neseblødning hos hest, blødning i lig. latum uteri, benskjørhet, hjerne- og ryggmarvslidelse hos kveget, hyderalantois, ufruktbarhet hos kveg, melkefeber, sarkomatose, sauesykdommer, smittsom øienbetendelse, eksematøse sykdommer, sykdom hos rev, rensykdommer, forgiftninger	13—20
C. Tabeller (Tableaux statistiques)	21
Tabel II. Husdyrsykdommer artsvis (Maladies par espèces)	22
— III—XXII. Husdyrsykdommer fylkesvis (Maladies par départements)	26—111

	Page
Antall dyrlæger i Norge 1922 (Nombre de vétérinaires en 1922) . . .	112
Utførsel og innførsel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	113
Bevilgninger i budgetterminen 1921—1922 (Budget du service vétérinaire)	115

II. Kjøttkontrollen i 1921.

(L'inspection de la viande en 1921).

Almindelig oversikt (Vue générale)	118
Tabell A. Antall slakt på stasjonene (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	120
— B. Antall slakt, 2nen klasse, på stasjonene (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	122
— C. Antall slakt, kassert på stasjonene (Nombre de viandes saisies)	123
— D. Antall slakt kontrollert utenfor stasjonene (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	124
— E. Sammendrag for 1921 (Tableau récapitulatif)	126
— F. Årsaker til 2nen classes stempling og kassasjon (causes de la classification et des saisies)	128
— G. Tønnekjøttkontrollen (Les viandes dépecées, de provenance étrangère)	129
1. Ålesund	130
2. Arendal	130
3. Bergen	130
4. Bodø	133
5. Drammen	133
6. Fredrikshald	133
7. Fredrikstad	134
8. Gjøvik	135
9. Hamar	136
10. Haugesund	136
11. Holmestrand	136
12. Horten	137
13. Hønefoss	137
14. Kongsberg	137
15. Kragerø	137
16. Kristiania	138
17. Kristiansand	146
18. Kristiansund	146
19. Larvik	146
20. Lillehammer	147
21. Lillestrøm	147
22. Molde	147
23. Moss	148
24. Narvik	148
25. Notodden	148
26. Odda	149
27. Porsgrund ²	149

	Pag
28. Risør	149
29. Sandefjord	149
30. Sarpsborg	150
31. Skien	150
32. Stavanger	150
33. Tinn	152
34. Tromsø	152
35. Trondhjem	152
36. Tønsberg	155
Bøndernes Fællesslakteri (i Aker)	155

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1921 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1921)	156
1. Plakat av 4 februar 1921 angående reglene for innførsel av husdyr m. v. (Décret royal sur l'importation des animaux etc.)	156
2. Plakat av 20 mai 1921 angående endringer i forannevnte innførselsplakat. (Décret royal sur l'importation des animaux etc.)	156
3. Kgl. resolusjon av 27 mai 1921 angående endrede avgifter ved Bergens kommunale slaktehus. (Décret royal modifiant les taxes fixées pour l'abattoir publique à Bergen)	156
4. Kgl. resolusjon av 3 juni 1921 angående retten til at ansette distriktsdyrleger m. v. (Décret royal sur la nomination des vétérinaires délégués)	156
5. Kgl. resolusjon av 2 juli 1921 angående endrede avgifter ved Trondhjems kommunale slaktehus. (Décret royal modifiant les taxes fixées pour l'abattoir publique à Trondhjem)	156
6. Plakat av 28 juli 1921 angående endringer i reglene for utførsel av husdyr. (Décret royal sur l'exportation des animaux)	156
7. Kgl. resolusjon av 30 august 1921 angående opprettelse av kommunal kjøttkontrol i Odda. (Sur l'établissement de contrôle municipale des viandes à Odda)	157
B. Gjeldende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	
1) Lov av 14. juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	157
2) Nugjeldende regler for innførsel av husdyr (De l'importation des animaux)	166
3) Reglement for undersøkelse av innførte hester, av 25 januar 1917 (De l'importation des chevaux)	168
4) Nugjeldende regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux)	170

VIII

	Page
5) Om kvegtuberkulosens bekjempelse; cirkulære av 7 april 1905 (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	171
6) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	176
7) Lov av 27. juni 1892 m. v. om kommunale slaktehus m. v. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	178
8) Regler for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	180
9) Regler for innførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Sverige til Norge. (Sur l'importation de la Suède de la viande de boucherie) 187	
10) Regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt av 4 august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée) . . 191	
11) Lov av 9 august 1918 m. v. om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse (Loi sur les frais de voyage)	194
12) Regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 13 juli 1923 (Sur les frais de voyage)	197

I.

Om veterinærvesenet 1921.

A. Almindelig oversikt.

Ifølge de fra dyrlægene innkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	70 266	sykdomstilfelle
Oksen	116 461	—
Sauen	5 302	—
Gjeten	1 907	—
Svinet	37 445	—
Hunden	13 571	—
Katten	649	—
Fjærfe	832	—
Andre dyr	156	—

Av de behandlede dyr angis å være døde eller drepte:

Hester	1 359
Okser	4 903
Sauer	380
Gjeter	41
Svin	2 123
Hunder	840
Katter	71
Fjærfe	287
Andre dyr	36

Antallet av de av dyrlægene behandlede sykdomstilfeller hos husdyrene var i etternevnte år:

1890	46 091	1917	204 076
1900	71 438	1918	231 168
1910	146 537	1919	235 831
1915	204 416	1920	243 715
1916	167 733	1921	246 589

Den almindelige sundhetstilstand blandt husdyrene har i årets løp vært tilfredsstillende; ingen av de mest ondartet smittsomme husdyrsykdommer har vunnet nogen faretruende utbredelse, og landet har også

i 1921 vært forskånet for de i utlandet opptredende farsotter som munn- og klovsyke, kvegpest, hundegalskap, snive o. s. v. Flere dyrlæger meddeler i sine innberetninger, at efterspørslen etter dyrlægehjelp nu er i avtagende og gir den økonomiske depressjon skylden herfor.

I henhold til Stortingets beslutning av 17. juli 1920 er såvel ansettelsesmåte som distriktsinndeling og lønnsforhold for fylkesdyrlæger blitt endret.

Ved kgl. res. av 4. februar 1921 blev det derefter bestemt: »I henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918 § 1, siste ledd, blir fylkesdyrlæger og politidylæger i Kristiania og Bergen å regne for statstjenestemenn.«

Ved kongelig resolusjon av 3. juni 1921 blev der — i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918, dens § 2 I, — bestemt, at retten til å ansette fylkesdyrlæger og politidylæger i Kristiania og Bergen fra 1. juli 1921 henlegges til Landbruksdepartementet. Videre blev der — i henhold til samme lovs § 2 2 — bestemt, at fylkesmannen og fylkesutvalget skal regnes som den fylkesdyrlægene — og magistrat og formannskap som den politidylæger i Kristiania og Bergen nærmest foresatte tjenestemyndighet. I henhold til disse bestemmelser har Landbruksdepartementet siden 1. juli 1921 ansatt fylkesdyrlæger efter innstilling av fylkesmannen og fylkesutvalget.

Ved forannevnte stortingsbeslutning av 17. juli 1920 blev det bl. a. bestemt, at der av Landbruksdepartementet — efter forslag av vedkommende fylke — skulde fastsettes en klasseinndeling av fylkesdyrlægedistriktene — en lønnsklasseinndeling.

Under 18. juni 1921 fastsatte så departementet, efter at saken var drøftet av en komité, klasseinndelingen overensstemmende med komiteens forslag.

Iberegnet de to fylkesdyrlægestillinger i Finnmark og politidylægene i Kristiania og Bergen er der nu 168 fylkesdyrlægestillinger i landet.

Fylkesdyrlægerne, der fra 1. juli 1922 benevnes distriktsdyrlæger, er fra 1. juli 1918 innlemmet i Statens Pensionskasse.

Opførelse av bygningene til en veterinærhøiskole i Kristiania er fortsatt.

Tabell I.

Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker 1921.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Fylke (Département)	Miltbrand (Anthrax)	Raslesyke (Anthrax emphysematosus)	Bråsott (Gastromycosis ovis)	Ondartet katarrheber (Febris catarrhalis maligna)	Lungesyke hos hesten (Pleuro-pneumonia contagiosa equi)	Influenza hos hesten (Influenza)	Svinepest og svinesyke (Pneumo-enteritis contagiosa suis)	Rødsyke og knuterosen (Morbus ruber)	Kverke (Adenitis contagiosa equi)	Ondartet anæmi hos hesten (Anaemia infect. equi)
Kristiania . . .	-	-	-	3	10	-	40	303	106	-
Akershus . . .	2	3	-	12	-	-	15	1 325	253	-
Østfold . . .	14	6	-	37	2	2	-	660	388	-
Buskerud . . .	2	-	-	59	10	-	3	1 654	432	-
Vestfold . . .	1	1	-	12	-	-	-	429	62	1
Hedmark . . .	9	2	-	80	-	-	2	1 507	424	56
Opland . . .	3	4	-	56	-	15	1	1 469	80	-
Telemark . . .	7	-	-	33	-	4	8	599	63	-
Aust-Agder . . .	2	-	-	14	-	-	6	222	30	-
Vest-Agder . . .	1	1	-	3	-	-	-	64	1	-
Rogaland . . .	7	1	20	15	-	-	-	53	4	-
Hordaland . . .	1	5	17	14	-	-	-	162	2	-
Bergen . . .	1	-	2	1	-	2	-	12	-	-
Sogn og Fjordane	4	-	6	19	-	-	-	256	19	-
Møre . . .	-	3	14	25	-	20	5	723	52	-
Sør-Trøndelag . .	6	-	8	40	-	-	-	1 132	28	-
Nord-Trøndelag . .	2	-	21	41	-	97	-	799	72	-
Nordland . . .	-	1	16	13	-	-	-	444	14	-
Troms . . .	-	-	-	4	-	-	-	37	-	-
Finnmark . . .	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-
Ialt (total)	62	27	104	511	22	140	80	11 855	2 031	57
1920	53	25	77	522	47	238	23	12 201	4 075	-
1919	82	31	73	513	459	147	155	10 034	431	-
1918	75	25	63	472	532	110	83	9 734	5 069	-
1917	62	40	106	537	1 196	29	147	8 955	4 430	-
1916	104	45	97	489	260	25	106	5 074	1 955	-

B. Om de enkelte sykdommer.

1. Miltbrand.

Der er ialt anmeldt 62 tilfeller av denne sykdom i 1921. Derav er 48 tilfeller inntruffet hos kveget, 5 hos hesten, 8 hos svinet og 1 hos sauen. I 1920 var de samme tall henholdsvis 47, 2, 3 og 1. Sykdommen har under og etter krigen gått sterkt tilbake, men der viser sig nu en stigning i antall tilfeller. I årsberetningen for 1920 er inntatt en oversikt over antall tilfeller siden 1910, hvortil kan henvises.

Angående antall tilfeller inntruffet i de forskjellige fylker se tabell 1.

Distriktsdyrlæge *C. Jørgensen*, Rakkestad, meddeler følgende angående et tilfelle av miltbrand hos hesten:

Ved undersøkelsen hadde hesten normal temperatur 38,6, puls 36, respirasjon 14. Den hadde etelyst, tok fôr i munnen, tygget litt for så å slippe det ut igjen. Det var umulig for dyret å svelge såvel fôr som drikke. Der kunde påvises nogen ømhet i svelgregionen samt forøket salivasjon. Ellers fantes intet abnormt. Min diagnose var på dette stadium »angina». Utover aftenen forverredes tilstanden og dyret døde utpå natten under kolikksymptomer. Ved obduksjonen fantes hele svelget svullent og sete for betydelige hæmorrhagier. Blodet var mørkt og dårlig koagulert. Forøvrig var alle organer normale. Under mikroskopet påvist miltbrandsbaciller.

2. Ondartet katarrhfeber.

Av katarrhfeber hos kveget er der ialt anmeldt 511 tilfelle, hvorav 274 dreptes og 147 døde. Sykdomstilfellenes antall i de siste ti år stiller sig således:

1912.	608 tilfelle
1913.	587 —
1914.	676 —
1915.	524 —
1916.	489 —
1917.	537 —
1918.	437 —
1919.	513 —
1920.	522 —
1921.	511 —

Sykdommen har optrått i alle fylker undtagen Finnmark (se tabell 1).

Distriktsdyrlæge *O. Tarabrud*, Nordre Valdres, meddeler:

Ondartet katarrhfeber har som de foregående år krevd mange ofre. Sykdommen optrer enkeltvis og sprett, men har en avgjort tendens til å forholde sig stasjonær. Prognosen er her i distriktet meget dårlig og nedslaktning blir derfor i de fleste tilfelle anvendt.

Distriktsdyrlæge *I. Flønæs*, Rissa, meddeler:

Av ondartet smittsomme sykdommer er det kun katarrhfeber, som er av betydning her i distriktet. De anmeldte tilfelle er kun få, da sykdommen er så godt kjent blandt befolkningen, at de lar dyrene slakte, når de første øiesymptomer viser sig. At sykdommen ikke anmeldes er jo verst for kvegeieren selv, da der som regel ikke rengjøres og desinfiseres.

3. Raslesyke.

Der er av denne storfe-sykdom kun behandlet 27 tilfeller, derav er 18 døde, mens 6 oppgis å være drept. I 1920 inntraff der 25 tilfelle. (Se forøvrig tabell 1).

4. Bråсот.

Ialt er der anmeldt i 1921 104 tilfeller av bråсот hos sauene, mot 77 tilfelle i 1920. Av de 104 tilfelle oppgis de 93 å være døde og 8 drepte. Den er forekommet — som vanlig — kun på Vestlandet, Trøndelagen og Nordland.

Distriktsdyrlægen i Ytre Namdal, *K. Myran*, meddeler:

Bråсот er anmeldt med 21 tilfelle i 9 besetninger. Samtlige dyr kreperte. Sykdommen er stasjonær [heroppe — i alle fall for Vikna og Nærøy herreders vedkommende, men det er heldigvis ikke så ofte, at den angriper et større antall dyr i samme besetning. Verst viser forholdet sig å være på de mindre havneganger (holmer), hvor sykdommen uten å observeres kan opptre allerede tidlig på efteråret og der ikke føres tilsyn med å få kadavrene nedgravet efterhvert.

5. Svinesyke og svinepest.

Av disse sykdommer er ialt anmeldt 80 tilfelle, hvorav de 5 som svinepest i en enkelt besetning.

I de siste år har disse sykdommer optrått med følgende antall tilfelle årlig:

1912	642	tilfelle
1913	282	»
1914	359	»
1915	223	»
1916	106	»
1917	147	»
1918	83	»
1919	155	»
1920	23	»
1921	80	»

Stadsdyrlæge *E. C. Koren Lund*, Skien, meddeler at samtlige dyr i en bingehørende en større svinebesetning blev angrepet av svinedifteritis; de blev alle nedslått og bingen desinfisert med det resultat at sykdommen ikke bredte sig til besetningens øvrige dyr.

Distriktsdyrlæge *I. Heggenhaugen*, Nes, Hedmark, anfører i sin innberetning, at han har hatt utmerkede resultater ved benyttelse av schweineseuchesserum som kurativt og profylaktisk middel mot smittsom pneumoni hos svin.

6. Rødsyke og knuterosen hos svin.

Det viser sig å ha vært nogen tilbakegang i anmeldte tilfelle av disse sykdomme, idet der i 1921 er forekommet 11855 tilfelle mot 12201 i 1920. Av disse 11855 tilfelle var 2590 rødsyke, hvorav 266 opgis å være døde og 72 drepte. Av knuterosen er behandlet 9265 tilfelle, hvorav 140 døde og 137 drepte. Angående tilfellenes fordeling i de forskjellige fylker se tabell 1.

Grunnen til at disse sykdommer nu anmeldes sjeldnere, opplyser flere dyrlæger, skyldes den økonomiske depressjon i forbindelse med de forholdsvis kostbare skyssutgifter for dyrlægene. Det er derfor mange der nu i det lengste kvier sig for å hente dyrlæge ved disse sykdommer, og istedetfor skaffer sig en resept på brennevin som før serumets dage var ansett som et spesifikt middel mot denne sykdom.

Veterinærkaptein *A. Moholdt*, Trondhjem, meddeler:

Ved knuterosen er dels anvendt norsk serum, dels det tyske susserin. Susserin virker utvilsomt bedre enn det norske, men også det norske serum er bra virksomt og da det er langt billigere enn det tyske (susserin koster p. t. kr. 12,60 pr. 100 gram), vil man vel stå sig på å anvende det norske serum.

7. Ondartet anæmi hos hesten.

Av ondartet eller smittsom anæmi hos hesten opgis å være behandlet 1 tilfelle i Vestfold og 56 tilfelle i Hedmark fylke, ialt 57 tilfelle.

Distriktsdyrlæge *E. Vefling*, Sandefjord, meddeler, at han har påtruffet et tilfelle av denne sykdom hos en hest; dyret blev slaktet.

Distriktsdyrlæge *J. O. Mørstad*, Rena, anfører, at han har behandlet 13 tilfelle av anæmi. Da diagnosen i lette tilfeller er vanskelig kan enkelte av disse tilfelle muligens ha vært av annen art. Behandlingen synes ikke håbløs, når dyrene kan helt skånes for arbeide i lang tid. Blir de brukt vil der lett komme tilbakefall.

Fra Storelvdalen meddeler distriktsdyrlæge *T. H. Greftegreff*, Koppang, at der i seterhavnen gikk 26 hester, hvorav 10 er døde eller slaktet. Sykdommen angis gjennomgående å ha optrått mer akut enn almindelig. Efter at de karakteristiske symptomer har vist sig er der gjerne gått bare 1—3 dage før dyrene er blitt liggende og er da som regel blitt drept.

Distriktsdyrlæge *G. Murstad*, Romedal, meddeler:

Hestens anæmi ses av og til, sjelden hos unge dyr, men blandt de voksne. Hesten får plutselig dårlig etelyst, temperaturforhøielse, slaphet; forøvrig ingen fremtredende symptomer. Efter kort tid, kun 3—4 dage, er hesten igjen tilsynelatende i full vigør; det almindelige er at det blir med et slikt anfall, eller det kan gå lang tid — måneder — før hesten igjen viser tegn til sykdom. Sådanne hester går sikkert i handelen og er sannsynligvis smittebærere.

Distriktsdyrlæge *J. W. Løkke*, Trysil, meddeler:

Hvad infektøs anæmi angår, så har den også i år krevet flere ofre, omenn den står endel tilbake fra fjoråret hvad utbredelse angår. Der er behandlet 16 tilfelle med foreløbig 9 dødsfall. Det dreier sig i år utelukkende om unge, kraftige hester, — mange i 3—4 års alderen. Sykdommen er forekommet på samme havnestrekninger som forløpne år, men der er også dukket op tilfelle på nærliggende havneganger, så smitten synes å spre sig. Heldigvis er der nu fra statens side tatt skritt for å bekjempe sykdommen, — en bestemmelse som heroppe er mottatt med stor tilfredshet.

Da denne ondartede hestesykdom synes å skulle tilta og bre sig til hittil smittefrie distrikter og måske også overføres til nabofylkene, optok man spørsmålet om, hvad der av det offentlige kunde gjøres for å komme sykdommen tillivs. Departementet foranlediget derfor ved kgl. resol. av 9. desember 1921 nedsatt en komite med oppdrag å gi en utredning av sykdommens betydning og opptreden her i landet og av spørsmålet om offentlige foranstaltninger mot den.

8. Tuberkulose.

Det viser sig at der også i 1921 har vært nogen fremgang i disse undersøkelser. Omstående tabell viser, at der i årets løp er undersøkt ialt 3713 dyr (mot 2148 i 1920) i 488 besetninger (323). Den fundne tuberkuloseprocent hos de undersøkte dyr var dette år 7,6 (mot 6,2 i 1920) og i besetningerne 12,3 (7,7). Den utførligere opgave over forholdene i denne henseende vil finnes angitt i tabellen side 9. Det vil herav ses at den fundne tuberkuloseprocent svinger adskillig i de enkelte år, hvilket jo også er naturlig eftersom undersøkelserne i de enkelte år foretas i mer eller mindre smittede distrikter. Mens de fleste besetninger i 1921—22 blev undersøkt i Nordland fylke blev i 1919 de fleste prøvet i Buskerud o.s.v.

I forrige beretning (for 1920 side 7) vil finnes inntatt en statistikk over forholdet innen de enkelte fylker fra undersøkelsernes begynnelse i 1895 til og med året 1920*).

*) I professor *Holth's* foredrag om »Bekjempelsen av husdyrtuberkulosen« i Det norske landbruksråd 1921 (trykt i rådets forhandlinger for samme år) vil finnes inntatt en statistikk over forholdet innen fylkerne, hvortil kan henvises.

Resultat¹⁾

av de offentlige kvegtuberkulinprøver i året 1921.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1921).

Fylke (Département)	Antall undersøkte dyr (Nombre des animaux tuberculins)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. mistenkte og tuberkuløse (pct.)	Antall prøvede besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Omsprøitede besetninger (Inoculations répétées)	
							Antall besetninger	Tuberkuløse
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	457	84	18,4	14	9	64,3	-	-
Østfold	241	28	11,6	19	8	42,1	1	1
Buskerud	495	41	8,3	51	15	29,4	5	3
Vestfold	159	22	13,8	12	5	41,7	1	-
Hedmark	91	2	2,9	13	2	15,4	-	-
Opland	403	37	9,2	37	9	24,3	2	1
Telemark	42	-	-	3	-	-	-	-
Aust-Agder	16	-	-	6	-	-	-	-
Vest-Agder	20	-	-	5	-	-	-	-
Rogaland	73	4	5,5	5	3	60	-	-
Hordaland	100	-	-	14	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	170	3	1,8	28	2	7,1	2	-
Møre	24	-	-	2	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	467	37	7,9	69	5	7,2	1	-
Nord-Trøndelag	191	20	10,5	35	1	2,8	1	1
Nordland	744	3	0,4	170	2	1,2	5	-
Troms	1	-	-	1	-	-	-	-
Finnmark	19	1	5,3	4	1	25	-	-
Ialt (total)	3 713	282	7,6	488	62	12,3	18	6

¹⁾ Det viser sig nu efter en optelling, at der i året 1922 er tuberkulin-under-søkt ialt 57 855 dyr i 5 757 besetninger. Av de undersøkte dyr viste 5,7 % sig å være tuberkuløse (eller mistenkte), mens av besetningene 23 % var smittet.

De offentlige kveg-tuberkulinprøver 1895—1921.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publiques faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1921.)

År	Antall undersøkte besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Antall undersøkte dyr (Nombres des animaux tuberculins)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pct.)
1895)	2 195	573	26,1	30 787	2 588	8,4
1896)	2 136	577	27,0	24 755	2 056	8,3
1898.....	1 465	331	22,6	14 740	725	4,9
1899.....	1 337	274	20,5	11 919	678	5,7
1900.....	2 072	368	17,8	15 513	779	5,0
1901.....	2 889	311	10,8	20 051	701	3,2
1902.....	2 227	255	11,5	14 230	502	3,5
1903.....	2 027	276	13,6	13 846	672	4,9
1904.....	2 335	328	14,0	18 519	1 060	5,7
1905.....	1 802	223	12,4	13 566	623	4,6
1906.....	1 888	227	12,0	14 622	890	6,1
1907.....	1 626	218	13,4	12 734	840	6,6
1908.....	1 833	256	13,9	14 643	709	4,8
1909.....	2 546	312	12,3	20 623	869	4,2
1910.....	3 038	332	10,9	21 109	1 167	5,5
1911.....	3 047	423	13,8	26 937	1 291	4,8
1912.....	3 463	288	8,3	20 493	829	4,8
1913.....	1 746	274	15,7	15 335	754	4,9
1914.....	1 222	139	11,4	10 793	463	4,3
1915.....	521	82	14,6	5 445	449	8,2
1916.....	713	94	13,2	6 140	440	7,2
1917.....	451	91	20,1	4 311	480	11,1
1918.....	415	63	15,2	4 027	340	8,4
1919.....	248	35	14,1	2 301	190	8,3
1920.....	323	25	7,7	2 148	134	6,2
1921.....	488	62	12,3	3 713	282	7,6
1895—1921..	44 053	6 437	14,6	363 300	20 511	5,6

Distriktsdyrlæge *H. Fleischer*, Gjøvik, meddeler:

Jeg har hatt 1 tilfelle, det første i 12 år, av tuberkulose. En eldre ku, som ikke hadde vist sykdomstegn, blev slaktet i november. Ved åpningen av brysthulen fant eieren lungene mistenkelige, hvorfor jeg blev tilkalt. Begge lunger, hjertepose, begge brystvegge samt mellemgulv var besatt med tuberkuloseknuter. Kuen blev nedgravet. Hele besetningen blev straks efter tuberkulinundersøkt, men ingen av de andre dyr i besetningen reagerte.

Dyrlæge *O. E. Onstad*, Bilitt, østre Toten, meddeler:

På en gård, hvor der har vært meget tuberkulose på fjøset, blev *to griser foret med kjøtt av tuberkulose dyr* med det resultat, at begge blev angrepne. Begge griser fikk dårlige ben, den ene fikk tillike en knyttnevestor hevelse i det ene kastrasjonssår; denne gris blev slaktet hjemme. Ved obduktionen konstatertes tuberkulose i det ene haseled og på kastrationsstedet; forøvrig var tuberkulosen så utbredt, at kroppen blev kassert totalt. Den annen gris blev sendt til slakteriet, hvor der blev kassert en del av den.

9. K v æ r k e.

Av kværke (kværstil) er i årets løp behandlet 2031 tilfeller mot 4075 i 1920. I årsberetningen for 1919 vil finnes en statistikk med tapsprosent ved denne sykdom i de senere år. Sykdommen optrer gjerne periodevis i de forskjellige distrikter. Den har i 1921 særlig optrått i Buskerud (432), Hedemark (424), Østfold (388) o.s.v., se tabell 1.

Distriktsdyrlæge *N. Aas*; Skarnes, meddeler:

Av de smitsomme sykdommer fikk dog kværke temmelig stor utbredelse. Ialt behandledes 64 tilfeller, hvorav 2 — to — dødsfall. Der benyttedes i stor utstrekning serum som middel i sykdommens begynnelse. Hvorvidt denne behandling har øvet nogen stor innflytelse på sykdommens forløp er det meget vanskelig å ha nogen sikker mening om, da denne sykdom også ved den »gammeldagse» behandling var av høist forskjellig intensitet og varighet. Serum benyttes også som preventivt middel på et stort antall heste. Det forekommer mig at virkningen her var mere oplagt; av ca. 50 heste blev såvidt vites kun 2 — to — syke kortere tid etter innsprøtningen. Det er innlysende, at det i en så travl vinter som fjorårets spiller en meget stor økonomisk rolle å kunne begrense sykdomsantallet mest mulig. De andre forholdsregler klikker som regel alltid, da smitte mulighetene på driftveiene og ved stasjonerne er mange og kan ikke vesentlig forminskes uten altfor rigorøse påbud og derefter følgende kontroll med dens overholde'se.

Distriktsdyrlæge *H. Stenersen*, Sarpsborg, meddeler:

Kværke har hatt en overordentlig stor utbredelse i distriktet; der har vært hundrevis av tilfeller og den har ofte hatt en ondartet karakter, mange tilfeller har trukket svært i langdrag og betraktelig nedsatt hestens kondisjon; en del tilfeller er blitt komplisert, idet dels lungebetennelse, dels brysthindebetennelse har sluttet sig til grunnlidelsen. Der er som følge derav forefalt noen dødsfall.

Veterinærkaptein *O. Enger*, Ø. Toten, anfører:

Av kværke er ikke forekommet noget tilfelle. Derimot er behandlet et tilfelle af fibrøs svulst i mesenteriet som tilsist innsnevret tarmvolumet så hesten av denne grunn måtte slaktes. Hesten hadde for 2 år siden gjennomgått kværke og hadde i flere uker efter at sykdommen tilsyneladende var overstått gått og skrantet, men var så blitt bra like til den nu igjen blev syk og fikk gjentagne kolikanfall. Antagelig hadde der efter kværken utviklet sig en mesenterialabscess, som hadde åpnet sig inn i tarmen, hvorefter der så har dannet sig en svullstaktig masse fra arret.

Distriktsdyrlæge i Mittre Helgeland, *E. Clausen*, Mosjøen, meddeler:

Av andre mildere smittsomme sykdommer har »kværken« igjen optrått i dette år, idet den på slutningen av året blev innført hertil fra Sverige.

Siden vinteren 1915—16, da denne sykdom gik som en hel epidemi, har vi været fri for den inntil nu i vinter, da ny smitte innførtes hertil fra Tærna i Sverige.

Distriktsdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, anfører:

En unghest, som tilsynelatende var blitt helt rask efter kværke, blev 3 à 4 uker efterpå angrepet av hjernebetennelse med kulleraktige symptomer, sovesyke og tvangsbevegelser, tilslutt raserianfall, bevisstløshet og lammelse — i løpet av et par døgn, hvorpå den dreptes med nakkeslag; oventil i den ene hemisfære fantes en valnøttstor abscess med kværkepuslignende materie; der fantes forøvrig sterk fyldning av blodkarrerne, litt veskeansamling, fortykkelser og adhærencer mellem hjernehinden og hjerneskalen. —

10. Smittsom kastning.

Av kastning hos kveg er der i årets løp anmeldt ialt 1712 tilfelle mot 1816 i 1920 og 1432 i 1919. Den smittsomme form av kastning synes i det store og hele å være i tilbakegang i flere distrikter; andre steder synes den å bre sig. Distriktsdyrlæge i Vest-Finnmark, *S. Lie*, anfører bl. a. at smittsom kastning i hans distrikt er helt ukjent.

Statsdyrlægen for det vestenfjellske, *S. Tillier*, Bergen, innberetter følgende angående denne sykdom:

Kælvkastning synes efter i nogen år å ha vært i avtagende nu igjen å gripe om sig. Fra Indre Sogn, fra Osterøen og fra Søndhordland er således til mig anmeldt mange tilfeller, i Flåm — Sogn — var omtrent hver eneste besetning smittet, likeledes i Kaupanger. Jeg har ved å holde mange foredrag for oftest meget talrike forsamlinger søkt å gi folk opplysning om sykdommen og dens behandling, har i hvert enkelt anmeldt tilfelle skriftlig eller muntlig gitt folk den ønskede besked og har i de allerfleste tilfeller funnet forståelse og også villighet til å følge de givne anvisninger, da folk som oftest er meget redde for sykdommen. Men det later til, at forholdene med fellesbeite etc. samt sykdommens snikende optreden gjør det vanskelig å begrense den. — Iallfall har det hittil her vist sig umulig å begrense den ved isolation av de ved undersøkelse av blodprøver som smittet fundne dyr. —

I større besetninger som i en årrekke har hatt sykdommen, således som de tilhørende Stend og Tveit landbruksskoler, er det nu en sjeldenhet, at noget dyr kaster, men særlig i år er man i begge disse besetninger plaget av, at ungdyrene nu ikke »vil ta sig med kalv« og har lett for å ville bli brummere. —

I samme retning uttaler distriktsdyrlæge *H. Gjørud*, Ål, Hallingdal, sig og anfører bl. a.:

Smittsom kastning er stadig nokså meget utbredt og volder betydelig skade. Det er absolutt denne sykdom, som år om annet forårsaker mest økonomisk tap i

besetningerne. Den spredes rundt til alle kanter fra fellesbeitene på fjellet. Det lykkes som oftest ved nærmere undersøkelse å påvise, at smitten er kommet inn i en besetning ad den vei. Derimot synes det, som om man meget sjelden får smittestoffet utbredt gjennom okserne, som bedekker kuer fra de forskjellige besetninger og deriblandt også ofte kastekuer.

Distriktsdyrlæge *O. Ugland*, Grimstad, meddeler følgende:

Kastningen hos kveget er i sterk avtagen. I det forløpne år har ikke forekommet et smittomt tilfelle. Gårdbrukerne har fått øinene op for dens smittfarlighet og anmelder gjerne hvert enkelt tilfelle for å få det undersøkt — tillike er en ikke undersøkt kasteko ilde sett hos både de offentlige og private okseholdere så ad den vei er meget vunnet i de senere år.

11. Lungesyke og influensa hos hesten.

Av lungesyke er behandlet 10 tilf. i Kristiania, 2 i Østfold og 10 i Buskerud. Av influensa oppgis 97 tilf. behandlet i Nord-Trøndelag, 20 i Møre o.s.v., se tabell 1. Sykdommene har i de senere år vært i sterk tilbakegang.

Distriktsdyrlæge *O. Rolfsjord*, Levanger, meddeler:

En forkjølelsesepizooti blandt hestene var i begynnelsen av året meget slem og nærsagt alle distriktets hester blev angrepet idet den viste sig meget smittsom. Sykdommen ytret sig ved hoste og nesefåd og mer eller mindre temperaturforhøielse. Den medførte i mange tilfeller lungebetennelse med tildels dødelig utgang. Tilfellene er opført som influensa.

12. Blodurin.

Av blodurin (hæmoglobinuri) hos kveget er ialt behandlet 1577 tilfeller mot 1254 i det foregående år. Av de angrepne dyr oppgis 161 å være døde og 44 drepte.

Distriktsdyrlæge *E. Vefling*, Sandefjord, mener at den usedvanlig tørre sommer delvis er skyld i piroplasmosens tilbakegang, da de fuktige havnestrekninger, — hvor de insekter som overfører sykdommen bruker å holde til — var helt uttørret, hvorved formodentlig insekternes formering og utvikling er blitt hemmet.

Har den almindelige piroplasmose vært i tilbakegang så ser det imidlertid ut som om den efter kalvningen forekomne hæmoglobinuri har fremvist forholdsvis flere tilfeller enn vanlig.

Stadsdyrlæge *L. Slagsvold*, Gjøvik, meddeler:

En sykdom som synes å være forholdsvis almindelig i bygderne heromkring er hæmoglobinuri hos kveget. Det dreier sig åpenbart om en særlig form av hæmoglobinuri forskjellig fra den sedvanlige piroplasmose. Den her optrædende hæmoglo-

binuri innfinner sig i regelen om høsten og først på vinteren og som regel hos kjøer 14 dage efterat de har kalvet. Lidelsen trenger i høi grad til nærmere undersøkelse; dens årsaksforhold er ukjente og noget tilfredsstillende middel mot sykdommen har man desværre ikke.

Distriktsdyrlæge *H. Fleischer*, Gjøvik, meddeler:

I november måned fikk jeg til behandling det første tilfelle av blodurin hos kveget og innen årets utgang hadde jeg behandlet 14 kjøer for denne ondartede sykdom. Samtlige tilfeller inntrådte ca. 14 dage efter kalvningen. Denne sykdom optrer her i distriktet som regel i tørre år og er meget dødelig. Jeg har forsøkt forskjellige behandlingsmåter men er kommet tilbake til chlorochinin, som det mest effektive middel. Jeg bruker 12 gram chloret. chinic. og 15 gram sulph. ferros. pr. dosis med 10 timers mellomrum.

Distriktsdyrlæge *B. Schee*, Biri, meddeler:

Temmelig nøiaktig 14 dage efter fødslen optrer den puerperale hæmoglobinuri med mørkfarvet, skummende urin og voksgul genitallimhinde. Jeg har forsøkt alle tenkelige behandlingsmetoder; men min erfaring er desværre den, at på gamle og lite motstandsdyktige dyr er enhver behandlingsmåte like nytteløs; yngre kjøer i godt huld synes derimot å klare sykdommen bedre og her har jeg ofte hat taknemlige resultater. Sykdommen viser sig å optrø efter tørre sommere og har visstnok intet å gjøre med piroplasmosen mot hvilken jo trypanblått må anses for å være et specificum.

Da sykdommen jo fortrinnsvis angriper gode melkere, hvis ydeevne nedsettes lang tid fremover likesom de uhelbredelige er verdiløse som slakt, er sykdommen av stor økonomisk betydning for distriktet.

13. Forskjellige sykdommer.

Stivkrampe (Tetanus). Av denne sykdom er i beretningsåret behandlet 106 tilfeller hos hesten, hvorav 47 døde og 21 dreptes. Hos kveget er forekommet 31 tilfeller, hvorav 10 døde og 13 drept.

Daværende distriktsdyrlæge i Strinda *J. Nordang*, meddeler:

En del forsøk jeg har gjort med å anvende svære doser serum ved behandling av stivkrampe, har interessert mig i høi grad og resultatene er verdt å legge merke til.

I mange år har jeg brukt tetanusserum i små doser uten å ha sett nogen praktisk virkning: så å si alle de angrepne dyr døde. Jeg fant så på å bruke doser på 500—1000 gram innsprøitet i én gang intravenøst og resultatet blev usedvanlig gunstig, idet nu omtrent alle dyr blev helbredet.

Den tidligere anvendte metode med innsprøitning av flere små doser serum er ved en så akut og ondartet sykdom som stivkrampe utvilsomt forkastelig fordi serumvirkningen kommer forsent.

Ringorm. I 1921 er der ialt behandlet 3426 tilfeller (mot 2965 i foregående år); av disse er 3014 tilfeller forekommet hos kveget, 146 hos hesten, 3 hos gjeten, 234 hos svinet, 28 hos hunden og 1 hos katten.

Dyrlægerne meddeler i sine innberetninger at smitteoverførsel til mennesker ofte finner sted.

Kopper. Distriktdyrlæge *T. Braastad*, Alvdal, meddeler:

Utover sommeren behandlet jeg mange tilfeller av kokopper i flere kvegbesetninger. Komplikasjoner som hårdnakkede jurbetendelser, samt tette patter på grunn av skorpe i pattespissen var meget hyppig så melkeevnen blev nedsat i høi grad. To steder blev *mennesker* smittet.

Distriktdyrlæge *M. Gjøvik*. Mitre Nordmør, meddeler,

at det høsten 1921 var nokså slemt med kopper hos kuene. Sykdommen blev meget ondartet, efter at kuene kom fra havnegangen og blev sat i tjør hjemme. Resultatet var ofte en jurbetennelse.

Smittsom luftveiskatarrh hos hesten er av flere dyrlæger omtalt. Distriktdyrlæge *O. G. Langsæter*, Sunndal, meddeler herom følgende:

Denne sykdom har i flere tilfeller fremvist et eiendommelig kronisk forløp med hjertesvekkelse og voldsomme ødemdannelse i krop og lemmer. Tilstanden kan holde sig månedsvis, men dyrene er dog kommet sig ved skarifikation, årelatning og medikamentel behandling.

Neseblødning hos hest. Herom meddeler dyrlæge *O. E. Onstad*, Ø. Toten:

Neseblødning forekom hos en eldre hest. Ved ankomsten var blødningen stanset og hesten befant sig forholdsvis bra tross det tilsynelatende kolossale blodtap. Hesten kom sig imidlertid hurtig og en dag den kom ut fløi den omkring som en unghest. En morgen — en stund efter — fantes den død i spilltauet svømmende i sit blod. Ved obduksjon konstateres ruptur med nekrotiserende sår av karveggen i a. thyreoidea.

Blødning i ligamentum latum uteri. Distriktdyrlæge *W. Løkke*, Trysil, meddeler:

Av sjeldne obduksjonsfunn i årets løp skal nevnes et tilfelle av spontan blødning i lig. latum hos en ca. 10—11 års gammel kraftig bygget hoppe. Dyret var død ved min ankomst efter ca. 4 timers sykdom. Den hadde efter eierens utsagn nærmest kolikksymptomer, var urolig, sparket med høire bakben op mot buken førte samme ben meget stivt under bevegelsen. Døden inntraff under voldsom uro og sterkt svedutbrudd. Ved seksjonen fantes et hæmatom i høire lig. latum utfyllende størstedelen av bekkenhulen og strekkende sig helt hen til høire nyre. Der fantes en liten ruptur av pritoneum over hæmatomet, sannsynligvis fremkommet under agonen. Fostret var ca. 6 måneder fremme i utviklingen. Sykdommen inntraff tidlig om morgenen før dyret blev tatt i bruk, og hoppen hadde vært godt behandlet forut, var anvendt i høikjøring på god vei.

Benskjørhet. Daværende distriktsdyrlæge i Søndre Valdres, *Th. E. Langballe*, meddeler følgende:

Allerede i september og oktober viste sig, som jeg hadde ventet efter den usedvanlig tørre sommer, tydelige tegn til en utbredt bensyke i de fleste kvegbesetninger, da de fleste kyr var mere enn alm. voldsomme til at tygge klær, ben, gamle sko o. s. v. Av den grunn fikk jeg mange gårdbrukere til å bruke förbenmel allerede fra høsten som forebyggende middel mot slikkesyke og bensyke, og resultatet viser sig nu tydelig hos disse gårdbrukere.

Hjerne- og ryggmarvslidelse hos kveget. Distriktsdyrlæge *A. Kragerud*, Tønsberg, meddeler:

En hjerne- og ryggmarvslidelse er i de fire siste måneder av året forekommet med 35 tilfelle hos kveget. Sykdommen er optrått sprett over hele distriktet og som oftest kun med et tilfelle i hver besetning. I tre besetninger forekom to tilfeller i hver og i en besetning tre tilfeller omtrent samtidig. De angrepne har alle sammen vært voksne dyr, kuer.

Sykdommen har i de første par dage som regel artet sig som en indigesjon, hvorefter kua er blitt sløv og ligger. I mange tilfeller har lidelsen medført krampe. Der var følsomhet for alle inntrykk; enhver støi eller uro har fremkalt svær reaksjon. I andre tilfeller har kua ligget mere rolig og har ikke hatt krampe. Helbredelse efter ca. 14 dage.

En lignende hjernesykdom hos kveget forekom her i distriktet for noen og tyve år siden, dengang også, såvidt jeg erindrer, efter en meget tørr sommer.

Distriktsdyrlæge E. Gundersen, Bryne, Jæren meddeler:

Av tilfeller litt utenfor det vanlige kan nevnes, at der er behandlet 10 kuer lidende av *akut hjerne-hinnebetendelse* (cerebro-spinal meningitis), derav 3 tilfelle i samme besetning med nogen tids mellemrum. Denne sykdom er forholdsvis litet kjent og er ganske ondartet, således døde 5 av de 10. Den ytrer sig gjerne med feber, sterk periodevis uro. Ligger dyrene så holder de gjerne halsen enten stiv eller sterkt bøiet til den ene side, skjærer tenner, og har nakke-kramper.

I sykdommens begynnelse står de gjerne med stirrende blick og en eien-dommelig nervøs ophidselse. Ved å bøie hodet i nakken har jeg sett den heftigste reaksjon, de kan da styrte til jorden og får heftige kramper.

Hyderalantois. Distriktsdyrlæge *I. H. Heggenhaugen*, Nes, Hedmark, innberetter å ha truffet på, at denne lidelse har gått i arv i en kvegbesetning hos mor, datter og datterdatter; hos samtlige dyr varte drektighetstiden fra 315—355 dage.

Ufruktbarhet hos kveg. Distriktsdyrlæge *H. Stenersen*, Sarpsborg, meddeler:

En plage som synes å gripe mere og mere om sig er overløpning og ufruktbarhet hos storfe. Den har vært gjenstand for behandling i forholdsvis stor stil, ofte med godt (positivt) resultat; endel tilfelle synes dog efter mine hittil innvundne erfaringer at være ganske håbløse.

Melkefeber: Distriktsdyrlæge i Ullensaker, *J. Julsrud*, meddeler:

På en stor gård fantes en morgen en nybær ko liggende død, tilsynelatende hengende i båndet, men ganske sikkert død av melkefeber. Dyrlæge blev ikke tilkalt; men koen slaktedes på ordinær måte for å brukes til griser og høns. Etter avhudningen blev koens jur avskåret og fordelt mellom gårdens seks årsgamle griser. Dagen efter lå samtlige seks svin hen i en døs, apatiske og reagerte ikke for nogen påvirkning. Dyrlæge blev ikke tilkalt. I denne tilstand henlå grisene ca. 2 døgn, hvorefter de kviknet til, de fire riktig godt; de to kom også på benene, men var slappe og efter yterligere to døgn forløp blev disse to atter liggende med anstrengt åndedret, kald og delvis cyanotisk hud. Nu blev undertegnede tilkalt; men ved min ankomst var begge disse griser avgått ved døden. Obduksjonsfunnet inn skrenket sig til sterk hjertedegenerasjon, mørkt blod og enkelte utsvedninger og småblødninger. Hvad der ved omtalte sykehistorie har særlig interesse er, at den i høi grad bestyrker den opfatning, at melkefeberen skyldes en *intoksikation fra juret*. Disse grisers sykdom var sandsynligvis identisk med kvegets melkefeber og skyldes utvilsomt de i den nykalvede hos jur tilstedeværende toxiner.

Sarkomatose. Dyrlæge *O. E. Onstad*, Ø. Toten, meddeler:

Et tilfelle av sarkomatose forekom hos en 4 år gammel vallak. Hesten blev den 14. juni plutselig syk; temp. 41, hyppig puls, meget slap. Hesten kom sig i løpet av et par dage og blev da sluppet i havn. Den var da i meget god kondisjon. Den 23. august fandtes den igjen; den var da som et benrangel, hyppig puls, temp. 39, anæmiske slimhinder.

Der forsøktes behandling med digestivmidler som arsenikk o. l. uten resultat. Den 7. november blev den slaktet og ved obduksjon fantes en kolossal tumormasse i leveren med adhærenser til omgivelsene.

Distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, meddeler følgende:

Urinblæresvulst. En ko viste trengninger og urineringsbesvær; ved undersøkelsen viste urinblæren sig svulstagtig omdannet. Preparatet innsendtes til Veterinærinstituttet og det meddeltes å ha karakter av et sarcom.

Sauesykdome. Distriktsdyrlæge *S. Sommerfeldt*, Kviteseid innberetter, at der i hans distrikt har optrått en meget ondartet lungebetendelse blandt ungsauene — alle angrepne kreperte. Prøver blev innsendt til Veterinærinstituttet uten at man her kunde gi nogen opplysning om årsaksforholdene.

Distriktsdyrlæge *A. Lunde*, Sandnes, opplyser i sin årsberetning om å ha truffet på syv tilfelle av bronko-pneumoni hos sauen. Han meddeler at dyrene blir helt komatøse, hadde flod fra nesen og kreperte efter få dages sykdom.

Om smittsom øienbetendelse meddeler distriktsdyrlæge i Ytre Nordfjord, *S. Hyge*:

I oktober optråtte der en epidemi av smittsom øienbetendelse (conjunctivit og keratit) blandt sauer paa beite i Daviken herred. 6 besetninger var angrepne. Det lykkedes dog snart å begrense og stanse sykdommen.

Om en annen øiensykdom hos lam meddeler statsdyrlægen for det vestenfjellske *S. Tillier*, Bergen, følgende:

I en besetning hvori der drives renavl av cheviot- og blackface-rase inntraff i høst noen eiendommelige tilfelle hos noen av lammene. De holdt op å spise, beveget sig stivt og tapte synet på ett eller begge øine, uten dog at det var mulig å se noget abnormt ved disse organer. Et par døde allerede dagen efterat de var blitt angrepet. Blodundersøkelser og obduksjoner ga ingen opplysninger om sykdommens karakter. Sannsynligvis må det her ha dreid sig om en eller annen forgiftning.

E k s e m a t ø s e s y k d o m m e r. Distriktsdyrlæge *W. Løkke*, Trysil, meddeler:

På offentlig bekostning blev der foretatt reise i et tilfelle hvor befolkningen fryktet for utbrudd av munn- og klovsyke; stedet lå 1½—2 mil fra den svenske grense. Der konstateres smittsom eksem i kronen og klovspalten (med delvis løsning av kronen fra hornet), og et lignende eksem i neseborene; 3—4 dyr var angrepet. Lidelsen hadde fått utvikle sig gjennom lengere tid, og et av dyrene var derfor meget medtatt, sterkt avmagret, hadde ingen etelyst, diaré, og blev avlivet. Sykdommen optrådte, da dyrene gikk på havnegang.

Distriktsdyrlæge *J. Flesvik*, Lillehammer, har truffet på en lignende lidelse i en gjetebesetning, hvor dyrene stod med et pustuløst utslett omkring nese og mule. Pustlene brast og der dannet sig sår og skorper som hindret dyrene i å ta næring til sig. Det var særlig ungdyrene som blev angrepne.

Angående eksem hos hunden anfører distriktsdyrlæge *F. V. Holmboe*, Stavanger, følgende:

Hos en hund er iaktatt det visstnok sjeldne eksem *Acanthosis nigricans*, idet der symmetrisk i huden i hver lyske var et håndflatestort parti, der var rødlig (eller rødbrunt) med sortbrune bølgede tverrstriper. Huden på disse partier var eiendommelig å føle på — som fint garvet skinn.

S y k d o m h o s r e v. Lungeorm har distriktsdyrlæge *A. Flønæss*, Ørland, iaktatt i en kennel og revegård på Storfosen, hvor en hel del hunder og rever kreperte. Diagnosen blev fastslått av Veterinærinstituttet, hvortil organer var innsendt til undersøkelse.

R e n s y k d o m m e r. Landbruksdepartementets kontor for rendrift og fiskeri meddeler, at lappeopsynsmannen i Susendal (Nordland fylke) har nevnt i sine innberetninger at renen sommeren 1921 har vært meget plaget av en ondartet klovsyke, og en hel del ren anføres døde av denne sykdom. Det skal nu være mange år siden »kløbbsyke« herjet på de trakter. Sykdommen kalles også »slubbo«. I Hattfjelldalen distrikt

anføres ingen sykdom å ha forekommet i renflokkene 1921. Opsynsmannen i Susendal vet også å berette, at de svenske ren siste sommer var meget plaget av en ondartet klovsykdom — antagelig »slubbo«.

Distriktsdyrlægen i Midtre-Helgeland, *C. Clausen*, Mosjøen, meddeler:

Hos renen opptrådte en meget smittsom klovsykdom; renen holdt til oppe på Børgfjellet i Hattfjelldalen og en stor del av disse ren blev angrepte av denne klovlidelse. Lidelsen begynte med blemmer i klovspalten, kodebøiningen og omkring tærne; disse blemmer brast så, og der fremkom større eller mindre samt dypere eller mere overfladiske sår; etterpå blev der skorper så hele foten kunde bli en eneste stor klump. Der var med andre ord så store mengder skorper at klovspalten blev helt fylt og begge bitærne helt omhyllt med disse skorpedannelser. Flere ren døde og andre gikk syke i lengere tid. Var deroppe etter anmodning av fylket, men fant ikke renen oppe i fjellet, da lappen nys før var reist på en annen beitestrekning uten at lodsens min visste hvorhen. Sykdommen er uten tvil den fra Finnmarken beskrevne klovsykdom hos renen under navn av »slubbo«.

En *gjeiteflokk* på ca. 30--35 dyr gikk i samme trakter som renen på beite og av disse gjeiter blev over *halvparten angrepte av en lignende klovsyke*. En del av disse gjeiter så jeg; der var en voldsom mengde skorper, på flere var nederste delen av foten bære en stor rund klump uten antydning til tær eller klovspalte, hos andre var der kun blemmer og hos andre mindre skorpedannelser. Hos alle, hvor der var skorper, var der en fryktelig lukt fra foten — fra skorpene og sekretet under dem. Det var nekrosedannelser og antagelig var det nekrosebacillen som her var årsak til denne dyperegående betendelse i foten. Gjeitene kom sig forholdsvis snart ved behandling; almindelig rensning, sårbehandling og påsmøring av salve.

Distriktsdyrlæge i Vest-Finnmark, *S. Lie*, meddeler:

Enkelte tilfelle av en slubbolignende sykdom forekom utpå høsten hos dyrene tilhørende en reneier i Kautokeino; men sykdommen antok ingen enzootisk karakter. Eierne anførte, at »slubbo«, der kommer sent på høsten, ikke er så ondartet. Det blir da gjerne kun med enkelte tilfelle av sykdommen. Kulden angis både å begrense sykdommens utbredelse — og tillike hindre en ondartet karakter av den lidelsen ledsagende klovsykdom (»godiavijki«). Ordet »slubbo« på samesproget betegner direkte den betendelsesaktige opsvulmede form av kode, kodeledd, nederste parti av mellemfoten — ved mere ondartet optredende klovsykdom. I overført betydning er ordet »slubbo« også på samesproget uttrykk for selve sykdommen.

Videre meddeler samme distriktsdyrlæge angående rensdyrbremseren:

For rensdyrene var sommeren meget gunstig med godt beite og liten plage av »bremseinsekter (art av »oestrus«). I varme somre angis rensdyrene å være meget plaget derav. De opskremmes, blir urolige og engstelige. Streifer vidt omkring og søker op i høidene. Kommer fra fredelig beiting op til steder, hvor der litet eller intet er å beite. Selve bremselarven der likesom larven av *oestrus bovis* er fullmoden i mai—juni måned, kaltes på samesproget: »Gurm«. Og bremseinsektet: »Gurmelotti«.

Forgiftninger: Blyforgiftning. Distriktsdyrlæge *L. Sjaastad*, Namsos, meddeler:

En melkeku, som gikk i havnehage sammen med gårdens øvrige besetning blev temmelig hurtig så syk, at den måtte kjøres hjem. En mand, der bor i nærheten, kunde dog opplyse, at den neppe var helt frisk et par dager forut idet den ikke riktig kunde følge med de andre. Kuen blev tatt under behandling. Symptomene mindet meget om melkefeber, og da dyret var høimelkende forsøktes luftinfusjon i juret, men uten noget resultat. Nøiere undersøkelser brakte tanken hen på blyforgiftning, og behandling herfor blev hurtigst mulig utført. Det så en stund virkelig ut som kuen skulde komme sig, men tre timer efter behandlingen døde den under nogen få krampetrekninger. Obduksjonen bekreftet diagnosens riktighet: I løpen og forreste del av duodenum fantes en masse større og mindre — tildels pulverfne partikler av metallisk bly. Slimhinden var rød og betendt leveren en smule fettdegenerert. Nu viste det sig, at midt i havnehagen ligger Namsos skytebane. Det har den gjort i mange år, uten at noget mistenkelig tilfelle er iaktatt tidligere. I år var imidlertid gresset mere kortgnaget og sparsomt enn ellers, og den døde ku har nok spesielt viet plassen bakom skyteskivene sin særlige interesse. Nogen annen kilde til optagelse av metallisk bly er i ethvert fall utelukket.

Dyrlæge *O. E. Onstad*, Ø. Toten, meddeler:

Av blyhvittforgiftning døde tre dyr. Eieren skulde tette en krybbe i fjøset og hadde i det øiemed vært hos landhandleren og forlangt gips, men fikk istedet blyhvitt, da den var heldt op i den skuffe, hvor der engang hadde vært gips. Symptomene hos den første ku, der blev syk, ytret sig ved sterk diaré og høi feber, tilslutt lamhet. Ved obduksjon fantes en sterk betendelse i løpen og tarmene. De to andre dyr var i begynnelsen kun litt slappe; den ene fikk så plutselig sterk krampe i tyggemusklene og diaré og blev lam. Den 3dje ku fikk sterk lungeemphysem; emphysemet bredte sig utover hele kroppen. Alle tre dyr blev drept og nedgravet.

Mønjevorgiftning. Distriktsdyrlæge *Johs. Elsness*, Hurum, meddeler:

Eieren hadde nettop malt båthvelvet med mønjemaling, og før denne var tørr, kom kuen til og slikket det meste av malingen i sig. Ved mitt besøk fløt der fra munden rikelig spytt. I hodets og halsens muskulatur var der sterk uttalt krampe; dertil kom at kuen til stadighet foretok passerbevegelser. De nervøse symptomer utløste sig av og til i fullstendige raserianfall. Fremdeles var der sterk uttalt tympanit, fæces avsattes ofte og var stinkende og sterkt slimblandet. Da tilstanden ansåes aldeles haapløs blev dyret beordret nedslaktet.

Forgiftning fremkalt av *Aconitum septentrionale*. Distriktsdyrlæge *J. Flesvik*, Lillehammer, meddeler:

Sommeren 1921 døde der to dyr i havnegangen, og ett dyr fikk jeg, hvad der ikke før har lykkedes mig, anledning til å se i live. Dødsfallene har av folk i bygden, hvor dyrene hører hjemme, vært oppfattet som en lushattforgiftning, hvilket også er riktig. I havnegangen vokser der en masse tyrhjem, *Aconitum septentrionale*, her på Oplandene kalt lushatt. Ved obduksjonen av de døde dyr

fantas en uttalt gastro-enteritis; nogen større hjernehyperæmie var der ikke. I vommen på begge dyr var der en masse blade og stengeldeler av lushatt, kadaverne var sterkt utspilt. Det syke dyr hadde trommesyke, savlet av munden, munnslimhinden sterkt injisert, gjødningen tynd, sterk uro, kolikksmerter. Efter at dyret hadde fått en stor dosis ol. rapæ, svant trommesyken; men så blev dyret svært slapt, lå nu ute av stand til å reise sig og var likesom lam i bakdelen. Pulsen var kun 40, noget svak og uregelmessig, mange slag helt borte. Efter injection av kamfer og koffein øket pulsen jevnt, og i løpet av 5—6 timer var dyret helt bra.

c.

Tabeller.

Tabell II.

De viktigste husdyr sykdommer
(*Relevé des divers cas de maladies des animaux*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	48	1	47	1	-	1
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	27	6	18	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	4	-	-	32	26	3	-	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	104	8	93
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	511	274	147	7	3	4
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	140	4	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1272	5	3	105	-	1	1	1	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	51	35	6	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . . .	53	1	6	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	2031	4	39	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	352	308	-	2	2	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	8	2	1	226	75	-	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	300	3	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	106	21	47	31	13	10	3	-	3
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	1	-	1	41	2	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3123	-	-	-	-	-
Munnisyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	291	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	4234	42	102	4547	740	233	119	15	101

1) Apekatt.

i Norge i 1921, ordnet artsvis.
domestiques, par espèces, en Norvège en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	8	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	9	3	1	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	75	4	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2590	72	266	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	9265	137	140	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	9	7	.	.	.	.	.	.	.	168	168	1	1
.	.	.	19	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2780	210	429	.	.	.	.	.	.	.
1	1	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	144	23	.	.
92	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93	1	.	11980	234	431	2799	213	130	.	.	.	312	191	1	1

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	4234	42	102	4547	740	233	119	15	101
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	5223	17	5	420	8	5	44	1	3
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	199	14	34	277	144	35	37	6	25
Fordøielsessykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	6510	38	34	14809	311	128	159	5	10
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	4175	24	171	1770	38	41	34	2	2
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	293	1	13	1409	28	133	54	1	6
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	2191	36	106	40	4	6
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	45	1	14	541	41	118	24	-	13
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	1881	-	18	15	3	-	40	-	1
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	24	19	1
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	35	6	8	90	19	14	3	3	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	19	6	3	2	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	678	32	62	1577	44	161	13	3	4
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	19	-	1	2463	63	22	54	-	-
Svekkessott. (<i>Rachitis</i>)	104	7	-	105	5	-	22	-	1
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	3950	1	-	2511	1	-	99	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	146	-	-	3614	1	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	79	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	48	1	-	22	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	4073	-	-	43234	-	-	1092	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	75	3	1	2627	94	11	174	13	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	99	11	9	1	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	600	20	8	14	1	1
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	994	36	7	10	2	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	53	-	-	5668	2	25	33	-	1
Kasting (<i>Abortus</i>)	76	-	-	1712	24	5	5	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	2967	13	22	36	-	5
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	21	-	2	955	20	84	9	-	1
Overføres	31860	193	368	93698	1702	1167	2140	75	182

1) Derav 38 kaniner. — 2) Derav 21 kaniner. — 3) Kaniner.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærte (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
93	1	-	1986	234	431	2799	213	130	-	-	-	312	191	1	1
68	-	-	76	9	6	532	4	-	4	-	-	1	-	-	-
31	-	11	98	32	26	88	-	23	2	2	-	-	-	-	-
24	-	3	1137	52	39	536	5	36	8	-	-	5	-	¹⁾ 40	²⁾ 22
11	-	2	190	2	16	376	1	4	3	-	-	-	-	-	-
11	-	-	198	5	24	264	-	38	3	-	3	13	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	1	590	25	75	186	14	65	4	1	2	114	72	-	-
-	-	-	123	6	2	432	-	-	22	-	-	-	-	-	-
1	-	-	14	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	246	62	43	35	11	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	39	5	3	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	7562	527	38	365	3	-	3	-	-	59	-	-	-
116	-	-	623	5	-	581	11	2	16	-	-	-	-	-	-
3	-	-	234	-	-	28	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	411	31	-	12	24	-	60	-	-	-
1226	-	-	1152	-	-	1716	-	-	6	3	-	267	15	³⁾ 28	-
18	-	1	247	45	6	115	12	7	9	2	-	-	-	-	-
1	-	-	2	1	1	14	11	2	1	1	-	-	-	-	-
1	-	-	25	16	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	13	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	21	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	43	5	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	26	3	-	21	1	5	-	-	-	-	-	-	-
1629	3	18	24659	1041	719	8532	323	313	94	33	5	771	278	69	23

Tabell II. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	31860	193	368	93698	1702	1167	2140	75	182
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	223	1	-	4687	241	45	152	11	10
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	494	23	2	59	-	-	-	-	-
Klapphingstoperasjoner (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	123	-	2	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	6538	4	-	426	-	-	2335	-	1
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	18	5	4	24	14	1	1	1	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	5179	37	2	905	2	2	6	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oclorum</i>)	551	3	-	343	4	-	82	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	585	214	19	1259	70	2	14	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	12295	150	25	4404	148	21	103	9	5
Anemi hos hesten (<i>anæmia</i>)	57	6	14	-	-	-	-	-	-
Anemi hos sauen (<i>anæmia</i>)	-	-	-	-	-	-	80	15	16
Sviva (<i>Vertigo</i>)	12	2	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	7031	206	79	10656	1251	233	389	23	32
Ialt (<i>total</i>)	70266	844	515	116461	3432	1471	5302	134	246

Tabell III.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro- pneumonia contagiosa equi</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	73	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	83	-	-	7	-	3	-	-	-

¹⁾ Derav 13 rever, 5 kaniner og 2 apekatter. — ²⁾ Rever. — ³⁾ Derav 10 rever, 1 elg og 1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærte (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1629	3	18	24659	1041	719	8522	323	313	94	33	5	771	278	69	23
3	1	-	165	2	3	44	2	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	-	-	9808	-	5	202	-	-	415	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	-	60	19	1	4	-	-	-	-	-	-
19	-	-	36	1	-	9	-	-	1	-	-	-	-	40	-
38	-	-	12	-	-	485	-	-	7	-	-	-	-	-	-
4	2	-	176	22	-	541	5	-	2	-	-	12	3	-	-
46	1	-	518	70	8	2757	77	33	77	22	5	20	-	¹⁾ 35	²⁾ 11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	6	10	2031	149	101	951	30	37	46	5	1	29	6	³⁾ 12	⁴⁾ 2
1907	13	28	37445	1287	836	13571	456	384	649	60	11	832	287	156	36

i Kristiania by 1921.

ville de Kristiania, signalés en 1921).

-	-	-	-	-	-	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	287	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	343	3	4	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-

kanin. — ⁴⁾ 1 rev og 1 kanin.

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	83	-	-	7	-	3	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	106	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose. (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	-	-	1	-	1	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	101	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	787	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	371	1	-	89	4	-	-	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	266	1	8	11	-	-	-	-	-
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	32	-	-	15	-	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	-	69	4	2	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	2	2	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	27	4	3	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Svekksott (<i>Rachitis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	79	-	-	13	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	24	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	8	-	-	114	-	-	-	-	-
Overføres	1831	7	11	520	11	9	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	343	3	4	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1051	98	157	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95	6	-	-
-	-	-	-	-	-	400	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	62	-	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	2	4	223	3	23	2	-	-	-	-	1) 37	20
-	-	-	5	-	-	332	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	202	-	33	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	2	2	68	9	13	-	-	-	54	54	-	-
-	-	-	-	-	-	523	-	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	31	8	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	134	11	-	319	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	829	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	361	26	-	48	20	-	60	-	1) 28	-
-	-	-	12	-	-	1268	-	-	-	-	-	114	3	-	-
3	-	-	458	18	10	5682	153	242	58	20	-	353	93	65	20

1) Kaniner.

Tabell III. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1831	7	11	520	11	9	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	99	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	29	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	73	3	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapphingstoperasjoner (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	34	-	-	2	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	518	1	-	-	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	31	-	-	4	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	780	24	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc</i>)	1130	8	2	1	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	126	-	-	7	1	4	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	4486	40	13	819	16	14	-	-	-

Tabell IV.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	2	-	-	4	1	-	-	-	-
Overføres	2	-	-	8	1	4	-	-	-

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
3	-	-	458	18	10	5682	153	242	58	20	-	353	96	65	20
-	-	-	-	-	-	76	5	4	7	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	11	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	42	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	151	-	-	7	-	-	13	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	88	7	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	204	4	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	-	450	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1879	48	12	53	21	5	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	355	9	19	10	2	-	9	-	1) 5	-
3	-	-	621	21	10	8757	240	282	144	45	5	362	93	70	20

i Akershus fylke 1921.

dans le département d'Akershus 1921).

-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-

1) Kaniner.

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	2	-	-	8	1	4	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	12	8	10	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	195	-	-	20	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	253	-	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	113	88	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	20	9	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	21	2	12	2	1	1	-	-	1
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	155	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	51	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	677	-	-	49	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	19	-	4	27	3	7	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	612	3	1	1356	85	19	4	-	2
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	306	7	14	142	4	3	1	-	-
Akutt diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	29	-	1	179	1	11	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	162	2	20	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	8	-	4	125	17	17	2	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	90	-	-	-	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetenelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	1	4	4	-	-	-	-
Overføres	2307	12	45	2376	224	92	9	-	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus e morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	481	9	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	844	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	155	22	35	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	5	17	-	9	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	88	1	6	54	-	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	14	-	2	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	156	8	31	16	-	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	43	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	3	1638	28	75	321	23	61	5	-	-	-	-	-	-

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2307	12	45	2376	224	92	9	-	3
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	154	8	10	27	1	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	5	-	-	256	6	10	-	-	-
Svekkessott (<i>Rachitis</i>)	6	1	-	7	2	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	411	1	-	194	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	349	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	136	-	-	3513	-	-	2	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	-	-	340	10	1	9	1	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	13	3	1	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	106	3	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	131	5	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	8	-	-	872	-	1	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	6	-	-	242	4	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	548	1	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	122	1	4	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	10	-	-	651	5	5	6	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	45	5	-	6	-	-	-	-	-
Klapphingsoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	485	-	-	58	-	-	260	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	1	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	461	5	-	31	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	111	-	-	51	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	589	18	2	118	6	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1203	27	4	536	26	-	2	1	-
Andre behandlede sykdomstilfe'ler (<i>Casus ceteri</i>)	273	11	4	778	166	14	8	-	1
Ialt (<i>total</i>)	6233	88	66	11327	463	130	297	2	5

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
6	-	3	1638	28	75	321	23	61	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	867	64	6	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	98	1	-	103	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	167	-	-	10	5	-	-	-	-	10	-	-	-
-	-	-	54	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1661	-	1	24	-	-	12	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	11	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	7	-	23	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	84	20	-	212	15	15	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	139	32	9	35	3	1	-	-	-	-	-	-	-
6	-	3	4793	171	93	1030	54	80	17	-	-	13	-	-	-

Tabell V.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	12	-	12	-	-	-
Raslesyke, miltbrandseinfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	6	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	37	20	9	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleu- ropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	98	2	-	9	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	388	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	45	41	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	14	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bring- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	3	2	4	3	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	197	-	-	-	-	-
Munnisyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbeten- delse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	356	-	1	17	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	2	6	88	18	6	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	285	4	4	732	31	6	-	-	-
Overføres	1177	11	21	1161	120	36	-	-	-

i Østfold fylke 1921.

dans le département de Østfold 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	233	1	29	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	427	12	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	197	9	40	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	7	.	.	.	.	.	1	.	.	.
1	.	1	7	4	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	42	3	.	35	1	1	.	.	.	.	.	.	.
1	.	1	713	21	34	240	10	41	.	.	.	1	.	.	.

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1177	11	21	1161	120	36	-	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	766	6	21	218	5	3	1	-	-
Akutt diaré og blodgang. (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	54	-	5	147	1	4	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	192	6	5	2	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	6	1	-	48	2	11	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	7	1	2	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	7	-	2	2	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	58	2	1	36	1	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	125	5	-	-	-	-
Svekksott (<i>Rachitis</i>)	7	1	-	11	1	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	297	-	-	60	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	14	-	-	260	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	166	-	-	6877	-	-	77	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	8	1	1	172	3	2	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	10	1	-	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	74	2	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	74	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	5	-	-	428	-	1	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	6	-	-	124	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	220	1	2	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	4	-	2	35	2	6	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	228	12	1	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kriktiasis</i>)	28	1	1	6	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	409	1	-	13	-	-	-	-	-
Overføres	3112	25	56	10521	163	77	84	-	1

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
1	-	1	713	21	34	240	10	41	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	14	1	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	4	4	5	-	-	2	-	2	3	-	-	-
-	-	-	211	-	7	6	1	2	-	-	-	12	-	-	-
-	-	-	46	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	451	20	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	55	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	3	1	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	506	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	2120	69	51	362	13	43	4	-	2	16	-	-	-

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3112	25	56	10521	163	77	84	-	1
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	2	1	1	1	-	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung-</i> <i>vis</i>)	297	1	-	63	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia ocolorum</i>) .	35	-	-	30	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	403	17	-	69	10	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	952	18	3	416	26	-	3	-	-
Andre behandlede sykdomstil-									
feller (<i>Casus ceteri</i>)	261	17	7	480	132	21	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	5062	79	67	11580	331	99	90	-	1

Tabell VI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Milbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris</i> <i>catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	59	23	10	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleu-</i> <i>ropneumonia contagiosa equi</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe-									
tendelse) (<i>Broncho-pneumonia</i> <i>contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi-</i> <i>pelas</i>)	175	-	-	30	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseu-</i> <i>do-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	6	3	-	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	15	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa</i> <i>equi</i>)	432	3	13	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	71	64	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) .	-	-	-	27	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bring-									
esvulster (<i>Fibromycoma. As-</i> <i>cococcus</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	661	4	15	195	94	12	-	-	-

1) Apekat. — 2) Kanin.

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
1	-	1	2120	69	51	362	13	43	4	-	2	16	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	14	5	93	4	2	3	-	-	12	-	1 ¹⁾	-
-	-	-	38	8	8	9	-	-	-	-	-	-	-	1 ²⁾	-
1	-	1	2209	92	62	496	22	46	7	-	2	28	-	2	-

i Buskerud fylke i 1921.

dans le département de Buskerud en 1921).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	261	12	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1393	35	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1660	50	40	4	-	-	-	-	-	3	3	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation.)

Buskerud.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	661	4	15	195	94	12	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	2	4	5	4	1	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	339	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	149	1	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	596	3	-	19	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	1	1	66	13	11	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	720	2	3	1424	33	11	9	1	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	408	3	9	301	3	3	-	-	-
Akutt diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	33	1	-	118	5	27	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	204	10	9	7	1	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	11	-	1	68	4	12	4	-	-
Inovollsorter (<i>Helminthiasis</i>)	148	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	1	1	5	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	4	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia</i>)	115	3	5	161	9	11	4	2	2
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	8	-	-	302	15	6	-	-	-
Svekkisott (<i>Rachitis</i>)	5	-	-	13	-	-	1	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	474	-	-	209	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	5	-	-	382	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	5	-	-	6	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	349	-	-	2818	-	-	33	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	10	-	-	299	6	-	7	2	-
Overføres	3723	25	40	6945	198	105	67	8	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1660	50	40	4	-	-	-	-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	211	6	37	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	13	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	44	6	5	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	19	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	161	3	2	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	1	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	4	8	-	-	-	-	-	10	-	-	-
2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	26	3	5	10	-	7	-	-	-	14	14	-	-
-	-	-	18	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	55	13	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	443	18	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	86	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	-	-	128	-	-	33	-	-	-	-	-	52	-	-	-
-	-	-	9	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
64	1	2	2726	114	91	449	7	45	-	-	-	116	30	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation.)

Buskerud.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	3723	25	40	6945	198	105	67	8	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	7	2	-	-	-	-
Børvrengning (Inversio uteri)	-	-	-	52	3	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	50	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retentio placentæ).	5	-	-	519	-	3	-	-	-
Kasting (Abortus)	2	-	-	195	-	-	4	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	314	-	1	-	-	-
Børbetendelse (Metritis)	5	-	-	120	4	9	-	-	-
Jurbetendelse (Mastitis)	40	-	-	453	11	7	4	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-tiasis)	41	1	-	27	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (Castrationes)	555	-	-	20	-	-	103	-	-
Kreft (Carcinoma et sarcoma)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitæ unguis)	410	2	-	92	-	-	-	-	-
Øienlidelser (Vitæ oculorum)	69	-	-	28	-	-	4	-	-
Ledd- og slimseklidelser (Articulitis et bursitis)	457	10	5	152	2	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	950	10	5	535	13	3	26	5	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	288	10	14	407	147	21	19	1	1
Ialt (total)	6546	58	64	9917	382	151	227	14	1

Tabell VII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (Anthrax)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrannsemfysem (Anthrax emphysematosus)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (Oedema malignum)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Overføres	-	-	-	3	-	3	-	-	-

Tabell VII. (Forts.). (Continuation).

Vestfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	12	1	7	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	82	-	-	15	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	7	3	-	-	-	-
Sædstrengforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	22	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	2	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	83	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	248	-	-	6	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	-	7	4	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	407	1	3	990	7	6	2	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	234	-	7	166	-	1	-	-	-
Akutt diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	22	-	-	83	1	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	128	-	2	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	46	1	2	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	50	-	-	1	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	-	1	39	-	4	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	25	1	2	92	1	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	106	4	-	4	-	-
Overføres	1169	5	15	1788	26	39	7	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	389	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	60	60	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	74	-	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
2	-	1	102	2	3	16	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	29	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	616	7	12	119	-	9	1	1	-	60	60	-	-

Tabell VII. (Forts.). (Continuation).

Vestfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1169	5	15	1788	26	39	7	-	-
Svekkssott (<i>Rachitis</i>)	3	-	-	12	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	112	-	-	132	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	234	-	-	741	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	2	-	-	111	3	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrenngning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	31	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	42	2	1	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Reten-</i> <i>tio placenta</i>)	1	-	-	224	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	42	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	142	1	1	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	52	1	3	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	13	-	-	315	6	1	2	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	10	1	-	3	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	201	1	-	196	-	-	28	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . . .	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	185	6	2	35	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	28	-	-	19	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	300	18	-	81	8	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	590	6	-	266	2	-	-	-	-
Anemi (<i>Ancæmia</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (<i>Casus ceteri</i>)	250	3	2	504	51	19	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3111	41	19	4754	105	64	41	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus e morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	1	616	7	2	119	-	9	1	1	-	60	60	-	-
-	-	-	466	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	100	2	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	129	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	255	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	45	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	124	6	6	36	-	-	6	-	-	-	-	-	-
2	-	1	1763	19	18	249	1	10	8	1	-	60	60	-	-

Tabell VIII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	8	-	8	1	-	1
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . . .	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	80	64	10	1	1	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	178	1	-	7	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo- tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	424	1	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	20	20	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	42	14	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster. (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	43	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	11	6	5	3	3	-	2	-	2
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	751	2	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	1282	-	-	14	-	-	2	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	5	1	13	3	4	-	-	-
Fordøielssykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	343	3	-	2059	54	9	14	1	1
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	379	3	19	109	4	4	1	1	-
Overføres	2679	19	30	3112	166	38	21	3	4

i Hedmark fylke 1921.

dans le département de Hedmark en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	375	16	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1132	25	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	7	-	-	-	-	-	-	-	12	12	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	185	20	23	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	140	8	5	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	10	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	1685	61	55	200	20	24	-	-	-	12	12	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav	
		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)
Overført (transport)	2679	19	30	3112	166	38	21	3	4
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) . . .	19	-	-	117	3	25	2	-	2
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	376	7	18	7	1	2
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	2	-	-	29	-	13	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>) . . .	125	-	-	4	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>) . . .	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	98	-	11	263	6	22	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	204	2	2	-	-	-
Sveksott (<i>Rachitis</i>)	15	-	-	18	1	-	4	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	798	-	-	1040	1	-	83	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	26	-	-	682	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	573	-	-	6261	-	-	20	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	1	-	382	16	1	20	3	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Børvregning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	83	2	2	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	88	3	1	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	12	-	-	755	-	1	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	14	-	-	216	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	178	1	2	1	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	108	2	9	3	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	27	-	-	534	110	2	9	3	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	28	-	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>) . . .	541	-	-	24	-	-	484	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . . .	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	4987	23	42	14516	320	136	656	11	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	1	1685	61	55	200	20	24	-	-	-	12	12	-	-
-	-	-	15	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	108	2	8	26	-	1	2	-	2	-	-	-	-
-	-	-	38	6	2	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1606	44	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
83	-	-	135	1	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	129	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	169	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	45	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1786	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
105	-	1	5761	129	81	299	20	23	3	-	2	12	12	-	-

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation).

Hedmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	4987	23	42	14516	320	136	656	11	8
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	499	-	-	95	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculatorum</i>)	45	1	-	62	2	-	-	-	-
Ledd- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	379	18	2	190	6	1	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1246	10	5	492	9	2	12	2	1
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	56	5	14	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstiller (<i>Casus ceteri</i>)	1539	14	4	3541	156	15	90	2	1
Ialt (<i>total</i>)	8751	71	67	18896	493	154	759	15	10

Tabell IX.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	4	1	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	86	56	12	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	142	2	-	4	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	29	21	5	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	10	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	80	-	5	-	-	-	-	-	-
Overføres	248	3	5	126	78	23	-	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	248	3	5	126	78	23	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	30	30	-	1	1	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>). . .	4	2	-	39	16	-	-	-	-
Sædstrengforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>).	6	1	4	2	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	178	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	199	-	-	16	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	39	3	5	12	9	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>).	528	12	13	1406	83	28	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>).	422	1	19	277	15	10	1	1	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>).	20	-	2	169	12	18	2	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	259	4	29	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	-	62	5	32	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>).	321	-	12	5	3	-	-	-	-
Akut hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	1	-	7	3	-	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>).	123	5	10	134	13	25	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	374	10	1	-	-	-
Sveksott (<i>Rachitis</i>)	53	3	-	14	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	250	-	-	78	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	12	-	-	471	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	20	-	-	10	-	-	-	-	-
Overføres	2294	31	70	3669	283	167	7	3	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1470	28	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	116	8	24	-	-	-	-	-	-	-
42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	11	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	121	7	1	16	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	-	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	1	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	5	8	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	635	26	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
24	-	-	51	-	-	21	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70	-	-	2440	80	104	220	11	31	3	-	-	1	1	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation).

Opland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2294	31	70	3669	283	167	7	3	-
Lus (Pediculinæ)	817	-	-	7737	-	-	4	-	-
Uregelmessige fødsler (Partus irregulares)	15	1	-	368	13	-	9	1	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	21	1	4	-	-	-
Børvregning (Inversio uteri)	1	-	1	69	4	1	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	122	3	4	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (Retentio placentæ)	11	-	-	720	-	6	3	-	-
Kasting (Abortus)	37	-	-	109	2	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	200	-	1	-	-	-
Børbetendelse (Metritis)	5	-	-	215	7	20	1	-	-
Jurbetendelse (Mastitis)	40	-	-	599	43	3	16	3	1
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis)	50	3	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (Opera- tiones ob kryptorchismum)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (Castrationes)	1083	1	-	44	-	-	210	-	-
Kreft (Carcinoma et sarcoma)	4	2	2	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitæ ungvis)	448	1	-	185	1	2	-	-	-
Øienlidelser (Vitæ oculorum)	81	1	-	48	1	-	29	-	-
Ledd- og slimseklidelser (Arti- culitis et bursitis)	643	22	7	174	14	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, abscess (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	1489	17	-	461	20	7	8	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (Casus ceteri)	943	28	15	802	170	10	19	2	-
Ialt (total)	7984	107	95	15547	564	225	306	9	1

Tabell X.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (Anthrax)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Ondartet ødem (Oedema malig- num)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	33	14	13	-	-	-
Overføres	1	-	-	39	14	19	-	-	-

Tabell X. (Forts.). (Continuation.)

Telemark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dreppte (abattus)	døde (morts)		dreppte (abattus)	døde (morts)		dreppte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport).	1	-	-	39	14	19	-	-	-
Influenza (Influenza).	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (Pneumo-enteritis contagiosa suis).	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetendelse) (Broncho-pneumonia contagiosa suis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas).	72	1	1	4	-	1	1	1	-
Brannfeber (Morbus maculosus)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	63	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	2	-	1	5	1	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	115	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (Stomatitis contagiosa pustulosa equi)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	334	-	-	37	1	1	12	1	-
Lunge- og brysthindebetendelse (Pneumonia et Pleuritis)	7	-	-	14	-	-	18	-	18
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave og tarmkatarr) (Gastritis. Enteritis)	664	2	1	1149	22	7	12	2	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	244	1	8	55	-	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoëa acuta et dysenteria).	18	-	-	87	-	8	-	-	-
Trommesyke (Tympaanitis)	-	-	-	200	-	5	5	2	-
Forgiftning (Intoxicaciones)	5	-	2	6	-	2	-	-	-
Innvollsormer (Helminthiasis)	52	-	-	4	-	-	-	-	-
Akut hjernebetendelse (Meningitis acuta)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Overføres	1432	4	18	1719	39	46	48	6	18

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	115	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	484	14	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	123	11	13	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	23	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	1	5	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	200	11	6	34	-	-	4	-	-	5	-	-	-
1	-	-	14	-	3	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	32	-	-	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	19	2	12	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	48	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	905	36	46	282	14	27	10	-	-	8	3	-	-

Tabell X. (Forts.). (Continuation)

Telemark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1482	4	18	1719	39	46	48	6	18
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	21	3	1	65	1	11	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	4	-	-	204	5	1	-	-	-
Sveksott (<i>Rachitis</i>)	4	-	-	9	1	-	11	-	1
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	289	-	-	182	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	4	-	-	101	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	102	-	-	1370	-	-	142	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	200	13	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	17	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	58	7	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	3	-	-	334	-	7	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	3	-	-	196	14	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	171	1	6	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	62	-	11	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	398	17	5	10	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-tiasis</i>)	14	1	-	12	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	237	-	-	27	-	-	132	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	199	3	-	50	1	-	3	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	30	-	-	30	1	-	5	-	-
Led- og slimseklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	362	13	1	100	5	-	3	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner abscess) (<i>Vulnera, contusiones abscessus etc.</i>)	625	9	-	214	9	-	2	-	1
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	466	4	4	431	64	7	12	1	-
Ialt (<i>total</i>)	3864	38	24	5963	179	96	376	8	20

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
7	-	-	905	36	46	282	14	27	10	-	-	8	9	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	482	28	-	11	-	-	-	-	-	9	-	-	-
-	-	-	59	-	-	88	4	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	38	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	75	-	-	32	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	-	-	33	7	-	7	2	1	2	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	29	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	-	-	350	-	3	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	39	-	-	28	-	-	-	-	-	12	3	-	-
-	-	-	18	1	-	58	2	1	1	-	-	-	-	-	-
6	2	-	115	10	5	49	2	2	4	-	1	-	-	-	-
50	3	-	2170	84	55	608	26	32	25	-	1	29	6	-	-

Tabell XI.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	14	7	5	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	10	1	-	1	1	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	2	1	-	1	1	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	2	3	-	2	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomati- tis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbeten- delse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	40	1	1	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	132	1	-	405	11	4	8	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- struclio</i>)	105	1	4	27	-	2	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	9	-	1	54	-	5	2	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	68	1	3	2	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	2	9	1	5	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	12	-	-	-	-	-	5	-	1
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	1	-
Akut hjernebetendelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	-	-	2	1	1	-	-	-
Overføres	362	3	10	636	23	29	22	3	1

i Aust-Agder fylke i 1921.

dans le département de Aust-Agder en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatius et morts)
	drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)		drepte (abatius)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	181	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	37	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	14	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	36	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	331	11	27	59	6	4	2	-	-	-	-	2	2

Tabell XI. (Forts.). (Continuation)

Aust-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	362	3	10	636	23	29	22	3	1
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinaemia</i>)	13	-	3	109	-	8	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	33	2	-	-	-	-
Svekksett (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	-	-	2	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	106	-	-	51	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	16	-	-	468	-	-	14	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	139	5	-	12	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	1	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	21	-	-	1	1	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentaë</i>)	-	-	-	194	2	3	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	70	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	178	1	1	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	17	1	4	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	103	-	4	6	-	2
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> . <i>Kri-tiasis</i>)	12	2	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	95	-	-	2	-	-	11	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	76	-	-	10	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	13	-	-	4	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	145	4	-	15	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	133	2	-	102	2	1	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	228	3	2	243	27	1	12	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1205	15	16	2427	64	51	86	5	3

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
1	-	1	331	11	27	59	6	4	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	206	12	2	7	-	-	-	-	-	5	-	-	-
-	-	-	36	-	-	22	-	-	-	-	-	0	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-
-	-	-	80	-	-	8	-	-	4	3	3	-	-	-	-
1	-	-	10	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	147	-	-	26	-	-	2	0	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	-	11	1	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	24	3	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-
3	-	-	862	28	29	164	8	5	31	6	-	52	-	2	2

Tabell XII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	51	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	19	-	-	14	-	-	4	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indige- stion, mave- og tarmkatarr (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	77	-	1	211	-	3	1	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	57	-	2	14	-	-	-	-	-
Akutt diarré og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	3	-	-	22	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	19	-	3	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	-	-	-	2	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	8	1	2	143	-	10	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Svekkessott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	183	2	5	508	2	19	7	-	-

i Vest-Agder fylke i 1921.

dans le département de Vest-Agder 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (battu et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	31	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	29	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	48	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	122	.	7	49	.	1	.	.	.	.	.	.	.

Tabell XII. (Forts.). (Continuation).

Vest-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	183	2	5	508	2	19	7	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	1	-	-	46	-	-	1	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	57	-	-	3	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	30	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	78	-	1	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	130	1	-	1	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	7	-	2	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	74	2	1	-	-	-
Førfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	57	-	-	1	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og kvovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	41	-	-	7	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	8	-	-	3	-	-	7	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	52	2	-	15	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	115	2	-	88	6	1	2	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	109	5	-	301	23	25	8	3	1
Ialt (<i>total</i>)	569	11	5	1381	37	49	30	4	1

Tabell XIII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	20	-	20
Overføres	2	-	2	3	-	3	20	-	20

Tabell XIII (Forts.). (Continuation).

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2	-	2	3	-	3	20	-	20
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	15	1	12	2	-	2
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhårdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	1	5	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	35	4	1	11	1	1	-	-	-
Lunge og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	15	-	1	10	2	3	24	6	7
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	160	1	2	255	6	7	14	-	6
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	184	-	11	44	2	7	8	-	1
Akutt diarré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	32	-	2	8	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	72	1	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	21	2	9	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	16	4	4	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	445	7	23	502	22	50	77	6	37

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	88	3	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	4	4	-	1	-	-	-	-	-	1	1
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	88	2	15	132	5	14	-	-	-	-	-	2	2

¹⁾ Apekat.

Tabell XIII. (Forts.). (Continuation).

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	445	7	23	502	22	50	77	6	37
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	20	-	2	47	-	3	1	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	35	1	-	-	-	-
Svekkisott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	63	-	-	6	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	125	-	-	1238	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	146	9	5	23	4	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	5	2	1	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	31	-	2	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	27	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	178	-	1	2	-	1
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	122	2	-	1	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	223	2	3	32	-	5
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	11	-	1	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	145	6	3	14	-	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	15	2	-	2	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	183	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	2	2	-	1	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	154	-	-	24	-	-	1	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	8	-	-	2	-	-	1	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Ar-ticulitis et bursitis</i>)	124	5	-	22	3	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	455	5	4	249	10	-	10	-	-
Andre behandlede sykdomstil-feller (<i>Casus ceteri</i>)	200	7	1	614	61	32	42	3	9
Ialt (<i>total</i>)	1801	26	30	3692	122	101	206	14	53

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattu et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
2	-	2	88	2	15	132	5	14	-	-	-	-	-	2	2
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	74	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	-	1	11	-	-	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	29	1	1	131	1	2	3	-	-	-	-	-	-
25	1	9	49	1	11	56	9	1	5	3	-	5	1	-	-
30	1	11	303	5	29	403	16	17	17	3	-	5	1	2	2

Tabell XIV.

 De viktigste husdyrsykdommer
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Raslesyke miltbrannsemfysem. (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	5	5	-	-	-	-
Bråstott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	17	-	17
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	14	2	9	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	20	-	-	3	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseu- do-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Brannfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforherdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	-	4	1	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	40	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	85	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	133	1	-	130	1	3	21	-	2
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	7	-	2	4	-	1	2	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	323	1	-	729	5	7	5	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	97	-	9	10	1	-	1	-	-
Åkut diaré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysen- teria</i>)	-	-	-	99	-	5	3	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	62	1	-	3	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	11	-	4	-	-	-
Overføres	596	2	15	1198	16	29	52	-	19

i Hordaland fylke i 1921.

dans le département de Hordaland en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	69	2	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	53	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	19	1	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	27	27	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	.	.	3	.	.	.	.	.	12	4	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	172	2	15	23	1	3	1	.	1	39	31	.	.

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	596	2	15	1198	16	29	52	-	19
Innyvollsorme (<i>Helminthiasis</i>)	64	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	5	5	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	4	-	1	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	1	-	125	1	35	8	1	2
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	42	2	2	-	-	-
Svekkessott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	21	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	3	-	-	190	1	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	107	-	-	1760	-	-	40	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	11	-	-	64	5	1	26	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvregning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	6	-	1
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	93	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	108	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	99	-	1	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	24	-	7	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	174	3	3	6	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapphingstoperasjoner (<i>Operat-iones ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	231	1	-	-	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	128	-	-	13	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	15	-	-	8	1	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>)	109	7	-	21	3	-	6	-	-
Overføres	1311	11	15	3963	34	79	150	8	22

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	172	2	15	23	1	3	1	.	1	39	31	.	.
.	.	.	4	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	120	5	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	24	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	8	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	169	.	.	14	.	.	2	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	483	7	22	73	1	3	3	.	1	39	31	.	.

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1311	11	15	3963	34	79	150	8	22
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	190	8	2	48	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	427	2	-	752	26	8	38	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1928	21	17	4763	60	87	188	8	22

Tabell XV.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsett (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sedstrengsforhardelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	2	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, Halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	76	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	142	-	-	54	1	-	-	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	73	-	3	-	-	-	-	-	-
Overføres	316	2	5	56	1	2	2	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	-	483	7	22	73	1	3	3	-	1	39	31	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	70	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	553	7	22	87	1	3	3	-	1	39	31	-	-

Bergen by i 1921.

dans la ville de Bergen, signalés en 1921).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	95	5	16	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	2	111	5	17	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	316	2	5	56	1	2	2	-	2
Akutt diarré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	10	1	1	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svekksott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	28	-	-	26	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	15	1	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	94	3	-	-	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekkidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	156	5	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>))	108	3	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstiller (<i>Casus ceteri</i>)	77	1	-	21	3	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	866	15	6	173	6	3	-	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	14	-	2	111	5	17	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	1	2	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	101	-	-	22	-	-	67	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	22	2	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	120	-	2	328	12	19	76	1	-	-	-	-	-

Tabell XVI.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrann (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Ondartet katarrfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	9	8	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sedstrengsforherdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	2	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	106	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	60	-	-	34	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	7	2	1	8	-	2	2	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	336	5	2	428	7	4	17	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	74	-	1	51	-	1	9	-	-
Akutt diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	-	1	59	-	10	8	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	33	-	1	2	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	4	-	2	5	-	5
Innvollormer (<i>Helminthiasis</i>)	165	-	2	-	-	-	-	-	-
Overføres	692	7	8	757	22	33	50	-	11

i Sogn og Fjordane fylke i 1921.

dans le département de Sogn et Fjordane en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	177	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	9	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	13	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
151	-	9	328	6	17	25	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XVI. (Forts.). (Continuation).

Sogn og Fjordane.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	692	7	8	757	22	33	50	-	11
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	1	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	10	-	2	142	7	10	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	52	-	-	2	-	-
Svekkisott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	31	-	-	43	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	170	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinc</i>)	630	-	-	3264	-	-	373	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	34	4	-	11	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	15	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	97	-	1	4	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	49	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	37	-	1	1	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	23	-	3	1	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	139	6	-	21	-	3
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	661	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	73	5	-	12	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	12	1	-	20	-	-	29	-	-
Ledd- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	172	9	2	33	4	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	536	11	5	118	3	2	8	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	539	6	6	472	23	13	19	-	1
Ialt (<i>total</i>)	3373	39	24	5503	71	64	522	2	15

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
151	-	9	328	6	17	25	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	246	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
570	-	-	14	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	186	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	94	6	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
779	-	9	908	23	26	43	-	4	1	-	-	10	-	-	-

Tabell XVII.

 De viktigste husdyrsykdommer
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Bråсот (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	14	6	5
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	25	11	8	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebe- tendelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	32	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo- tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	52	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Sedstrengsforherdelse og bring- esvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	9	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	152	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomati- tis contagiosa pustulosa equi</i>)	49	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	121	5	1	34	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebeten- delse (<i>Pneumonia et Pleuri- tis</i>)	4	-	-	8	5	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh. (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	220	1	1	387	6	6	9	-	1
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	112	-	4	75	1	1	3	-	-
Overføres	622	7	9	699	32	18	26	6	6

Tabell XVII. (Forts). (Continuation).

Møre.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	622	7	9	699	32	18	26	6	6
Akutt diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	27	1	4	5	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	56	1	-	4	-	1
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	-	-	-	14	2	1	3	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>) . . .	220	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	10	7	1
Akutt hjernebetendelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	98	2	3	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	91	-	-	-	-	-
Svekksott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	119	-	-	28	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	204	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	122	-	-	654	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	1	-	73	2	-	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	33	2	1	2	1	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	185	-	-	2	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	36	2	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	58	-	1	1	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	40	-	2	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	14	-	-	141	5	-	15	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> . <i>Kri-tiasis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	463	-	-	18	-	-	31	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia unguis</i>)	130	-	-	13	-	-	-	-	-
Overføres	1723	9	10	2487	50	30	104	14	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	-	1	758	5	36	60	-	11	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	4	4	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	235	8	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	4	-	-	22	-	-	11	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	216	-	-	8	-	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	1	1273	15	43	118	-	12	18	-	-	4	4	-	-

Tabell XVII. (Forts.). (Continuation.)

Mere.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport).	1723	9	10	2487	50	30	104	14	8
Øienlidelser (Vitia oculorum)	16	-	-	16	-	-	1	-	-
Ledd- og slimsekkklidelser (Artricitis et bursitis)	213	7	-	35	4	-	3	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	310	1	-	80	6	5	8	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	194	3	3	164	20	6	3	-	-
Ialt (total)	2456	20	13	2482	80	41	119	14	8

Tabell XVIII.

De viktigste husdyrskykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (Anthrax)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (Oedema malignum)	-	-	-	25	24	1	-	-	-
Bråsott (Gastromycosis ovís)	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Ondartet katarrheber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	40	20	14	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	50	-	-	4	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (Enteritis pseudo-tuberculosa chronica)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis)	-	-	-	18	18	-	-	-	-
Aktinomykose (Actinomycosis)	-	-	-	21	14	-	-	-	-
Sedstrengsforherdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	51	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (Tetanus)	8	-	3	2	-	1	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	223	-	-	-	-	-
Overføres	139	-	3	337	77	19	8	-	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
16	-	1	1273	15	43	118	-	12	18	-	-	4	4	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	15	1	-	30	-	-	1	1	-	-	-	¹⁾ 2	-
4	-	-	72	-	17	3	-	-	-	-	-	-	-	¹⁾ 10	-
Σ2	-	1	1366	17	60	160	-	12	21	1	-	4	4	12	-

i Sør-Trøndelag fylke i 1921.

dans le département de Sør-Trøndelag en 1921).

-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	178	2	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	954	6	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30	-	-
-	-	-	-	-	-	290	7	26	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1135	8	34	290	7	26	-	-	-	30	30	-	-

¹⁾ Rever.

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	139	-	3	337	77	19	8	-	8
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	660	-	-	15	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebeten- delse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	43	-	1	2	1	1	-	-	-
Fordøielssykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarr) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	618	-	2	1339	24	2	17	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	268	-	12	84	1	2	6	-	1
Akutt diarré og blodgang) (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	7	-	-	54	1	3	8	-	3
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	237	1	5	3	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	1	10	3	-	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	226	-	2	1	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	1	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	49	3	1	122	2	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	2	-	-	218	7	-	5	-	-
Svekkssott (<i>Rachitis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	554	-	-	265	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	11	-	-	104	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	310	-	-	2177	-	-	57	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	8	-	-	12	-	1	15	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	39	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	31	3	-	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	372	-	1	4	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	4	-	-	58	-	-	-	-	-
Overføres	2921	5	22	5481	121	38	129	3	13

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1135	8	34	290	7	26	-	-	-	30	30	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	2	1	46	-	-	1	-	-	-	-	1)	1
-	-	-	21	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	5	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	34	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	530	19	5	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	68	1	-	84	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	-	-	40	-	-	6	-	-	1	1	-	21	-	-	-
1	-	-	20	4	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	-	1904	43	57	493	7	29	12	2	-	51	30	1	1

1) Kanin.

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Okse (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2921	5	22	5481	121	38	129	3	13
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	204	1	2	-	-	-
Børbetendelse (Metritis) . . .	1	-	-	58	2	3	-	-	-
Jurbetendelse (Mastitis) . . .	14	-	-	302	6	-	20	1	2
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis)	88	3	-	5	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (Castrationes) . .	518	-	-	1	-	-	336	-	-
Kreft (Carcinoma et sarcoma) . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ung- vis)	592	3	-	90	-	-	2	-	-
Øienlidelser (Vitia oculorum) . .	24	-	-	21	-	-	6	-	-
Ledd- og slimsekklidelser (Arti- culitis et bursitis)	508	11	-	106	2	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	1062	2	-	220	1	-	12	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (Casus ceteri)	486	2	2	459	89	5	7	3	3
Ialt (total)	6217	26	24	6949	223	48	512	7	18

Tabell XIX.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrann (Anthrax)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Bråssott (Gastromycosis ovis) . .	-	-	-	-	-	-	21	-	21
Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	41	30	11	-	-	-
Influenza (Influenza)	97	-	4	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysi- pelas)	68	-	-	5	-	-	-	-	-
Brannfeber (Morbus maculosus)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	72	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis) . . .	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Overføres	243	-	6	63	30	13	21	-	21

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærte (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatthus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abatthus et morts)
	drepte (abatthus)	døde (morts)		drepte (abatthus)	døde (morts)		drepte (abatthus)	døde (morts)		drepte (abatthus)	døde (morts)				
37	-	-	1904	43	57	493	7	29	12	2	-	51	30	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	2	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37	-	-	3 878	-	-	7	-	-	201	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	-	5	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	25	2	3	102	-	1	12	-	-	-	-	1 ¹⁾ 12	11
6	2	1	58	11	7	12	-	7	-	-	-	-	-	-	-
85	4	1	2881	57	67	634	7	37	227	2	-	51	30	13	12

¹⁾ 11 rever og 1 ape.

i Nord-Trøndelag fylke i 1921.

dans le département de Nord-Trøndelag en 1921).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	42	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	757	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	801	16	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	243	-	6	63	30	13	21	-	21
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>).	-	-	-	29	5	-	-	-	-
Sædstrengforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	-	2	2	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	122	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	346	1	-	12	1	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia, et Pleuritis</i>)	13	-	5	1	-	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh), (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	225	1	2	680	16	7	17	1	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	149	-	16	76	1	2	-	-	-
Akutt diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	26	-	3	87	2	5	15	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	36	1	4	1	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	1	8	-	2	-	-	-
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	52	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	1	-	-	-	1	1	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	39	-	7	9	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	178	4	-	-	-	-
Svekkisott (<i>Rachitis</i>)	3	-	-	8	-	-	3	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	131	-	-	117	-	-	5	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	35	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	91	-	-	2413	-	-	127	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	129	2	-	3	-	-
Overføres	1336	2	43	4005	62	33	194	2	22

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	801	16	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	3	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	65	2	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	820	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	37	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
77	-	-	46	-	-	12	-	-	-	-	-	12	-	-	-
4	-	-	10	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	1	-	1809	33	29	66	3	1	2	-	1	12	-	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1336	2	43	4005	62	33	194	2	22
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	27	1	1	2	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	1	-	-	37	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	4	-	-	334	-	2	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	39	-	3	-	-	-
Kalvingsfeber (<i>Melkefeber</i>) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	145	1	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	22	-	2	1	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	13	1	-	223	3	3	20	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	68	4	-	1	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>) . . .	293	-	-	6	-	-	634	-	1
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	2	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	164	5	-	102	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	15	-	-	15	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	334	19	-	92	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	874	14	1	479	7	-	8	1	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	275	8	9	590	50	12	77	10	9
Ialt (<i>total</i>)	3386	53	53	6121	130	58	939	13	32

Tabell XX.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Raslesyke, miltbrannsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Bråsott (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	16	2	14
Overføres	-	-	-	2	1	1	16	2	14

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	-	-	-	2	1	1	16	2	14
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	13	8	2	4	2	2
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	7	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	96	2	1	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetendelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	277	-	-	437	1	2	4	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	108	1	3	30	1	-	3	-	-
Akutt diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	8	-	-	39	-	2	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	31	1	-	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	4	-	2	2	-	1	1	-	1
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	186	-	-	-	-	-	35	-	-
Akutt hjernebetendelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetendelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	711	5	8	611	16	9	65	4	17

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	64	9	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	380	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	47	4	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	-	468	13	16	76	4	11	1	-	-	-	-	-	-

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	711	5	8	611	16	9	65	4	17
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	1	4	-	1	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	97	4	-	40	-	-
Sveksott (<i>Rachitis</i>)	2	1	-	-	-	-	1	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	82	-	-	64	-	-	1	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	235	-	-	1345	-	-	206	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	33	1	-	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvregning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	1	-	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	111	-	-	9	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	36	1	1	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	18	-	-	3	-	1
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	87	-	-	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klapphingsoperasjoner (<i>Operat-iones ob kryptorchismum</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	270	-	-	14	-	-	61	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	50	2	-	55	-	-	-	-	-
Øienlidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledd- og slimsekklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>)	105	6	1	30	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	207	3	-	70	10	-	1	-	-
Anemi hos sauene (<i>Anæmia</i>)	-	-	-	-	-	-	80	15	16
Andre behandlede sykdomstil-feller (<i>Casus ceteri</i>)	372	6	1	214	3	6	28	-	4
Ialt (<i>total</i>)	2050	23	12	2801	67	17	500	19	38

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	1	1	468	13	16	76	4	11	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	171	251	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	16	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	1	-	1	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	361	-	-	11	-	-	7	-	-	-	-	-	-
19	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	-	7	-	-	13	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	32	4	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
154	3	-	1062	270	18	141	4	11	9	-	-	-	-	40	-

Tabell XXI.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Sedstrengsforherdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	47	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	6	-	-	10	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	105	-	-	123	-	-	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	19	-	1	6	-	-	-	-	-
Akutt diarré og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	20	-	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	30	-	1	2	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	1	4	-	-	8	-	7
Innvollsormer (<i>Helminthiasis</i>)	42	-	-	-	-	-	-	-	-
Akutt hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Svekkessott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	23	-	-	3	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	10	-	-	344	-	-	15	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	30	1	-	11	-	-
Børvrengning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	263	1	2	615	11	5	44	-	7

i Troms fylke i 1921.

dans le département de Troms en 1921).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	22	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	42	9	12	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	4	.	4	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	18	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	5	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	64	.	.	61	9	16	.	.	.	.	.	.	.

Tabell XXI. (Forts.). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	263	1	2	615	11	5	44	-	7
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	4	1	-	5	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	42	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	24	-	-	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiastis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>) . . .	186	-	-	-	-	-	15	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	42	-	-	10	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones abscessus etc.</i>)	76	-	-	12	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	12	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	43	-	4	43	7	12	-	-	-
Ialt (total)	663	1	8	774	19	18	65	-	7

Tabell XXII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Knuterosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetendelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	11	-	-	6	-	-	2	1	-
Overføres	13	-	-	6	-	-	2	1	-

Tabell XXII. (Forts.). (Continuation).

Finnmark

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Okse (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	13	-	-	6	-	-	2	1	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>))	65	-	-	46	-	-	9	-	-
Kolikk, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	4	-	-	14	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Innvollsorme (<i>Helminthiasis</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Svekksott (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslett (<i>Eczema</i>)	40	-	-	20	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	13	-	-	27	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrenning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	11	2	-	-	-	-
Børbetendelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Jurbetendelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	9	-	1	-	-	-
Kastrasjoner (<i>Castrationes</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	18	-	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledd- og slimseklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	26	-	-	5	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces, <i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	44	-	-	17	1	-	1	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	12	-	-	33	3	-	7	-	2
Ialt (<i>total</i>)	273	-	-	258	6	5	20	1	2

Tabell XXIII.

Antall autoriserte dyrlæger i Norge 1922.
(*Nombre de vétérinaires diplômés en 1922.*)

Fylke (<i>Département</i>)	Autoriserte dyrlæger (<i>Vétérinaires diplômés</i>)	Derav (<i>dont</i>)		
		Distrikts- dyrlæger ¹⁾ (<i>Vétérinaires délégués</i>)	I andre stillinger el. privat prakt. (<i>D'autres vétérinaires exerçants</i>)	Ikke praktiserende ²⁾ (<i>non exerçants</i>)
Kristiania	30	2	24	4
Akershus	21	11	9	1
Østfold	12	7	5	-
Buskerud	17	11	6	-
Vestfold	8	5	2	1
Hedmark	28	23	3	2
Oppland	24	16	7	1
Telemark	14	9	3	2
Aust-Agder	6	6	-	-
Vest-Agder	4	3	1	-
Rogaland	9	6	2	1
Hordaland	6	6	-	-
Bergen	8	3	5	-
Sogn og Fjordane	8	8	-	-
Møre	13	11	2	-
Sør-Trøndelag	19	13	6	-
Nord-Trøndelag	12	10	-	2
Nordland	8	7	1	-
Troms	3	1	2	-
Finnmark	2	2	-	-
Uoppgitt bopel (<i>domicile non nommé</i>)	-	-	-	-
Utenlands	8	-	-	-
Riket (<i>le royaume</i>) . . .	260	160	78	14

1) Herunder politidyrlæger.

2) Herunder pensjonerte.

Utførsel og innførsel av husdyr.

Utførsel:

Ifølge Norges offisielle statistikk er der i året 1921 utført 1 598 hester og 15 storfe.

Ved kgl. plakat av 28. juli 1921 blev der i de gjeldende regler for utførsel fra Norge av hester, hornkveg, svin, sauer og gjeter (kgl. plakat 19. september 1894 med tilleggsplakater) foretatt den forandring i § 5 at betalingen, som dyrlægen erholder for undersøkelse av de dyr, der skal eksporteres, fastsettes efter en takst, som vedkommende fylkesmann og dyrlæge, under forbehold av landbruksdepartementets godkjennelse, kommer overens om. Likeledes blev § 6 forandret derhen, at dyr der utføres med jernbane også skal være underkastet sundhetsundersøkelse som i § 1 omhandlet. Der blev også truffet bestemmelse om undersøkelse av dyr, som ikke utføres pr. skib eller jernbane (§ 7).

Den nugjeldende plakat er inntatt side 171.

Innførsel:

Ifølge ovennevnte statistikk er der i årets løp innført 189 hester og 11 195 hornkveg.

Reglene for innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander undergikk også i dette år endel endringer, vesentlig på grunn av den i Sverige og Danmark optredende munn- og klovsyke. Således blev de ved årsskiftet gjeldende regler (kgl. plakat av 10. desember 1920) endret ved plakat av 4. februar 1921, hvorved det midlertidig blev forbudt å innføre usaltet eller utilberedt kjøtt og fleusk samt usmeltet talg fra Malmøhus len og Kristianstads len i Sverige. Ved plakat av 20. mai 1921 blev imidlertid dette forbud atter hevet; samtidig blev det bestemt, at storfe, sau og gjet atter kan innføres fra Sverige som tidligere (dog inntill videre ikke fra Malmøhus-, Kristianstads-, Hallands-, Kronobergs- og Blekinge len) på visse betingelser til Kristiania, Fredrikshald eller Trondhjem.

De nugjeldende regler for innførsel av levende dyr og smitteførende gjenstander vil finnes avtrykt side 167.

Bestyreren av *Kristiania karantenefjøs*, politidyrlege *A. Lo*, meddeler:

Av svenske livdyr tilførtes 546 okser og av disse reagerte for tuberkulinprøven 80 stk.

Av slaktedyr tilførtes av storfe 5 281 stkr., 386 spedkalver og 627 sauer.

Det overveiende antall dyr var av god kvalitet. Der var et betydelig antall store okser i særdeles god stand, samt endel gode kuer og kviger.

Især høsten 1921 var der stor mangel paa fjøs plass. Der var enkelte dager, da inntil 900 stkr. storfe ikke kunde underbringes i handels- og karantenefjøset. Av den grund måtte et betydelig antall jernbanevogner — fullastet med slaktekreaturer — dirigeres til andre byer.

Bestyreren av *Fredrikshald karantenefjøs*, stadsdyrlege *Anton Jacobsen*, meddeler:

Kvegimporten fra Sverige har også i år hatt temmelig store vanskeligheter å kjempe med, da der i tiden $^{10}/_{12}$ 1920 til $^{20}/_{6}$ 1921 var etablert innførselsforbud. Dertil kom de uheldige valutaforhold. Når så hertil kommer toll, undersøkelse- og karanteneavgifter m. v. var det eiendommelig, at kvegimporten fra Sverige kunde holdes gående. Tross alt har vi fra importforbudets ophevelse (20 mai 1921) hatt en ganske god tilførsel. Følgende antall dyr er innført: Av storfe 1 403 livdyr og 3 058 slaktedyr, 3 103 sauer og 154 kalver. Ved tuberkulinprøven reagerte 87 livdyr.

Til statens karantenestasjon ved »*Ytre Voulen*« ved Stavanger, meddeler bestyreren, distriktsdyrlege *F. V. Holmboe*, at der i 1921 ikke er innkommet noget dyr.

**Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgетterminen
1. juli 1921—30. juni 1922.**

I. *Utgift:*

1.	Statsbidrag til avlønning av distriktsdyrlæger	kr. 300 000,00	
2.	Veterinærinstituttet:		
	a) faste lønninger . . . . . kr.	41 150,00	
	b) til driften . . . . . »	73 500,00	
	c) efterbevilgning for terminen 1920 —1921 til utvidelse av vaktmesterboligen . . . . . »	17 751,30	
			» 132 401,30
3.	Reisestipendier for dyrlæger . . . . . »	8 000,00	
4.	Tuberkulinundersøkelser av kvegbesetninger . . . »	10 000,00	
5.	Erstatningsbidrag ved nedslaktning av tuberkuløst kveg »	15 000,00	
6.	Avlønning m. v. av statsdyrlægene . . . . . »	20 116,67	
7.	Studiestipendier for veterinærstuderende . . . . »	35 000,00	
8.	a) skyss- og kostutgifter . . . . . kr.	112 500,00	
	b) flytningsgodtgjørelse . . . . . »	4 000,00	
			» 116 500,00
9.	Forskjellige og tilfeldige utgifter . . . . . »	2 000,00	
10.	Bidrag til utgivelse av »Norsk Veterinærtidsskrift« . »	3 000,00	
11.	Karantenestasjonen »Ytre Voulen«:		
	a) ordinært . . . . . kr.	450,00	
	b) e k s t r a o r d i n æ r t til erhvervelse av ny karantænestasjon . . . . . »	25 000,00	
			» 25 450,00
12.	Erstatningsbidrag til ubemidlede kvegeiere for tap på husdyr ved ondartet smittsom husdyrsykdom . . . »	15 000,00	

Overføres kr. 682 467,97

	Overført kr. 682 467,97
13. Byggearbeider ved Veterinærhøiskolen (e k s t r a o r - d i n æ r t)	» 200 000,00
	<hr/>
	Tilsammen kr. 882 467,97

II. *Inntekt:*

18. Salg av tuberkulin og forskjellige sera fra Veterinær- instituttet og inntekt av husleie og tomteleie . . .	kr. <u>26 200,00</u>
--	----------------------

II.

Kjøttkontrollen 1921.

Almindelig oversikt.

Kjøttkontroll i henhold til lov om kommunale slaktehuser, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 har i året 1921 vært i virksomhet i 36 kommuner. I følgende bykommuner virker nu således kjøttkontroll: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Molde, Moss, Narvik, Notodden, Porsgrund, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg og derhos i Lillestrøm, Odda og Tinn landkommuner.

I årets løp er kontroll åpnet i en ny kommune, idet der ved kgl. resol. av 30. august 1921 blev meddelt approbasjon på beslutninger av Odda herredstyre av 29. mars og 19. desember 1916, 27. juni og 4 juli 1917 samt 26. april 1921 om innførsel av kommunal kjøttkontroll i Odda landkommune. Kontrollen trådte imidlertid i virksomhet allerede 4. april 1921.

Kommunale slaktehuser, finnes i Bergen, Fredrikshald, Kristiania, Kristiansund, Lillehammer, Stavanger og Trondhjem. Av disse er slaktehusene i Fredrikshald, Kristiania og Stavanger uten approbasjon av det offentlige. Høsten 1921 blev der i Egersund likeledes uten approbasjon tatt i bruk et kommunalt slaktehus.

Ved kongelig resolusjon av 3. november 1917 blev kontroll ordnet ved det såkalte »Fællesslakteri« (Bøndernes fællesslakteri) på Løren i Østre Aker.

I landkommunen Voss finnes siden 1909 et slakteanlegg som eies og drives av kommunen.

De i de senere år ved den offentlige kjøttkontroll undersøkte kjøttmengder stiller sig (i hele tall) således:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjet	Kalver
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710
1919	139 289	6 480	57 563	224 724	149 542
1920	179 931	7 353	91 176	272 533	173 051
1921	172 122	9 775	102 220	306 182	214 493

På de følgende tabeller vil finnes sammendradd de tabellariske beretninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (slakt) som har passert de forskjellige kontrollstasjoner i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer samt kjøttets art (se tabell D).

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttkropper, som er stemplet med 2. klasses stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttkropper, samt vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifikasjon m. v.

Tabell E viser den samlede mengde fersk slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesenligste årsaker til 2. klasses stempeling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte opdelte kjøtt, såkalte t ø n n e k j ø t t (konf. lov av 25. juli 1910 og kgl. plakat av 4. august 1911).

Tønnekjøttkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Arendal, Bergen, Bodø, Haugesund, Kristiania, Kristiansand, Skien, Stavanger og Trondhjem.

Tabell A.

Antall av slakt som i 1921 er
(Nombre de viandes de boucherie)

Kommune	I alt undersøkt								Norsk			
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau
Ålesund . . .	3590 ^{2/4}	121	988 ^{2/4}	6183 ^{1/2}	571 ^{1/2}	1913 ^{1/2}	1073	-	3590 ^{2/4}	121	988 ^{2/4}	6183 ^{1/2}
Arendal . . .	642 ^{2/2}	48	427	1305	23	1198	87	-	637 ^{2/2}	48	427	1305
Bergen . . .	19263	896	6533	30934	2272	15551	1332	-	18303	896	6533	30934
Bodø . . .	921 ^{1/4}	10	147 ^{1/4}	1561	27	390	236 ^{1/4}	11	921 ^{1/4}	10	147 ^{1/4}	1561
Drammen . . .	2439 ^{3/4}	257 ^{3/4}	2156 ^{3/4}	736 ^{1/4}	10	3076 ^{1/4}	473 ^{3/4}	-	2439 ^{3/4}	257 ^{3/4}	2156 ^{3/4}	736 ^{1/4}
Fredrikshald . . .	1320 ^{1/4}	122 ^{1/4}	849	781 ^{1/2}	1	1023 ^{3/4}	416	-	265 ^{1/4}	39 ^{3/4}	668 ^{3/4}	438 ^{1/2}
Fredrikstad Ø.	289 ^{1/4}	37	236	272	1	853	3	-	289 ^{1/4}	37	236	272
Do. V.	2212	276 ^{2/4}	2573	2234 ^{2/4}	12 ^{2/4}	3000	246	-	2018 ^{2/4}	256	2442 ^{2/4}	2197 ^{2/4}
Gjøvik . . .	187	2	683 ^{1/2}	899	-	888 ^{3/4}	3	-	187	2	683 ^{1/2}	899
Hamar . . .	1744	137	1186	3263	43	2886	8	5	1744	137	1186	3263
Haugesund . . .	486 ^{3/4}	7	553 ^{1/4}	2940 ^{1/2}	20	2398 ^{1/2}	103 ^{1/2}	-	486 ^{3/4}	7	553 ^{1/4}	2940 ^{1/2}
Holmestrand . . .	479	47 ^{1/2}	239	514 ^{3/2}	1	544	3	-	368	47 ^{1/2}	239 ^{3/2}	514 ^{3/2}
Horten . . .	142	15 ^{1/2}	262 ^{1/2}	487 ^{1/2}	1	621 ^{1/2}	36	-	142	15 ^{1/2}	262 ^{1/2}	487 ^{1/2}
Hønefoss . . .	1044 ^{1/2}	57 ^{1/2}	659	828 ^{1/2}	14	1031	111	-	1044 ^{1/2}	57 ^{1/2}	659	828 ^{1/2}
Kongsberg . . .	671 ^{1/4}	5	334 ^{1/2}	506 ^{1/2}	30	952 ^{1/2}	46	-	671 ^{1/4}	5	334 ^{1/2}	506 ^{1/2}
Kragerø . . .	604 ^{1/4}	17 ^{3/4}	254 ^{1/4}	653	29	814	88	-	604 ^{1/4}	17 ^{3/4}	254 ^{1/4}	653
Kristiania . . .	44214	1932	43227	101100	5491	39245	23728	-	9493	819	32524	92919
Kristiansand . . .	3864	162	2246	4606	90	4547	2728	-	3504	162	2216	4606
Kristiansund . . .	2802	75	875 ^{1/2}	3884	112	3241	36 ^{3/2}	16	2802	75	875 ^{1/2}	3884
Larvik . . .	1606 ^{1/2}	68 ^{1/4}	1066 ^{3/4}	1702	-	1530	158	-	1553	68 ^{1/4}	1066 ^{3/4}	1680
Lillehammer . . .	228	29	544	2023	544	1956	427	-	228	29	544	2023
Lillestrøm . . .	807	9	342	404	1	644	26	-	807	9	342	404
Molde . . .	815	20 ^{1/2}	390	1497	89	864	582 ^{1/2}	-	815	20 ^{1/2}	390	1497
Moss . . .	1259	170	1265	762	-	1592	413	-	1259	170	1263	762
Narvik . . .	90	-	24	501	12	107	26	1	90	-	24	501
Notodden . . .	345	25	225	275	14	479	19	-	345	25	225	275
Odda . . .	33	3	41	755	53	77	29 ^{1/2}	1	33	3	41	755
Porsgrund . . .	579 ^{1/2}	32 ^{1/2}	200 ^{1/2}	233	5	526	23	-	579 ^{1/2}	32 ^{1/2}	200 ^{1/2}	233
Risør . . .	68 ^{2/4}	4	43 ^{1/4}	134	4	86 ^{3/4}	48	-	67 ^{3/4}	4	43 ^{1/4}	134
Sandefjord . . .	823	19 ^{1/2}	797	600 ^{1/2}	-	1113	87	-	823	19 ^{1/2}	797	600 ^{1/2}
Sarpsborg . . .	1290	212	1631 ^{1/4}	730	-	3515 ^{1/2}	393	-	1244	190	1631 ^{1/4}	730
Skien . . .	842	84	716	861	13	1163	15	-	773	84	706	861
Stavanger . . .	146	57 ^{3/4}	2677 ^{3/4}	1725 ^{3/4}	66	4946 ^{1/2}	2	-	146	57 ^{3/4}	2677 ^{3/4}	1725 ^{3/4}
Tinn . . .	179	7	102	161 ^{1/2}	1	204 ^{1/2}	20 ^{1/2}	-	173	7	102	161 ^{1/2}
Tromsø . . .	203 ^{1/4}	4	16 ^{1/2}	1604	103	708	173	282 ^{1/2}	203 ^{1/4}	4	16 ^{1/2}	1604
Trondhjem . . .	11887 ^{1/4}	508 ^{3/4}	3787 ^{1/4}	17919	1955 ^{1/2}	15222 ^{1/2}	319	251 ^{3/4}	9680 ^{1/4}	495 ^{3/4}	3787 ^{1/4}	17815
Tønsberg . . .	3186 ^{1/2}	225 ^{1/2}	2128	2208	-	3081	352	3	3078 ^{1/2}	224	2122	2203
I alt (total)	111306 ^{1/2}	5706 ^{1/2}	80429 ^{1/2}	197786	11609 ^{1/2}	121990 ^{1/2}	33871 ^{3/4}	571 ^{1/4}	71410 ^{1/2}	4453 ^{1/2}	69367	189094

1) Argentinsk. — 2) Finsk. — 3) U. S. A.

undersøkt på kontrollstasjonene.

examinées aux bureaux de contrôle en 1921).

				Svensk							Dansk								
Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr
571 $\frac{1}{2}$	1913 $\frac{1}{2}$	1073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	1198	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
2272	15551	1332	-	960	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	390	236 $\frac{1}{2}$	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	3076 $\frac{1}{2}$	473 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	942 $\frac{3}{4}$	316	-	1055	83	181	343	-	81	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	853	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 $\frac{2}{4}$	2968	238	-	193 $\frac{2}{4}$	20 $\frac{2}{4}$	130 $\frac{2}{4}$	37	-	32	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	888 $\frac{3}{4}$	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	2886	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	2398 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	544	3	-	111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	621 $\frac{1}{2}$	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	1031	111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	952 $\frac{1}{2}$	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	814	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5488	33288	13335	-	34511	1113	10703	8181	3	5957	10393	-	{ ¹⁾ 27	-	-	-	-	-	-	-
90	4547	2728	-	360	-	30	-	-	-	-	-	{ ²⁾ 177	-	-	-	-	-	-	-
112	3241	36 $\frac{1}{2}$	16	-	-	-	-	-	-	-	-	{ ³⁾ 6	-	-	-	-	-	-	-
-	1526	158	-	53 $\frac{1}{2}$	-	-	22	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
544	1956	427	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	644	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
89	864	582 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1592	413	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	107	26	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	479	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53	77	29 $\frac{1}{2}$	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	526	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	86 $\frac{3}{4}$	48	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1113	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3515 $\frac{1}{2}$	393	-	46	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	1160	12	-	69	-	10	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66	4946 $\frac{1}{2}$	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	200 $\frac{1}{2}$	20 $\frac{1}{2}$	-	6	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
103	708	173	282 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1953 $\frac{1}{2}$	15216 $\frac{1}{2}$	319	82 $\frac{3}{4}$	1062	13	-	102	2	6	-	149	²⁾ 1110 $\frac{1}{3}$	-	²⁾ 2	-	-	-	-	²⁾ 20
-	3081	352	3	108	1 $\frac{1}{2}$	6	5	-	-	-	-	34 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
11604 $\frac{1}{2}$	115903 $\frac{1}{2}$	23367 $\frac{3}{4}$	402 $\frac{3}{4}$	38536	1253	11062 $\frac{1}{2}$	8690	5	6087	10504	149	1360	-	-	2	-	-	-	20

Tabell B. Antall av slakt som i 1921
er stemplet med 2nen klasse på kontrollstasjonene).
(Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe).

Kommune	Ialt 2nen klasse							
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	76 $\frac{1}{2}$	1	16 $\frac{1}{2}$	88 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{2}$	9	-
Arendal	16 $\frac{3}{4}$	1	5	5	-	17	-	-
Bergen	35	2	87	17	1	397	5	-
Bodø	20 $\frac{3}{4}$	-	-	17	1	8	-	-
Drammen	40 $\frac{1}{4}$	7	18 $\frac{1}{2}$	1	-	6	-	-
Fredrikshald	11 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikstad Ø.	2	-	6	1	-	-	-	-
do. V.	40	4	24	1 $\frac{1}{2}$	-	16	-	-
Gjøvik	6	-	7	1	-	4	-	-
Hamar	8 $\frac{3}{4}$	-	8	1	-	6	-	-
Haugesund	11 $\frac{3}{4}$	1	7	42	$\frac{1}{2}$	212 $\frac{3}{4}$	1	-
Horten	5	-	2	-	-	2	-	-
Hønefoss	7 $\frac{3}{4}$	1	4 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	8	-	-
Kongsberg	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	2	1	5 $\frac{1}{4}$	1	1	4	-	-
Kristiania	282	51	500	273	39	133	35	-
Kristiansand	14	1	6 $\frac{1}{2}$	1	-	10	-	-
Kristiansund	46 $\frac{1}{2}$	7	20	18	-	26 $\frac{1}{2}$	-	-
Larvik	28	-	18	3	-	50	1 $\frac{1}{2}$	-
Lillehammer	15	3	3	2	3	19	-	-
Lillestrøm	12 $\frac{1}{2}$	-	4	7	-	14	-	-
Molde	53 $\frac{1}{2}$	2	31 $\frac{1}{2}$	117	10	92	17	-
Moss	22 $\frac{1}{2}$	1	12	3	-	18	1	-
Narvik	4	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-
Notodden	9	1	10	4	3	21	-	-
Odda	2	-	-	28	5	-	1	-
Porsgrund	8	-	6	-	-	6	-	-
Risør	2	1	2	3	-	-	-	-
Sandefjord	15 $\frac{3}{4}$	-	5 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	-	30	2	-
Sarpsborg	36	3	14	2	-	4	-	-
Skien	8 $\frac{1}{2}$	1	12	$\frac{1}{4}$	-	3	-	-
Stavanger	17 $\frac{3}{4}$	3	21	4	2	123 $\frac{1}{2}$	-	-
Tinn	1	-	1	-	-	2	-	-
Tromsø	45 $\frac{1}{2}$	3	21 $\frac{1}{2}$	147	72	119	18	32 $\frac{1}{2}$
Trondhjem	373	14 $\frac{3}{4}$	111 $\frac{1}{4}$	342 $\frac{3}{4}$	38	226	-	2
Tønsberg	48 $\frac{1}{2}$	2	38 $\frac{1}{2}$	3	-	12 $\frac{1}{2}$	-	-
Ialt (total)	1328 $\frac{1}{2}$	111 $\frac{3}{4}$	1009 $\frac{3}{4}$	1143 $\frac{1}{2}$	188	1605 $\frac{3}{4}$	90	34 $\frac{1}{2}$

Tabell C.

Antall av slakt som i 1921 er kassert på kontrollstasjonene.

(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle).

Kommune	Ialt kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og or- ganer	
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv			Andre dyr
Ålesund	20	1	1	4 $\frac{1}{2}$	1	16	2	.	.	
Arendal	9 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{4}$	1	2	.	8	1	.	2153	
Bergen	72	15	4	26	3	245	15	.	13575	
Bodø	13 $\frac{1}{4}$	.	1	13	.	1	1	.	.	
Drammen	5	.	3	.	.	10	.	.	877	
Fredrikshald . .	3	1	1	.	.	1	.	.	755	
Fredrikstad Ø . .	1	.	.	.	.	4	.	.	.	
do. V	6 $\frac{2}{4}$	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{3}{4}$	.	.	4	.	.	.	
Gjøvik	2	1	1	5	.	9	.	.	605	
Hamar	10	.	2	6	.	38	.	.	2057	
Haugesund	1 $\frac{1}{4}$	1	1	3	.	10 $\frac{1}{4}$	.	.	460	
Holmestrand . . .	1	.	1 $\frac{1}{2}$	.	.	1	.	.	214	
Kongsberg	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	1	.	.	1	.	.	130	
Kragerø	1	.	1	.	1	1	.	.	144	
Kristiania	258	44	143	156	128	753	67	.	115016	
Kristiansand . . .	13	1	7	4	.	31	.	.	2159	
Kristiansund . . .	20	5	6	6	.	11	.	.	2869	
Larvik	5 $\frac{1}{2}$	1	1	.	.	6	.	.	842	
Lillehammer . . .	.	.	.	3	1	.	2	.	190	
Lillestrøm	3	.	2	3	1	7	.	.	331	
Molde	17 $\frac{1}{2}$	1	4 $\frac{1}{2}$	9	.	9	1	.	.	
Moss	9 $\frac{1}{2}$	1	4 $\frac{1}{2}$	.	.	16	.	.	1858	
Narvik	1	.	.	.	.	.	1	.	98	
Notodden	2	1 $\frac{1}{4}$	1	.	.	3	.	.	289	
Odda	1	.	1	1	.	2	.	.	173	
Porsgrund	2	.	2	.	.	2	.	.	370	
Risør	.	.	.	2	.	1	.	.	.	
Sandefjord	5 $\frac{1}{4}$	.	4	1 $\frac{1}{2}$	.	7	.	.	932	
Sarpsborg	8	2	3	.	.	6	.	.	.	
Skien	1 $\frac{1}{4}$	.	1 $\frac{1}{4}$	.	.	1	.	.	140	
Stavanger	2	.	5	1	1	45 $\frac{1}{4}$	.	.	1363	
Tinn	1	1	.	.	.	.	.	.	401	
Tromsø	7 $\frac{1}{2}$	1	1 $\frac{1}{2}$	3	2	2	3	3	ca. 1215	
Trondhjem	29 $\frac{1}{2}$	6	5	62	6	138	.	.	7117	
Tønsberg	14 $\frac{3}{4}$	2	5 $\frac{1}{4}$	1	.	7	.	.	.	
Ialt (total)	546 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{1}{4}$	218 $\frac{1}{4}$	311	143 $\frac{1}{2}$	1396 $\frac{1}{2}$	93	31 $\frac{1}{2}$	156 333	23204

Tabell D.

Antall av slakt som i 1921 er undersøkt av

(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	Ialt undersøkt							2 nen			
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Ålesund . . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal . . .	851	34	209	808	14	755	48	-	-	-	-
Bergen . . .	3503	26	3724	12324	342	8052	530	-	4	-	15
Bodø . . .	87	10	22	51	1	51	23	-	2	-	1
Drammen . . .	335 $\frac{3}{4}$	249 $\frac{1}{2}$	736 $\frac{1}{2}$	3840 $\frac{1}{2}$	19	779 $\frac{1}{2}$	431 $\frac{1}{2}$	-	8	1	7
Fredrikshald .	2903	94	301	2849	1	433	233	-	11 $\frac{1}{2}$	4	24
Gjøvik . . .	1587	141 $\frac{1}{2}$	357 $\frac{1}{2}$	774 $\frac{1}{2}$	-	671 $\frac{3}{4}$	2	-	21 $\frac{1}{2}$	-	7
Hamar . . .	593 $\frac{1}{2}$	128	725	239	1	403	-	-	9	1	23
Haugesund . .	1494 $\frac{1}{2}$	50	7 $\frac{1}{4}$	2989	5	189	11	-	11 $\frac{1}{2}$	1	-
Horten . . .	2529 $\frac{3}{4}$	201 $\frac{1}{2}$	1043	2108	9	1047	112	-	24 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{1}{2}$	5
Hønefoss . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg . .	10	4	15	-	-	2	-	-	-	-	2
Kragerø . . .	76 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	17 $\frac{3}{4}$	33	3	38	-	-	-	1	1
Kristiania . .	13972	1108	3203	1706	26	1169	4349	-	85	17	25
Larvik . . .	583 $\frac{3}{4}$	79	127 $\frac{1}{4}$	391	-	143	23	-	3	1	4
Lillehammer .	1099	101	580	66	3	25	4	-	-	-	-
Lillestrøm . .	88 $\frac{1}{2}$	19 $\frac{1}{2}$	41	-	5	-	-	-	-	-	-
Moss . . .	1137	102	193	1419	-	98	15	-	4	-	3
Narvik . . .	1557	30	334	2109	97	246	360	25	25	-	5
Notodden . . .	618	49	376 $\frac{1}{2}$	507	35	650	14	-	16	1	20
Odda . . .	100	2	65 $\frac{1}{2}$	58 $\frac{1}{2}$	40	25	39	1	-	-	4 $\frac{1}{2}$
Porsgrund . .	560	56	269	224	3	642	33	-	5	-	8
Risør . . .	228 $\frac{3}{4}$	17 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{4}$	233 $\frac{1}{2}$	8	186 $\frac{1}{4}$	46	1	10	-	1
Sandefjord . .	849 $\frac{1}{4}$	42 $\frac{1}{2}$	207 $\frac{1}{2}$	584 $\frac{1}{2}$	-	280	53 $\frac{1}{2}$	-	11 $\frac{1}{4}$	1	3 $\frac{1}{2}$
Skien . . .	1989	352	1046	1192	13	2057	23	-	19	2	30
Stavanger . .	7487	413	865	50898	139	11786	101	-	42	10	6
Tinn . . .	1108 $\frac{1}{2}$	69	404 $\frac{1}{2}$	839 $\frac{3}{2}$	52	717 $\frac{1}{2}$	106	-	7	-	4
Tromsø . . .	2342 $\frac{3}{4}$	50	193 $\frac{1}{2}$	5743	443	1467	726	175	76 $\frac{1}{2}$	50	6 $\frac{1}{2}$
Trondhjem . .	4130	236	1232	491	17	102	313	220	-	-	-
Ialt (total)	51826 $\frac{1}{4}$	3675 $\frac{1}{2}$	16344	92478	1276	32015	7601	422	390	92 $\frac{1}{2}$	205 $\frac{1}{2}$

kontrollørene **utenfor** kontrollstationene.

en dehors des bureaux de contrôle).

klasse					Kassert								Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og organer
Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	81	-	-	4	-	1	5	-	1	2	-	25	-
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	36	-	-	563	850
1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	10	214
1	-	16	-	-	3	1	1	-	-	1	-	-	755	3201
1	1	5	-	-	14	-	1	3	-	6	-	-	1605	525
18	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	470	335
9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3226
-	-	13	-	-	6 $\frac{1}{4}$	-	1 $\frac{1}{2}$	1	-	5	-	-	1068	91
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	1	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	105	22
1	-	-	3	-	33	2	5 $\frac{1}{4}$	1	-	9	1	-	100	52839
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	2	-	-	-	-
13	3	2	-	-	2	1	-	5	1	3	-	-	260	17
3	7	34	-	-	2	-	2	-	-	4	-	-	504	-
3	-	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	450	117
-	-	5	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	3 $\frac{3}{4}$	1	-	-	1	-	197	-
2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	3	-	-	490	80
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	120	562
2	-	6	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-	-	2	-	3	-	-	539	160
-	-	20	3	-	6	1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	3	-	-	990	580
722	-	203	-	-	13	3	2	25	-	46	-	-	2081	3200
1	-	1	-	-	3	2	1	-	-	8	1 $\frac{1}{2}$	-	1118	179
115	361	118	19	3	5 $\frac{3}{4}$	-1 $\frac{1}{4}$	3	4	2	4	-	-	ca. 864	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
899 $\frac{1}{2}$	372	506	25	3	106 $\frac{1}{4}$	12 $\frac{1}{2}$	22 $\frac{1}{2}$	47	3	135	5 $\frac{1}{2}$	-	12314	66206

Tabell E.

 Sammendrag av alt i året 1921
 (Tableau récapitulatif du nombre)

Kommune	I alt kontrollert							2 nen			
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Ålesund . . .	3595 ^{3/4}	121	988 ^{3/4}	6183 ^{1/2}	571 ^{3/4}	1913 ^{1/2}	1073	-	76 ^{1/2}	1	16 ^{3/4}
Arendal . . .	1493 ^{3/4}	82	636	2113	37	1953	135	-	16 ^{3/4}	1	5
Bergen . . .	22766	922	10257	43258	2614	23603	1862	-	39	2	102
Bodø . . .	1008 ^{1/4}	20	169 ^{1/4}	1612	28	441	259 ^{3/4}	11	22 ^{3/4}	-	1
Drammen . . .	5796	507 ^{1/4}	2893	4576 ^{3/4}	29	3855 ^{3/4}	905 ^{1/4}	-	48 ^{1/4}	8	25 ^{1/2}
Fredrikshald . . .	4123 ^{1/4}	216 ^{1/4}	1150 ^{3/4}	3630 ^{1/2}	2	1556 ^{3/4}	649	-	22 ^{1/2}	1	7 ^{1/2}
Fredrikstad Ø.	289 ^{3/4}	37	236	272	1	853	3	-	2	-	6
Do. V.	2211	276 ^{3/4}	2573	2234 ^{3/4}	12 ^{3/4}	3000	346	-	40	4	24
Gjøvik . . .	1774	143 ^{3/4}	1041	1673 ^{1/2}	-	1560 ^{1/2}	5	-	27 ^{1/2}	1	14
Hamar . . .	2337 ^{1/2}	265	1911	3502	44	3289	8	5	17 ^{3/4}	1	31
Haugesund . . .	1981 ^{1/4}	57	560 ^{1/2}	5929 ^{1/2}	25	2587 ^{1/2}	124 ^{1/2}	-	23	2	7
Holmestrand . . .	479	47 ^{3/4}	239 ^{3/4}	514 ^{3/4}	1	544	3	-	-	-	-
Horten . . .	2671 ^{1/2}	217	1305 ^{1/2}	2595 ^{1/2}	10	1668 ^{1/2}	148	-	29 ^{3/4}	2 ^{1/2}	7
Hønefoss . . .	1044 ^{3/4}	57 ^{3/4}	660	828 ^{1/2}	14	1031	111	-	-	-	-
Kongsberg . . .	681 ^{1/4}	9	349 ^{1/2}	506 ^{1/2}	30	954 ^{1/2}	46	-	7 ^{3/4}	1	6 ^{1/2}
Kragerø . . .	681	28 ^{1/4}	272	686	32	852	88	-	2	2	6 ^{1/4}
Kristiania . . .	58186	3040	46430	102806	5517	40414	28077	-	367	68	525
Kristiansand . . .	3864	162	2246	4606	90	4547	2728	-	14	1	6 ^{3/4}
Kristiansund . . .	2802	75	875 ^{1/2}	3884	112	3241	36 ^{1/2}	16	46 ^{1/2}	7	20
Larvik . . .	2190 ^{1/4}	147 ^{1/4}	1194	2093	-	1673	181	-	31	1	22
Lillehammer . . .	1327	130	1124	2089	547	1981	431	-	19	3 ^{1/2}	6
Lillestrøm . . .	895 ^{1/2}	9	361 ^{1/2}	445	1	649	26	-	12 ^{1/2}	-	4
Molde . . .	815	20 ^{3/4}	390	1497	89	864	582 ^{3/4}	-	53 ^{1/2}	2	31 ^{1/2}
Moss . . .	2396	272	1458	2181	-	1690	428	-	26 ^{1/2}	1	15
Narvik . . .	1647	30	358	2610	109	353	386	26	29	-	5
Notodden . . .	963	74	601 ^{1/2}	782	49	1129	33	-	25	2	30
Odda . . .	133	5	106 ^{1/2}	813 ^{1/2}	93	102	68 ^{1/2}	2	2	-	4 ^{1/2}
Porsgrund . . .	1139 ^{3/4}	88 ^{3/4}	569 ^{3/4}	457	8	1168	61	-	13	-	14
Risør . . .	297 ^{1/2}	21 ^{1/2}	90 ^{1/2}	367 ^{1/2}	12	273	94	1	12	1	3
Sandefjord . . .	1672 ^{1/4}	62	1004	1185	-	1393	140 ^{1/2}	-	27	1	9
Sarpsborg . . .	1290	212	1631 ^{1/4}	730	-	3515 ^{1/2}	393	-	36	3	14
Skien . . .	2831	436	1762	2053	26	3220	38	-	27 ^{1/2}	3	42
Stavanger . . .	7633	470 ^{3/4}	3542 ^{3/4}	52623 ^{3/4}	205	16732 ^{1/2}	103	-	59 ^{3/4}	13	27
Tinn . . .	1287 ^{1/2}	76	506 ^{1/2}	1001	53	922	126 ^{1/2}	-	8	-	5
Tromsø . . .	2546	54	210	7347	546	2175	899	457 ^{3/4}	116	53	9
Trondhjem . . .	16017 ^{1/2}	744 ^{3/4}	5019 ^{1/4}	18410	1972 ^{1/2}	15324 ^{1/2}	632	471 ^{3/4}	412	17 ^{3/4}	154 ^{1/2}
Tønsberg . . .	3186 ^{3/4}	225	2128	2208	-	3081	352	3	48 ^{1/2}	2	38 ^{1/2}
Fellesslakteriet	6069	414	5368	2931	66	3599	101	-	70	-	46
I alt (total)	172122	9775 ^{3/4}	102220	293236	12946 ^{3/4}	157709 ^{1/2}	56783 ^{3/4}	993 ^{1/4}	1831	204 ^{3/4}	1290 ^{1/2}

Tabell F.

**De vesentligste årsaker til 2nen klasses stempling og kassasjon av kjøtt
i året 1921.**

(Causes principales de la classification et des saisies).

Sykdommer og feil	2nen klasse							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	10	-	443	341	435	34	3	-	5	-	4	16	2	16	3	-
Absces (byld)	4	1	5	8	-	-	1	-	-	-	2	4	1	1	-	-
Avmagring	346	17	31	1021	67	366	13	18	18	2	2	41	31	37	3	-
Aktinomykose (straalesop)	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid- dent	265	27	122	295	43	989	57	17	25	10	34	106	53	422	41	3
Benbrud	58	8	32	2	1	1	-	-	21	3	7	2	-	-	4	-
Benskjørhet	62	-	16	-	-	-	10	-	21	3	1	-	-	2	11	-
Beskadigelse, ytre	98	29	15	16	2	70	-	-	12	5	1	2	-	6	2	-
Blodurin	5	-	-	-	-	-	-	-	16	1	-	-	-	-	-	-
Bråсот	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Brysthindebetendelse og lungeli- delse	96	-	4	2	-	-	1	-	58	-	4	4	1	3	-	-
Bukhindebetendelse	132	7	5	15	-	23	1	-	40	1	8	13	2	6	1	-
Børsykdom	18	-	2	2	-	-	-	-	18	-	1	2	-	1	-	-
Diarrhoë	4	-	-	-	-	48	-	-	9	-	1	-	2	234	7	-
Fødselsbesvær	94	1	18	49	1	-	-	-	18	4	6	6	-	-	-	-
Gulsot	7	-	1	18	1	45	-	-	2	-	3	3	-	30	-	-
Hjernelidelser	9	4	11	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	4	-	16	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-
Hjertesækbetendelse	64	-	1	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdom	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetendelse	27	1	1	2	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3	1	1	1	-	-	-	-	24	8	1	17	5	6	-	-
Kalvingsfeber	17	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-
Katarrhfeber	12	-	-	1	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-
Leddsykdom	52	8	21	6	-	42	1	-	9	2	5	3	14	107	3	-
Mangelfull avblødning	13	1	12	4	-	24	2	-	2	-	1	1	-	1	1	-
Mavesykdom	37	5	12	7	-	65	6	-	14	2	2	3	29	253	10	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	171	-	-
Nyresykdom	27	1	12	4	-	18	8	-	24	2	3	9	-	16	-	-
Nødslaktning	57	7	12	4	-	13	2	-	32	19	32	6	-	13	2	-
Overdrift	15	-	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	300	-	-	-	-	-	1	3	68	-	-	2	-	-
Raslesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	55	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2	3	5	-	10	1	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	75	6	16	4	-	104	1	-
Stivkrampe	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	i	1	-	-	-
Svulster	21	25	1	-	-	-	-	-	10	13	1	3	-	1	-	-
Tarmlidelser	13	5	12	1	-	4	3	-	10	6	1	2	-	28	-	-
Tinter	10	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	24	-	2	4	-	-	3	-	70	-	-	2	-	2	1	-
Tuberkulose	141	-	8	-	-	-	-	-	43	-	-	-	-	1	2	-
Ufullbårne	-	-	-	-	-	43	-	-	-	-	-	-	3	76	-	-
Vattersot	-	1	7	145	-	5	-	-	6	-	3	90	-	4	-	-
Ødem	5	1	5	1	-	4	-	-	3	2	2	1	-	5	-	-
Parasiter	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	7	-	-	-	1	-
Muskulatur-degenerasjon	11	1	2	19	2	59	-	-	1	1	-	-	-	9	-	-

Tabell G

Tønnekjøtt-kontrollen 1921

K o m m u n e	Ialt innført, kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført
	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saueskjøtt	Svine- kjøtt	Organer	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saueskjøtt	Svine- kjøtt	Organer	
Arendal	-	53509	-	-	-	-	182	-	-	-	Amerika
			81382	-	-	-	-	224	-	-	Island
	130731	-	-	-	-	-	-	-	-	-	England
Bergen	-	12094	-	-	-	600	179	-	-	-	Amerika
	-	-	333490	-	-	-	-	336	-	-	Island
	-	8282	-	-	-	92	-	-	-	-	Amerika
Haugesund	-	-	155264	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	150	-	-	-	-	-	Danmark
	6275	-	104000	-	607	2113	-	-	-	-	England
	5389	-	-	-	4298	-	-	-	-	-	Sverige
	1110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Finland
Kristiania	-	911467	2901	-	82436	-	3906	-	-	-	Amerika
	-	9118	-	-	65265	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	1151601	-	4463	-	-	6622	-	-	Island
	-	-	-	-	7884	-	-	-	-	352	Tyskland
	1400	-	-	-	622	-	-	-	-	-	Danmark
Kristiansand S.	-	104890	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	-	72610	-	-	-	-	-	-	-	Island
Kristiansund N.	-	-	2800	-	-	-	-	-	-	-	Island
Skien	-	17475	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	-	11140	-	-	-	-	-	-	-	Island
	1510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	England
	1559	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Finland
Stavanger	-	92519	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	-	24333	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	-	140357	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	28217	-	584	93	-	-	-	-	-	Amerika
Trondhjem	-	-	6727	-	-	-	-	-	-	-	England
	-	-	78906	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	Sverige
Tønsberg	-	1350	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Ialt	147274	1238921	2165511	584	1659178	2805	4267	7182	-	352	

De enkelte kommuner.

1. Ålesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *N. Toenberg*, meddeler:

Kjøtttilførslen har vært nogenlunde som i 1920, men kvaliteten har vært mindre god enn forrige år, hvad der vistnok skyldes det overordenlige regnfulde, sure veir, vi så at si hadde hele året. Kjøtt-tilførslen til byen er nu mere jevn året rundt enn for nogle år siden, særlig hvad småfe og flesek angår. Dog føres selvfølgelig ennu hovedmassen av småfe til byen om høsten. Prisene på kjøtt og flesek er gått noget ned, men langsomt.

2. Arendal.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *K. Egeberg*, meddeler:

Kjøttkontrollvirksomheten har foregått under de samme forhold som tidligere og med det samme personale. — Lønnen er uforandret.

Kjøtt-tilførslen har vel nærmest vært noget større, tross det er kontrollert ca. 300 okseslakt færre; men vekten er omtrent den samme, idet vi har kontrollert flere store okseslakt kommet via Kristiania fra Sverige. Disse slakt er her opført som norsk, ti i Kristiania er de naturligvis opført som innført. Årsaken til stempeling med 2nen klasse har vesentlig vært avmagring og fordøielseslidelser.

2nen klasse brukes sjelden, da det har svært liten sanitær betydning, da her ikke er eget utsalgslokale for den vare.

Tønnenekjøttkontrollen. Innført er 63 509 kg. amerikansk saltet oksekjøtt og 81 382 kg. islandsk fårekjøtt. Beslaglagt er 182 kg. oksekjøtt og 224 kg. fårekjøtt. Utpå vårparten kom et parti islandsk fårekjøtt på 46 tønder. Alle disse tønder måtte åpnes og hvert stykke undersøkes. Etter avvaskning, opskjæring og omsaltning på kontrollen blev det sendt i handelen uten senere reklamasjon.

3. Bergen.

Direktøren, politidylæge *I. Nielsen*, meddeler:

År 1921 er kjøttkontrollens 27. og slaktehusets 2. fulde driftsår.

Kjøttkontrollen er utført av slaktehusets direktør og 2 kontrolldyrlæger, foruten på slaktehuset også på den i byens kjøttbasar innredede bistasjon. På sistnevnte sted betales avgift for de der kontrollerede slakt, for tiden kr. 1,00 for storfe, hest og svin, kr. 0,50 for gjødkalv og kr. 0,30 for småfe.

Tabellen viser hvad der i årets løp er kontrollert på de forskjellige steder, samt den omtrentlige vekt og verdi av de byen tilførte kjøttmengder.

	Okse	Hest	Spedkalv	Gjødkalv	Svin	Sau	Gjet	Omr. vekt kg.	Omr. verdi kr.
Slaktehuset	10895	461	9840		425	3812	65	1390360	3906675
Hovedstasjonen	7408	435	5711	1332	6108	27122	2207	2135235	6167266
Bistasjonen	3503	26	8052	530	3724	12324	342	1036475	3083149
	21806	922	23603	1862	10257	43258	2614	4562070	13157090

Vekten er beregnet etter: okse 100, hest 170, svin 90, sau 20, lam 15, spedkalv 10 og gjødkalv 30 kg. Prisene er beregnet som en gros salg etter de forskjellige måneders middelpriiser.

Kontrollen med tønnekjøtt er nu henlagt til slaktehuset, da den tidligere benyttede kontrollstasjon ved tollboden blev nedlagt. Dette har kunnet skje uten vesentlige ulemper da de fleste båter, hvormed tønnekjøtt tilføres byen, har sitt tillegg ved Skoltegrunnskaien, i nærheten av slaktehuset.

Der er av tønnekjøtt i 1921 tilført og kontrollert 130 731 kg. engelsk hestekjøtt, 120 904 kg. amerikansk oksekjøtt, 333 490 kg. islandsk saukjøtt og 1 703 kg. tårner.

Slaktehuset. Slaktehuset administreres av en direktør med en av magistrat og formannskap valgt tilsynskomite.

Slaktehallene står under tilsyn av 2 hallmestere. Slaktetiden er fra 8—1 og fra 3--6. Der har, særlig under høsttrafikken vært mangel på slaktere, således at den fastsatte slaktetid ikke har kunnet overholdes, men der måtte arbeides på overtid.

Den beregnede slaktning er på det nærmeste nådd for storfeets vedkommende, men man har ikke ennå nådd det beregnede antall av sauer. Der er dog neppe nogen tvil om, at denne slaktning vil tilta etterhånden som denne trafikk innarbeides. Den verste hindring er de forholdsvis høie frakter for levende dyr, særlig fra fjernere distrikter. Men nettop herfra er vanskelighetene størst ved å få de landslaktede dyr frem i en tilfredsstillende stand. Siste høst viste dette, idet større partier landslaktede sauer, kom frem i en sådan tilstand, at de kun egnede sig til nedsaltning. Det har vært på tale at fordele fraktene nogenlunde likelig imellem slaktede og levende dyr, og det vilde utvilsomt ligge i distriktenes interesse om dette kunde bli gjennomført.

Handelsfjøsset. I handelsfjøsset er benyttet følgende antall opstaldningsdøgn: for storfe 10 335, for hest 464, for sau 3665, for kalv 641 og for svin 151.

Som det var forutsatt ved anleggets planleggelse, var fjøsset for storfe den del som først vilde vise sig for litet for behovet. En utvidelse av opstaldningsplasser for storfe er absolut påkrevd for at trafikken kan avvikles på en forsvarlig og betryggende måte.

Henge- og salgshallen. For dyr, slaktet på anlegget, beregnes ingen avgift for benyttelsen av hengehallen før den følgende dag kl. 1. Etter den tid og for alle landslaktede dyr fra innhengningen, beregnes en avgift av kr. 0,25 for storfe, hest og svin og kr. 0,10 for småfe. Hallen har i 1921 gitt en inntekt av kr. 7 599,65.

Kjølerummet. I dette er innredet 16 låsbare celler, der bortleies for kr. 200 pr. år for hver celle. Dessuten finnes et større antall kroker til ophengning av slakt og for hvis benyttelse der betales pr. stykk. Kjølerummet har i 1921 gitt en inntekt av kr. 5 137,40. Inntekten dekker neppe de med driften forbundne ut-

gifter, men kjølerummet er av stor betydning for anlegget og kan i varme somre redde store verdier. Det er kun å beklage, at det på grunn av den knappe plass der var anvist, måtte legges i kjelleren, hvad der vanskeliggjør trafikken dertil.

Inntekten for hengehal og kjølerum er budgettert til kr. 7 000,00, men har altså i 1921 tilsammenlagt innbragt kr. 12 737,06.

Arsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon paa stasjonen. (Bergen).

Sykdommer og feil	2nen klasse						Kassert						
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Andre dyr	
Abnorm lugt, brunstlugt.....	-	-	71	-	-	1	-	1	-	-	-	1	2
Absces (byld).....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring.....	9	-	3	10	1	17	-	6	-	3	-	11	2
Bedrevet eller slett behandlet, skiddent	5	-	6	2	-	243	3	3	5	2	4	3	95
Benbrudd.....	7	-	-	-	-	-	-	10	1	-	2	-	2
Benskjørhet.....	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Blodurin.....	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bråsott.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Brystbetendelse, traumatisk.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse.....	-	-	1	-	-	1	-	3	-	5	-	1	-
Fødselsbesvær.....	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Hjernelidelser.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesykdom.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse, traumatisk.....	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Ikter.....	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Jurbetendelse.....	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Leddsykdom.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Mangelfull avblødning.....	1	-	1	1	-	-	2	2	-	1	-	-	1
Mavesykdom.....	3	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Navleårebetendelse.....	-	-	-	-	-	34	-	-	-	-	-	123	-
Nyresykdom.....	-	-	1	-	-	1	-	11	-	-	-	-	-
Nødslaktning.....	4	1	1	-	-	-	-	10	5	1	1	-	1
Rachitis.....	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde.....	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-
Septiske tilstande.....	-	-	-	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-
Stivkrampe.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Svulster.....	-	-	-	-	-	-	-	4	1	2	-	-	1
Tuberkulose.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ufullbårne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-
Ødem.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

4. Bodø.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *P. Seglem*, meddeler:

Kjøtt-tilførselen har vært forholdsvis rikelig, idet der ved kontrollen i årets løp er blitt kontrollert ialt 1 008¹/₄ storfe, 20 hest, 169¹/₄ svin, 1 612 sau, 28 gjet, 441 spedkalv, 259¹/₂ gjødkalv og 11 rensdyr.

Med annen klasse er stemplet 22³/₄ storfe, 1 svin, 19 sau, 1 gjet og 8 spedkalv. Der er blitt kassert 14¹/₄ storfe, 1 svin, 13 sau, 1 spedkalv og 1 gjødkalv.

Av tønnekjøtt fra utlandet har der i årets løp ikke vært tilført kontrollen noget.

5. Drammen.

Kontrolløren, dyrlæge *G. Brekke*, meddeler:

Sammenligner man tilførselen med 1920, finner man at der er tilført i 1921 726 okser mindre, 58 hester mere, 300 svin mindre og omtrent samme antall sauer og spedkalver, men 500 gjødkalver mere.

Med 2nen klasse er stemplet 48¹/₄ okse, 8 hester, 25¹/₂ svin, 1 sau og 6 spedkalver.

Kassert er 5 storfe, 3 svin og 11 spedkalver.

Efterat man er kommet i mere normal gjenge med foring av besetningene har vi atter hovedsakelig velnærede og fete slaktekropper.

6. Fredrikshald.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *Anton Jacobsen*, meddeler:

Byens kjøtt-tilførsel var i årets løp omtrent som fjoråret hvad kjøttvekt og kjøttkropper angår. Der kontrollertes av storfe 1 373¹/₄, hest 125¹/₄, svin 855³/₄, sau 789, spedkalv 1 139³/₄, gjødkalv 426, ialt 4 609 slakt til en vekt av ca. kg. 360 903.

Der kontrollertes ialt 154 370 kg. kjøtt, hvorav 184 723 kg. var av norske dyr. Der er således innført 83 % av kjøttet.

Landslaktet er: storfe 1 230, hest 116¹/₄, svin 795³/₄, sau 723, spedkalv 874³/₄, gjødkalv 386.

Byslaktet i de private slakterier er: 143 storfe, 9 hest, 60 svin, 66 sau, 265 spedkalv, 40 gjødkalv.

Gjennomsnitts en gros kjøttpris har stillet sig således: Storfe kr. 3,50, hest kr. 1,50, svin kr. 3,50, sau kr. 3,85, spedkalv kr. 2,50, gjødkalv kr. 4,00.

Nogen kjøttimport fra Danmark er i årets løp ikke forekommet, derimot fikk vi fra Danmark via Kristiania i 1920 721 storfeslakt, som var store og meget vektfuldige til en samlet vekt av 139 000 kg.

Der blev i 1920 tilført kjøttkontrollen 27 123 kg. kjøtt mere enn i 1921. Man kan ikke derav slutte at kjøttforbruket er avtatt, da tilførselen av levende dyr, som er slaktet i importslakteriet, er så betydelig større. Større partier av de i slak-

teriet nedslåtte dyr, videresendes til byerne Sarpsborg, Fredrikstad, Moss og til byerne på vestsiden av Kristianiafjorden.

Av tuberkulose er i årets løp ikke påtruffet noget tilfelle. Jeg har fått det inntrykk at kvegtuberkulosen praktisk talt er utryddet i distriktet, da Fredrikshalds melkehandels regler forbyr salg av melk fra tuberkuløse dyr. Det har nu i flere år vært praktisert, at hvert tilfelle av kvægtuberkulose er innberettet til helserådet, som har forbudt melkeleveranse til byen inntil de tuberkuløse dyr ved en tuberkulinprøve er utskilt.

Den samlede vekt av kassert kjøtt utgjør 1 120 kg., og de kasserte organers vekt er 1 470 kg. Totalvekten av det konfiskerte er 2 590 kg.

Fredrikshalds slakteri har etter at kvegimport-forbudet blev ophevet den ²⁰/₁₀₀ 1921 atter vært i jevn og god drift. Følgende dyr er slaktet:

Okse 2 850, hest 91, svin 295, sau 2 841, spedkalv 417, gjødkalv 223, antall dyr ialt 6 718. Derav norske 425 okse, 91 hest, 295 svin, 13 sau, 416 spekalv, 76 gjøkalv, 1 317 ialt.

I 1920 var slaktning av norske og svenske dyr således:

Okse svenske 428, norske 352; hester svenske 7, norske 55; svin 0, norske 249; sau svenske 353, norske 37; spedkalv svenske 1, norske 188; gjødkalv svenske 16, norske 24; antall dyr ialt svenske 705, norske 905.

Tross de private slakterier fremdeles er i bruk, er der altså en økning av 412 norske slaktedyr i 1921. Et offentlig slakteri medfører bl. a. goder også ved at konkurransen blir fri; dyreeierne er ikke avhengig av en eller nogen få slakteriere, men de kan til enhver tid for en rimelig avgift få sine dyr nedslaktet i slakteriet og om ønskes få det videresendt av slakteriets betjening. Denne uavhengighet er av den allerstørste interesse for distriktets bønder: som således står helt fritt til det store marked og den daglige omsetning. Selv om bønderne ennå ikke er helt klar over dette forhold, så synes de mere å innse slakteriets store betydning som en lettelse og økonomisk fordel i bøndernes omsetningforhold.

Med 2nen klasse er stemplet 11½ storfe, av disse er 10½ på grunn av tuberkulose. Kassasjon er foretatt av 3 storfe, 1 hest, 1 svin og 1 spedkalv med en samlet vekt av 755 kg. Den samlede vekt av kassert kjøtt, organer og affall utgjør 3 956 kg. Om årsakene til kassasjon og stempling med 2nen klasse henvises til tabellerne.

7. Fredrikstad.

I Fredrikstad finnes to kjøttkontrollstasjoner — en på vestsiden og en på østsiden av Glommen; den førstnevnte kontrollstasjon bestyres av stadsdyrlæge *I. Hvattum* og den annen av dyrlæge *E. Bruer*.

Angående virksomheten ved stasjonene henvises til tabellerne.

8. Gjøvik.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *L. M. Slagsvold* meddeler:

Jeg overtok stillingen som kjøttkontrollør og stadsdyrlæge på Gjøvik i januar 1921. Da jeg hadde permisjon fra 15. mai til 15. november 1921 bestyrtes kontrollstasjonen m. v. i den nevnte tid av distriktsdyrlæge *Fleischer*.

Kjøttkontrolllokalet her på Gjøvik er primitivt. Det består av et gammelt vektskur med en liten tilbygning. Det hele er meget tungvint. Av den grunn foregår det meste av kontrollen hos byens slaktere, hvor det faller lettere å håndtere slaktene.

Som det fremgår av listene har der i årets løp passert kontrollen et forholdsvis betydelig antall slakt. Desverre har det vært nødvendig å foreta endel kassasjoner — særlig av nødslaktet storfe. Det har for det meste dreiet sig om så oplagt kassable slakt, at man må undres over, at det kan falle noen inn å ville prøve å fallby slikt til menneskeføde. Imidlertid har forholdene i årets løp forbedret sig påtagelig. I det store og hele kan man ikke klage over slaktningen. Skrottene er som regel godt avblødt og renslig og pent innpakket; men der er enkelte landhandlere utover bygdene, som kjøper op kalveskrotter, saueskrotter og tildels også nautslakt og sender kjøttet hertil i en yterst uheldig innpakning f. eks. i gamle kraftfôrsekker, melsekker og lignende. Ikke helt sjelden henger kjøttet så lenge hos landhandleren, at det får krambodluft eller blir muggent og bedervet. Jeg har ved kjøttbedømmelsen i forholdsvis stor utstrekning benyttet mig av mikroskopiske undersøkelser og desuten av og til foretatt kokeprøver. Har disse undersøkelser hatt negativt utfall har jeg strukket mig relativt langt med hensyn til å tillate benyttet kjøtt av tvilsomt utseende slakt. Der vil her i byen i den nærmeste fremtid bli innrettet et laboratorium for stadsdyrlægen, og jeg håper da at kunne gjøre yderligere anvendelse av den bakteriologiske kjøttkontroll, idet jeg anser det utvilsomt, at slik undersøkelse vil være til stor nytte ved kjøttbedømmelsen.

Årstiden viser at årsakene til kassasjon og 2nen klasses stempeling har vært de sedvanlige. Tuberkulose er iaktatt hos et par storfe — men kun lokalt. Forrige år måtte man foreta små lokalkassasjoner av storfeslakt på grunn av bremselarver. De fleste av de pågjeldende slaktedyrr var høsten forut innkjøpt fra Valdres eller fra Vestlandet. Rachitiske griser forekommer meget almindelig, men jeg har i slike tilfeller meget sjelden funnet grunn til å anvende 2nen klasses stempel — langt mindre kassasjon. Lårbensbrudd hos griser er dessverre ikke sjeldne og forårsaker betydelige tap, idet den pågjeldende skinke blir mer eller mindre ødelakt. En lidelse som er meget utbredt over disse trakter er iktesyke hos storfe. Over halvparten av samtlige storfelevre viser sig angrepet av ikter med betendelse og fortykkelse av galdegangene — således at de pågjeldende levre må renses ut og ofte er hele levren så ødelagt, at den må kasseres. En annen meget almindelig lidelse er betendelse dorsalt på tungeryggen hos storfe — ofte har disse prosesser sitt utspring fra fastkilte avner; det kan være betydelig betendelse i omfanget med faste fibrøse forandringer. En del av disse betendelser skyldes sikkert *actinomyces*.

Kassasjon av jur foretas rett ofte — årsaken er som regel kroniske indurative betendelser.

Spedkalvene får i almindelighet lite melk og slaktes tidlig, således at skrottene oftest er magre og lite faste. Smittsom kalvediarre synes ikke å være særlig sterkt utbredt i bygdene heromkring; men der tilføres dog kontrollen endel kalveskrotter med utvilsomme tegn på, at der har foreligget septisk enteritis.

9. Hamar.

Fra kontrolløren, stadsdyrlæge *G. Coth*, er innsent opgaver der finnes anført i tabellerne A—G.

10. Haugesund.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *H. P. Jensen*, meddeler:

Kontrollen har vært utført i de samme lokaler som tidligere, men den vesentligste del av storfeslaktet er kontrollert i slakteriet.

Tilførslen har vært litt mindre enn forrige år. Endel er tidligere kontrollert ved andre kontrollstasjoner. Utenlandsk fersk kjøtt har ikke vært tilført.

Regnet etter en gjennomsnittsvekt av: okse 90 kg., hest 175 kg., svin 80 kg., sau og gjet 15 kg., spedkalv 12 kg., gjødkalv 30 kg., har det samlede forbruk av ferskt kjøtt og fleusk vært således:

Oksekjøtt 178 155 kg., hestekjøtt 9800 kg., svinekjøtt 44 760 kg., sauekjøtt 88 897 kg., gjetekjøtt 375 kg., spedkalvkjøtt 30 924 kg., gjødkalvkjøtt 3 735 kg., tilsammen 356 646 kg.

Hvilket utgjør ca. 21,6 kg. pr. individ, idet innbyggerantallet regnes til 16 500.

Den hyppigste årsak til 2nen klasses stempel har vært avmagring, dårlig behandling, bedervethet, rottegnag og umodenhet (spedkalver).

Kassasjonsprosenten har vært mindre enn almindelig. Det er især nødslaktede dyr, som har vært gjenstand for kassasjon, og for spedkalvenes vedkommende har dessuten bedervethet, innvollslukt og ufullbårenhet gitt anledning hertil. Den forholdsvis store mengde kasserte organer skyldes vesentlig patologiske forandringer i lever — forårsaket av ikter, som heromkring forekommer i omtrent hver eneste kolever.

Tuberkulose er kun forekommet hos en gris i gl. submaksillaris.

Al slaktning innen byen — med undtagelse av enkelte griser og endel spedkalver — er utført i det midlertidige kommunale slakthus. Av storfe er ca. 18 % tilført i slaktet tilstand.

Det nye slaktheus vil antagelig bli ferdig og kunne tas i bruk ut på sommeren.

Til tønnekjøttkontrollen er innkommet 8 282 kg. amerikansk oksekjøtt, 51 764 kg. islandsk sauekjøtt og 150 kg. tarmar. Der er kassert 92 kg. amerikansk oksekjøtt på grunn av bedervethet. Forøvrig var kjøttet av god kvalitet, pent behandlet og uten tilsetning av forbudte konserveringsmidler.

11. Holmestrand.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *O. Rustad* meddeler:

Kontrolllokale og lønn er uforandret. Det tilførte kjøtt har som regel vært pent behandlet og av meget god kvalitet. Noget over $\frac{1}{4}$ av det tilførte okseslakt stammer fra Sverige. For det øvrige kjøttets vedkommende kommer det med undtagelse av fårekjøttet fra de omkringliggende distrikter.

Av kassasjon har der vært litet. Som praktiserende dyrlæge i distriktet har jeg som oftest på forhånd anledning til å treffe avgjørelser, hvor det gjelder kjøtt av syke dyr. Det torvførte kjøtt blir i den tørre årstid under salget i smått ofte i høi grad tilstøvet, da torvet mangler stenbrolegning og vanning ikke foretas.

---

12. Horten.

De fra kontrolløren, stadsdyrlæge *E. Wiese*, innsente opgaver finnes anført på tabellene A—G.

---

13. Hønefoss.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *G. Ødegaard*, meddeler:

Tilførslen av kjøtt har vært omtrent som vanlig. Kontrollørens lønn er nu regulert til kr. 2000,00 + 3 alderstillegg à kr. 200,00. Der skal nu bygges ny kontrollstasjon, men efter utkastet blir denne heller ikke særlig bekvem og skal legges på et sted, hvor der i sanitær henseende ikke blir bedre enn den gamle, idet støvplagen om sommeren vil bli like stor.

---

14. Kongsberg.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Løken* meddeler:

Foruten det ved stasjonen stemplede kjøtt er av slakterne tilført endel kjøttkropper fra Kristiania, så den i byen forbrukte kjøttmengde blir noget større, enn man skulde kunne slutte av det ovenfor anførte. Dessuten slaktes til hjemmebruk endel slaktedyrr innen byen, som er fritatt for kontrollundersøkelse.

Hestekjøttet nyttiggjøres sjelden her i byen. De av slakterne opkjøpte slaktehester selges til Drammen og Kristiania for største parten; kun en liten del konsumeres her.

---

15. Kragerø.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Benzen*, meddeler:

Tilførslen har vært omtrent som i 1920.

Det tilføres fremdeles meget kjøtt fra andre byer, vesentlig Kristiania. En del av dette kjøtt var av svensk oprindelse, men når det allikevel på de vedlagte skjemaer opføres blandt det norske, har dette sin grunn deri, at det ikke er importert direkte hertil men gjennom Kristiania og det således ved den derværende kjøttkontrollstasjon må bli innberettet som innført svensk.

---

16. Kristiania.

Direktøren, politidylrlæge A. Lo, meddeler:

Handels- og karantenefjøset. Den norske tilførsel av livdyr bestod av kalveferdige kuer og smågriser. Av kalvekuer tilførtes 4 160 (3 164) og av smågriser 12 954 (15 131). Dessuten har gjennom handelsfjøset passert endel fôringsokser, som forøvrig for de flestes vedkommende før eller senere kommer hit igjen til slaktning. De fleste av de beste kalvekuer av norsk oprindelse var rødkoller og rødt trønderfe. Hvorfra de norske dyr skriver sig, finnes i tabellerne.

Den svenske tilførsel. Av svenske livdyr tilførtes 546 okser og av disse reagerte for tuberkulinprøven 80 stk. Av slaktedyr tilførtes av storfe 5 281 (89), 386 spedkalv og 627 sau. Det overveiende antall av svenske slaktedyr var av god kvalitet. Der var et betydelig antall store okser og store kjøreokser i særdeles god stand, samt endel gode kuer og kviger.

Det var især høsten 1921 stor mangel på fjøsplass.

Som vanlig vil den her omhandlede totale tilførsel vedrøre det norske kjøtt, som tilføres i slaktet tilstand utenbys fra og det fra utlandet kommende, som passerer kjøttkontrollen (landkontrollen) samt det i slaktehallen slaktede kjøtt (byslaktet).

I oppgavene er ikke medtatt innført kjøtt, som er fritatt for kontroll i Kristiania, hvilket for tiden kun er kjøtt slaktet ved Fællesslakteriet i Aker.

Under betegnelsen okse, går byslaktet storfeslakt over 100 kg. og over 50 kg. slaktevekt ved landkontrollen.

Den totale tilførsel var¹⁾: Storfe 58 186 (65 036), hest 3 040 (2 169), svin 46 430 (40 949), sau 102 806 (96 209), gjet 5 517 (6 341), spedkalv 40 414 (32 539), gjødkalv, ungfø 28 077 (22 295).

Der var således en stigning fra foregående år på 40,1 % hester, 13,4 % svin, 6,8 % sau, 24,2 % spedkalv og 25,9 % gjødkalv og ungfø.

Hvorimot en nedgang paa 10,5 % storfe og 12,9 % gjet.

Nedgangen på okser skyldes at der ingen dansk import var i året 1921.

Dessuten innførtes der av okseskrotter 177 finske, 27 argentinske og 16 fra U. S. A.

Den norske tilførsel består av de utenbys (landsslaktet) og de i slaktehallene slaktede (byslaktet) dyr av norsk oprindelse. Denne utgjorde av okse 18 131 = 31,2 %, av svin 35 727 = 76,9 %, sau 94 197 = 91,6 %, spedkalv 34 422 = 85,2 % og av ungfø og gjødkalv 16 873 = 60,1 % av den totale tilførsel.

¹⁾ Tilsvarende tall for foregående år vedføiet i ( ).

Norsk tilførsel.

	Byslaktet	Stigning eller nedgang fra fore- gående år	Landslaktet	Stigning eller nedgang fra fore- gående år	Tilsammen	Stigning eller nedgang fra fore- gående år
Okse ¹⁾ . . .	8638 (9757)	÷ 10,6 %	9493 (12074)	÷ 21,4 %	18131 (21831)	÷ 16,9 %
Hest	1108 (894)	+ 23,9 »	819 (1179)	÷ 30,5 »	1927 (2073)	÷ 7,0 »
Svin	3203 (3633)	÷ 11,8 »	32524 (34253)	÷ 5,0 »	35727 (37886)	÷ 5,6 »
Sau	1278 (939)	+ 36,1 »	92919 (86688)	+ 7,2 »	94197 (87627)	+ 7,9 »
Gjet	26 (45)	÷ 42,2 »	5488 (6281)	÷ 12,6 »	5514 (6326)	÷ 12,8 »
Spedkalv . .	1134 (997)	+ 13,7 »	33288 (31079)	+ 7,1 »	34422 (32076)	+ 7,3 »
Gjødkalv . .	3538 (4557)	÷ 22,3 »	13335 (11643)	+ 14,5 »	16873 (16200)	+ 4,1 »

Det sees av tabellen at der er nedgang både i byslaktet og landslaktet okse og svin, betydelig stigning i sau og spedkalv landslaktet, nedgang for gjødkalv og ungfø byslaktet og litt stigning for samme landslaktet.

Det viser sig at tendensen til stigning i tilførsel av norsk kjøtt i 1920 ikke har holdt sig i år undtagen for sau og spedkalv. Men at der slaktes ned så mange flere spekalv, hele 2346 flere i dette enn i foregående år, tyder jo på, at der ikke er stor tilbøielighet til å søke kjøttproduksjonen øket, og dette tiltross for den stadige tale om, at kjøttproduksjonen vil kunne økes.

Kvaliteten. I denne er der ingen merkbar forandring fra år til år, den er da i det minste ikke blitt bedre. Der er alle kvaliteter, like fra de rett gode til de aller ringeste, og det må dessverre erkjennes, at den overveiende mengde hører til ringere kvaliteter. Når undtas de såkalte fjøskuer og føringsoxser, er kjøttet enten det skriver sig fra voksne eller unge dyr for magert og smått.

Av ungfø tilføres hele året, men mest om høsten både kviger og okser flest i alder fra knapt 1 til 2 år, også endel 3-åringer. Ved disse er at bemerke at mens oksene om høsten gjennomgående er i svært tynt huld like inntil magre, er kviene gjerne noget bedre, endel i nokså god stand, især 2-års og eldre kvier. Dette kommer naturligvis av, at de går roligere og gjør sig bedre nytte av beitene, selv om disse er nokså skreine. Skal der derfor drives kjøttproduksjon med okser, må disse enten kastreres eller haves på særskilte beiter. Fellesbeite som det nu oftest brukes, er til skade både for avlen og for dyrenes vekst og trivsel.

Flesket. Av norske avlede svin er tilført 35 727 (37 886) skrotter, eller 2 159 ferre enn foregående år og tilførslen utgjorde 76,9 % av den samlede tilførsel. Byslaktet var 3 203 og landslaktet 32 524.

Der er også i beretningsåret kommet endel klager over, at der ofte er usmak (olje eller sildesmak) på det norske flesk, og dessverre må det innrømmes, at klagen ofte har vært berettiget. Det er riktignok ikke rett ofte at denne mangel har gitt anledning til understempling eller kassasjon, men kjøttkontrollen er jo ingen kvalitetskontroll. Forholdet har imidlertid vært slik, at kjøperne er blitt noget utrygge overfor norsk flesk og især fra kystdistrikter, og dette har gitt sig utslag i, at det svenske flesk har vært mere lettselgelig enn det norske, endog til noget høyere priser. Dette synes jeg er en trist foreteelse.

Sundhetstilstanden må sies at ha vært god. Tuberkulose er en ren sjelden-

¹⁾ Som »okse« opføres alle slags storfeslakt.

het, derimot er der forekommet en del rachitis og derav følgende benbrudd, avmagring osv., men dog ikke i nogen bemerkelsesverdig grad. Herom henvises forøvrig til listene.

Sau en. Med sauen er den norske kjøttproduksjon kommet i en gjenge, som ikke lar sig fortrenge av utenlandsk import. Tilførselen var 94 197 (87 627) hvilket utgjør 6570 skrotter mere enn foregående år.

Det var ikke alene kvantiteten som var stor, men kvaliteten har vært særdeles god og passende både i størrelse og godhetsgrad for vårt marked. I det hele tatt må det sies, at sauen er det kjøttslag av norsk oprindelse, som man ikke vil ønske anderledes enn det er. Det frembys i størrelse, fethet og alder passende for enhver smak. Det lyder kanskje merkelig å tale om alder, men der er virkelig dem som liker kjøtt av voksen sau og som vil, at når det er sauekjøtt, så skal det også smake sau.

Sauen er fjellbeiternes beste husdyr, den kan i motsetning til ungfeet ikke alene ernære sig på fjellbeitene, den kan både vokse og bli kjøttfull og fet på den mest tilfredsstillende måte.

Spedkalven. Tilførselen av spedkalv var 34 422 (32 076) eller 2 346 flere enn foregående år. Det var formodentlig de ennå høie melkepriser som var skyld i den store nedslaktning av spedkalv.

Gjødkalv og ungfe. Herav tilførtes 16 873 (16 200) eller 673 færre enn ifjor. 13 335 var landslaktet og 3 538 var byslaktet. Av de siste var hovedparten ungfe med en slaktevekt under 100 kg.

Av det landslaktede var mesteparten virkelig gjødkalv oftest av særdeles god kvalitet.

Sundhetstilstanden. Av ondartede smittsomme sykdommer er påtruffet et tilfelle av raslesyke ved landkontrollen, forøvrig intet.

Der er ingen bemerkelsesverdig forandring i de almindelige sykdommer hos det fremførte norskslaktede kjøtt, og heller ikke i tallet på sykdomstilfellene. Det er jo bemerkelsesverdig hvor sjelden tuberkulose påtreffes hos svin og den er heller ikke almindelig hos storfe. De på listene anførte understempler og kassasjoner på grunn av tuberkulose gir dog ikke noget riktig bilde for landkontrollens vedkommende, idet de aller fleste tilfeller av lokal tuberkulose jo yderst sjelden gir anledning til understempling eller kassasjon, likesom man jo heller ikke her får tak i alle tuberkulose tilfeller, da man kun har den snaue skrot å holde sig til.

Ved det byslaktede dyr derimot finnes i særskilt tabell anført alle påtrufne tilfeller av tuberkulose.

Av det samlede by- og landslaktede stempledtes 2nen klasse: okse 1,81 %, hest 2,5 %, svin 1,39 %, sau 0,28 %, gjet 0,71 %, spedkalv 0,85 %, gjødkalv, ungfe 0,19 %.

Der kassertes av by- og landslaktet: okse 0,94 %, hest 1,6 %, svin 0,4 %, sau 0,13 %, gjet 2,3 %, spedkalv 1,9 %, gjødkalv, ungfe 0,25 %.

På grunn av tuberkulose stempledtes 2nen klasse 9 storfe = 0,05 % (8 = 0,04 %).

Av de på slaktehuset slaktede 8 638 okser påvistest tuberkulose hos 82 dyr = 0,94 % (48 = 0,49 %).

Forøvrig henvises til tabellene.

Den svenske tilførsel. Denne består likesom den norske av landkontrollert og byslaktet kjøtt (slaktet i herværende slaktehaller). Den samlede tilførsel var:

39 845 (933) okse	= 68,48 %	av totaltilførselen.
1 113 (50) hest	= 36,61 %	» —
10 703 (1 006) svin	= 23,05 %	» —
8 609 (13) sau	= 8,37 %	» —
3 (13) gjet	= 0,05 %	» —
5 992 (24) spedkalv	= 14,80 %	» —
11 204 (67) gjødkalv og ungfe	= 39,00 %	» —

Av disse var igjen byslaktet 5 334 okse (77), 428 sau (0), 35 spedkalv (0), 811 gjødkalv-ungfe (10).

Og ved kontrollen: 34 511 okse, 1113 hest, 10 703 svin, 8 181 sau, 3 gjet, 5 957 spedkalv, 10 391 gjødkalv.

Kvaliteten av den svenske tilførsel var noget ujevn, idet den jo skriver sig fra landsdele med vidt forskjellige raser og opdretningsmåter. Men den alt overveiende mengde var meget god, inntil særdeles god kvalitet. Der var et betydelig antall store voksne okser, voksne gjeldinger og fete kuer, men også en del kvier og unge okser.

De beste kvaliteter både av levende og slaktet skrev sig fra Østergötland og Wermland. Sundhetstilstanden må sies å ha vært jevnt god. Der er stemplet 128 okser med 2den klasse = 0,32 %, og kassert 120 okser = 0,30 %. Der er tilført påfaldende mange hester med melanose, men kun i så ringe mengde, at kjøttet etter fjernelse av svulsterne har kunnet gå ut. Tuberkulosen har vært den hyppigste årsak til kassasjon og understempling. Men tabellene gir heller ikke her det riktige inntrykk av i hvor mange skrotter der er påvist tuberkulose, idet det overveiende antall har kunnet gå ut med 1ste klasse, efter kun lokal kassasjon.

Endel skrotter er fremstillet med vedhengende lever eller brystorganer. Dette forhold har voldt kontrollen mange vanskeligheter, når kjøttet har vært frosset. Kjøtt og organer har nemlig vært slik sammenfrosset, at kontroll praktisk talt har vært umulig. Da det forekommer rett hyppig, at der fremstilles frosset kjøtt blir kontrollen yderligere vanskeliggjort, når også organer følger med.

Det fra utlandet innførte kjøtt skal jo være kontrollert og godkjent til eksport, så de medfølgende organer har ingen synderlig verdi kontrollmessig sett. Tvertimot tilsøler de ofte kjøttet og forringer dettes holdbarhet og verdi.

Dansk kjøtt. Ingen tilførsel i 1921.

Med særskilt tillatelse fra Landbruksdepartementet innførtes fra Finland 177 okser, Argentina 27 okser frosset, U. S. A. 6 okser frosset.

Det finske kjøtt var mest unge okser av omtrent samme kvalitet som våre egne halvmagre okser. På grunn av den lange transport kom det finske kjøtt som oftest frem i bedrevet tilstand, så rett store kassasjoner måtte foretas.

Det frosne oversjøiske kjøtt var tiltross for sin gode kvalitet og prisbillighet ikke særlig sterkt ettertraktet.

Ved kjøttkontrollen kontrollertes av organer: 31 395 hoder, 14 571 hjerteslag, og 49 552 lever.

Derav kassertes tilsammen 611 hoder, 1 245 lunger, 1 021 hjerter, 10 737 lever.

Vekten av kassasjoner ved kjøttkontrollen: hele skrotter 64 272 kg., organer 25 325 kg., lokale kassasjoner 27 319 kg., tilsammen 116 916 kg.

Forbruket av fersk kjøtt vil stille sig som nedenfor anført, idet innbyggerantallet var 259 845.

Fra totaltilførselen er fratrukket det kasserte kjøtt, men tillagt det fra Fæl-

lesslakteriet i Østre Aker tilførte kjøtt, der er fritatt for kontroll her og således ikke inngår i slaktehusets øvrige statistiske tabeller.

61 947 storfe	à	140 kg.	8 672 580 kg.
3 142 hest	»	200 »	628 400 »
48 431 svin	»	60 »	2 705 860 »
106 293 sau	»	17 »	1 806 981 »
5 389 gjet	»	10 »	53 890 »
41 092 spedkalv	»	17 »	698 564 »
28 009 gjødkalv- ungfe	»	30 »	840 270 »
322 203 skrotter	»	tilsammen vekt 15 406 545 kg.	

ca. 59,29 kg. pr. innbygger.

Tønnekjøttkontrollen. Det er ikke sjelden, at hverken kjøtt eller attester tilfredsstiller plakatens fordringer. Snart er stykkene for små, snart mangler sundhetsattestene konsulatenes attestasjon og endelig gjengir ikke alle attester fullstendig, at dyrene er undersøkt levende umiddelbart før slaktingen osv. Kjøttet blir da enten tilbakevist eller opbevares til fyldestgjørende attester og innførselstilatelset foreligger.

De forskjellige kontrollførte varer har tilsammen utgjort 2 356 814 kg. (2 452 607 kg.) i 24 301 fustasjer, hvilket representerer en liten nedgang fra forrige år.

Ved hestekjøtt er som vanlig alle tønner åpnet og hvert enkelt stykke undersøkt. Det samme er gjort med jur, lever og blærer. Det har også vist sig nødvendig for enkelte partier å åpne og gjennomgå i sin helhet alle tønnene av oksekjøtt og sauekjøtt, når der er funnet bedervede stykker deri.

Der er gjennomsnittlig åpnet 23,37 % og kassert er 12 993 kg. (6 259 kg., hvilket utgjorde 0,55 %).

Årsaker til 2nen kl. stemping på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdommer og feil	Norsk							Svensk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjødikaly	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkaly	Gjødikaly	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt	-	-	176	-	1	1	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
Avmagring	36	3	5	159	27	30	1	-	19	1	2	1	-	1	-	-
Bedervet eller slett behandlet, skiddent	3	2	16	9	9	18	8	-	2	1	-	-	-	1	1	-
Benbrudd	14	6	19	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	17	-	-	-	-	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	6	5	6	1	1	7	-	-	2	5	1	-	-	1	-	-
Brystbetendelse, traumatisk	21	-	-	-	-	-	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse, traumatisk	32	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
— av annen årsak	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsykdom	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	21	-	6	6	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Gulshot	-	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudsykdom	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhfeber	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leddsykdom	12	4	62	-	-	30	4	-	-	-	6	-	-	2	-	-
Mangelfull avblødning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesykdom	9	-	6	-	-	27	4	-	1	-	1	-	-	3	-	-
Nyresykdom	-	-	9	-	-	3	2	-	4	-	-	-	-	-	3	-
Nødsaktning	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	119	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke, knuterosen	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	3	-	3	-	-	-	-	-	49	-	2	-	-	-	-	-
Vattersot	-	1	5	85	-	5	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Ødem	2	1	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brok	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melanose	-	8	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon ved Kristiania slaktehus.

Sykdommer og feil	2nen kl. stempling							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lukt, brunstlukt.	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	¹⁾ 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrudd	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	2	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brysthindebetendelse	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse	²⁾ 9	-	1	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Børsykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
Diarré	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Fødselsbesvær	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsott	-	-	-	-	-	-	-	-	⁷⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse, traumatisk	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	5	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	-	-	⁸⁾ 2	1	-	-	-	-	-	-
Katarrfeber	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leddsykdom	³⁾ 6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Mavesykdom	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	⁹⁾ 4	-	-
Nyresykdom	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslaktning	⁴⁾ 1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	¹⁰⁾ 2	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	4	5	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	⁵⁾ 8	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	⁶⁾ 34	-	-	-	-	-	-	-	¹¹⁾ 14	-	-	-	-	¹²⁾ 1	2	-
Ufullbårne, umodne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Vattersott	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-

¹⁾ Derav 1 svensk.²⁾ Derav 3 svenske.³⁾ Derav 3 svenske.⁴⁾ Svensk.⁵⁾ Derav 1 svensk.⁶⁾ Derav 28 svenske.⁷⁾ Svensk.⁸⁾ Derav 1 svensk.⁹⁾ Derav 1 svensk.¹⁰⁾ Derav 1 svensk.¹¹⁾ Derav 13 svenske.¹²⁾ Svensk.

17. Kristiansand S.

Som kontrollør funksjonerte stadsdyrlæge *C. Juell*. Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

18. Kristiansund N.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *C. A. Steensholt*, meddeler:

I det kommunale slaktehus er slaktet 1448 storfe, 17 hester, 58 får og 33 spekalver. Byens samlede omsetning av ferskt kjøtt er gått noget ned, men fleskeproduksjonen derimot gått op med næsten 500 kropper.

Kjøttet har som tidligere stammet fra Nordmøre og Romsdalen, kun enkelte storfeslakt fra Trøndelagen. Kvaliteten har tross det dårlige før-år vært nogenlunde, men dessverre ikke på langt nær så god som foregående år — og kvaliteten av det tilførte flek har vært meget dårligere; det ser ut som at svineavl en er på retur, hvilket uten tvil har sine årsaksforhold i den store innavl, som har vært drevet på Nordmøre i de siste år.

Samtlige bønder fra omtrent hele Nordmøre samledes i møte i Kristiansund dagene før jul og besluttet å gå i gang med et fellesslakteri til høsten 1922.

Fortiden omsettes det meste kjøtt gjennom opkjøpere, hvorved ikke alene kvegavl en lider stor skade, men så lenge vi har opkjøpervesenet i den skala som nu, får vi hverken fin behandling eller god emballering av kjøttet.

19. Larvik.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *J. Andersen*, meddeler:

Kontrollen har vært drevet som før, uten spesielle forandringer. Tilførselen av skrotter til stasjonen har vært omtrent som foregående års — litt mindre av okser og svin, noget mere av hester, får, spekalver og gjødkalver. — Grunnet importforbudet på kjøtt fra Danmark, er en del skrotter tilført byen fra Sverige — ialt 133½ okse, 34 får og 47 kalveskrotter. Kjøttet er kommet dels over Kristiania, dels Horten og stemplet på forhånd her. Kvaliteten har vært fin.

Det meste kjøtt kommer fra de byen nærliggende distrikter; noget kommer også utenbys fra, særlig Kristiania — 297½ okse, fin vare, likeså fra Vestlandet, spesielt får 555 stk., jevne, pene skrotter — transporten upåklagelig. Av de fra distriktene tilførte okseskrotter er ca. 350 ungdyr av en gjennomsnittsvekt på 60 à 70 kg.

For samtlige slakts vedkommende har kvaliteten gjennomgående vært god; derimot synes behandlingen under transport, spesielt på jernbanen, å være mangelfull.

Efter særlig tillatelse er tillatt innført undersøkt 112 tønner amerikansk saltet oksekjøtt av 10 080 kg.s vekt, samt 17 tønner islandsk fårekjøtt, vekt 1 904 kg. Fårekjøttet var av fin kvalitet, oksekjøttet middels, samtlige tønner passerte kontrollen uten bemerkninger.

Prisene på kjøtt og flek har vært høie.

20. Lillehammer.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *W. Simonsen*, meddeler:

Kjøtt-tilførselen har i årets løp vært rikelig for byens behov, og adskillig større enn de foregående år. Særlig la bønderne sig efter gjødkalvopdrett, da melkeprisen begynte å falle. Der er således kontrollert over det dobbelte antall gjødkalvskrotter i år enn vanlig om årene. Spedkalven var også av bedre kvalitet. Byen er ihøst tilført usedvanlig meget hestekjøtt. Som et talende tidens tegn kan meddeles, at av 130 hesteslakt var 12 føl og et par åringer.

Kjøttprisen i byen holder sig forholdsvis høi. På slakteriet er påtruffet lunge-tuberkulose hos 7 storfe og halstuberkulose hos 1 svin. Den sykdom, som forårsaker de fleste lokale kassasjoner og klassenedsettelse er traumindigestion, som synes å tilta år for år. Der er kassert 1 275 kg. av kjøttkropper og organer.

21. Lillestrøm.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *N. Dahle*, meddeler:

Tilførselen av norsk vare har i år vært jevn og tilstrekkelig, men på grunn av den høiere pris har de handlende innkjøpt svensk vare i noget større utstrekning enn tidligere. Utsalgsprisen for kjøtt i Lillestrøm er som regel noget høiere enn i Kristiania. Fårekjøttet kommer for det meste fra Gudbrandsdalen. Driftefet var i år magert og lett av vekt.

Årsaken til 2nen classes stempel har også i år for en del vært urenselig behandling under transporten, såvel på jernbanen som under kjøringen til stasjonen.

22. Molde.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *K. Hogstad*, meddeler:

Det i årets løp tilførte kjøtt har særlig utover høsten gjennomgående vært magert. Grunnen hertil kan forklares ved at dyrene ikke har hatt det godt i havningen, i det stadige styggvær, som hersket her hele sommeren og høsten, stadig nedbør med lav temperatur.

Kjøttets behandling er ofte utilfredsstillende, emballasjen består ikke sjelden av en skidd sekk, som har vært brukt til høist forskjellige ting, uten å bli vasket eller på annen måte rengjort.

23. Moss.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *K. Sande*, meddeler:

Som det av vedlagte tabeller fremgår, så er der i beretningsåret innført 226 skrotter fra Sverige, vesentlig storfeslakt. Altoverveiende har denne være vært fin likesom emballasjen og transporten må karakteriseres som meget tilfredsstillende. — Fra Kristiania kommer som vanlig en stor kontingent av storfeslakt. Transporten og emballasjen er for dettes vedkommende ofte mangelfull. Jernbanevognens gulv, hvor kjøttet legges, er ikke alltid ordentlig rengjort, og strien der anvendes til innpakning bærer preget av flere ganges bruk. Man burde komme derhen, at alt kjøtt henges op i vognen eller — for enkelte skrotters vedkommende — forsendt i solide grunder.

24. Narvik.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *K. G. Mæhre*, meddeler:

Kontrollens lokale, personale og dettes avlønning er som foregåendes års.

Kontrollen er i 1921 tilført: 1 647 storfe, 30 hester, 358 svin, 2 610 sauer, 109 gjeter, 353 spedkalver, 386 gjødkalver og 26 ren, tilsammen 5 489 slakt. Der har vært en meretilførsel av kjøtt sammenlignet med foregående år av 195 storfe, 5 hester, 54¹/₄ svin, 593 sauer, 13 gjeter, 5 gjødkalver og 7 ren. Derimot er tilført 69 spedkalver mindre enn i foregående år.

Fra Finland er i årets løp innført 318 storfe, som veiet 37 675 kg. Dessuten er innført 3 336 tørsaltet storfekjøtt.

25. Notodden.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Lund*, meddeler:

De hyppigste årsaker til 2nen klasse og kassasjon var slett behandling, avmagring, benskjørhet, rachitis samt diarré (kalver).

En hel del av kjøttet kommer fra Kristiania og dette stammer som regel fra fete og pene dyr, men det blir desverre ikke sjelden tilsvinet under transporten på jernbanen.

Kvaliteten av det slakt, som blev tilført fra distriktene heromkring var gjennomgående også nokså bra. Dog er slaktningen ennå ikke som den skal være — særlig i de ovenfor liggende bygder.

Kontrollstasjonen har vært i de samme lokaler som tidligere og kontortiden er som før tirsdag, torsdag og lørdag fra 8—10 fm.

26. Odda.

I Odda blev der ved kongelig resolusjon av 30. august 1921 innført kommunal kjøttkontroll i henhold til lov av 27. juni 1892. Som kontrollør blev av kommunestyret ansatt distriktsdyrlæge i Odda *E. H. Dahlback*, der meddeler følgende:

Kjøttkontrollen i Odda trådte i virksomhet den 4. april forrige år. Kontrollstasjonen blev først ferdig til å tas i bruk ut på sommeren. Lokalene, som består av kontroll-lokaler og kontor, blev forinnan godkjent av veterinærdirektøren og helserrådet.

Sammenlignet med før har kjøtt-tilførselen i det forløpne år vært minimal efter hvad slakterne meddeler. Kjøpvevnen har vært liten som følge av arbeidsløsheten. Det tilførte kjøtt var meget ofte særdeles slett behandlet, men henstilling og advarsler munntlig som skriftlig og i gjentagelsestilfeller kraftigere forholdsregler har bedret tilstanden utmerket. En stor del av det tilførte fårekjøtt må kvalitativt set betegnes som ekstra fin vare.

---

27. Porsgrund.

Stadsdyrlæge *H. Piro* meddeler:

Kjøtt tilførslen har i år vært omtrent som ifjor. Ut over høsten blev der slaktet usedvanlig mange hester, så prisen på hestekjøtt fallt sterkt. Kvaliteten må sies å ha vært ganske god av det tilførte kjøtt. Fra Telemarken ankom en hel del kjøtt hit til byen. Denne vare sendtes ofte gjennom landhandlerne og var ikke sjelden innpakket i urene sekker og i det hele mindre vel behandlet.

Tuberkulose er som sedvanlig meget sjelden og forekom ikke i år. Heller ikke anden smittsom sykdom påvist.

---

28. Risør.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *Th. Skjævestad*, meddeler:

Det kontrollerte svenskekjøtt var ved fremkomsten av og til i en dårlig forfatning efter den lange trausport — tildels noget slimet og surt. Sauekjøttet, som utelukkende kom fra distriktet heromkring, var i år av en prima kvalitet, meget fetere og finere enn ifjor.

---

29. Sandefjord.

Kontrollør *T. Lekven* meddeler:

Tilførslen av slakt er øket for alle grupper undtagen storfe, dog dette utjevnes så nogenlunde ved den større tilførsel av svensk storfeslakt, der har en bety-

lig større gjennomsnittsvekt enn det norske. Kvaliteten av samme har gjennomgående vært prima, men har nu som tidligere tildels lidt adskillig under transporten, dog kanskje med nogen bedring mot før.

Prisene har i slutten av det forløpne år vært faldende, men dog her noget høiere enn noteringene fra Kristiania. Det eiendommelige er, at det svenske slakt tross den høie kronekurs, frakt, toll og gjerne flere mellemmænd har kunnet selges billigere enn det norske.

De få tilfeller av tønnekjøttkontroll gjelder som regel rester av proviant innkjøpt i Amerika eller annensteds og som det vil sees av vedlagte skjema ikke alltid har vært i den beste forfatning, hvilket må antas å komme av dårlig lagring ombord i skibene.

---

30. Sarpsborg.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *A. Schumann*, har innsent vanlige oppgaver for 1921, hvilke finnes anført i tabellene A—G.

---

31. Skien.

Stadsdyrlæge *E. C. Koren Lund*, meddeler:

Det tilførte kjøtt her i fra landet har vært av middels kvalitet. Det fra Sverige innførte av god kvalitet.

Under transporten blir kjøttet fremdeles mindre godt behandlet. Emballasjen er ved fremkomsten ofte defekt og kjøttet tilsmudset. Sundhetstilstanden blandt slaktedyrene har vært meget god. Tuberkulose har således ikke forekommet. Skarpt — traumatisk pericardit — og bladmaveforstoppelse har gitt anledning til de fleste nødslaktninger.

Ved bladmaveforstoppelser får slaktet ofte den ubehagelige gaslukt, som ved trommesyke, tross dyret ikke har vært opblest — hatt tympanit.

Kalver sendes almindelig med overskåret hals og innvollene i, hvilket ikke sjelden gir anledning til, at skrotten må stemples som 2nen klasse eller kasseres på grunn av grønfarvning eller lukt. Dette forekommer også hos landsslakede griser, idet der brukes altfor lang tid til skolling og ferdigslaktning.

Av hester er der slaktet adskillig flere enn de foregående år. Dette kjøtt har vært billig og er benyttet mere enn ellers almindelig i husholdningene.

Forøvrig har kjøttprisene vært jevnt høie.

Av tønnekjøtt er der i årets løp innført amerikansk oksekjøtt og islandsk fårekjøtt; begge sorter har vært av meget god kvalitet.

---

32. Stavanger.

Stadsdyrlæge *P. H. Selmer* meddeler:

Tilførslen såvel til slaktehuset som til kontrollstasjonen er ikke i nogen vesentlig grad forandret fra 1920.

33. Tinn.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *J. Aursand*, Rjukan, meddeler:

Kjøttet gjennomgående av god beskaffenhet; der var betydelig mindre av kas-sabelt og av 2nen klasses kjøtt enn forrige år.

Vekten av det kasserte kjøtt utgjorde 1 725,9 kg., derav 206 kg. organer og avfall.

34. Tromsø.

Kontrollens bestyrer er dyrlæge *O. Kraabøl*.

Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

35. Trondhjem.

Stadsdyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Kjøttkontrollen. Veterinærpersonalet har bestått av stadsdyrlæge *E. Laukvik*, kontrolldyrlæge *Kn. Næss* og veterinærkaptein *J. Gjestvang*, sistnevnte med halvdagstjeneste. Kontrolltiden har vært på stasjonen kl. 8—11 $\frac{1}{2}$ og på slaktehallen i hele slakketiden.

Av det kontrollbehandlede kjøtt stammet fra Sverige 1 062 storfe, 13 hester, 102 sauer, 2 gjeter, 6 spedkalver, 369 ren, fra Finland 1 110 $\frac{1}{2}$ storfe, 2 hester, 20 ren og fra Australien 34 $\frac{1}{2}$ storfe. Det norske kjøtt er hovedsakelig tilført fra Trøndelagsbygdene og Nord-Norge.

I året 1921 er stemplet med 2nen klasse og kassert mindre mengder kjøtt enn i 1920. Dette skyldes for en vesentlig del den omstendighet, at høsten i 1921 var særlig kald, og at Nordlandskjøttet derfor tok mindre skade under fremsendelsen denne høst enn den foregående høst. Dog har man også i året 1921 jevnlig måttet foreta renskjæring av kjøtt, som er kommet frem i mere eller mindre overfladisk bødervet tilstand.

Tuberkulose er påtruffet i 56 storfe, slaktet på slaktehallen. Av de tuberkuløse dyr stammet 25 fra en gård i Strinda, 12 fra en gård i Melhus, 16 fra en gård i Nord-Trøndelag, hvor sykdommen har optrådt i mange år, og 3 dyr fra forskjellige gårder. Eierne av de tuberkuløse buskaper i Strinda og Melhus var ubekjent med at buskaper var tuberkuløse, inntil sykdommen blev påvist på slaktehuset i tilførte slaktedy. Efter at sykdommens tilstedeværelse i buskapene således blev konstatert, blev buskapene tuberkulinprøvet og de angrepne dyr nedslaktet.

Utsalg for 2nen klasses kjøtt. Gjennem utsalget er solgt: 39 320,5 kg. storfekjøtt, hvorav sterilisert 5 712 kg., 2 797,5 kg. hestekjøtt, 10 376,3 kg. svinekjøtt, hvorav saltet 4 600 kg., 3 974,4 kg. sauekjøtt, hvorav sterilisert 75,5 kg., 236,2 kg. gjetekjøtt, 3 043,5 kg. spedkalvkjøtt og 50 kg. renskjøtt, ialt 59 798,4 kg.

kjøtt. Den gjennomsnittlige utsalgspris har vært pr. kg.: storfekjøtt, rått kr. 2,05 sterilisert kr. 1,20, hestekjøtt kr. 0,92, svinekjøtt, rått kr. 2,59, saltet kr. 1,84, sauekjøtt, rått kr. 2,26, sterilisert kr. 1,25, gjetekjøtt kr. 1,33, spedkalvkjøtt kr. 1,51, renskjøtt kr. 1,65. Samlet salgsbeløp kr. 114 273,52.

Salgsprovisjon er beregnet med 10 pct. Steriliseringen er utført uten godtgjørelse. For saltning er beregnet godtgjørelse for det brukte salt, men ikke arbeidspenger eller leie for emballasje og lagerplass. Butikken har vært holdt åpen 2 timer hver dag, lørdagen dog 3 timer. Det solgte kjøtt har som regel vært utrasjonert med fra 2—5 kg. pr. kunde. Tilstrømningen av kunder har også dette år vært meget stor.

Utsalgets driftskonto for regnskapsåret 1920—21 er beregnet således: Inntekt kr. 17 933,89. Utgift kr. 11 433,89 (lønninger kr. 5 380,00, opdeling kr. 2 650,00, husleie, lys, varme, rengjøring kr. 2 000,00, rekvisita kr. 1 064,61, dampforbruk og tilfellelige utgifter kr. 339,28). Overskudd kr. 6 500,00.

Også i det forløpne år har det vist sig å være av den aller største betydning at kjøtt med sanitære mangler blir opdelt og undersøkt stykkevis, før det godkjennes. Langt hyppigere enn i almindelighet antatt lider nemlig sådant kjøtt av lokale patologiske forandringer i muskulaturen som degenerasjoner, betendelsestilstande, abscesser, brudd m. v.

T ø n n e k j ø t t k o n t r o l l e n . Av utenlandsk saltkjøtt er kontrollbehandlet 23 217 (i 1920: 17 774) kg. storfekjøtt, importert fra Amerika, 85 633 (114 307) kg. sauekjøtt, hvorav 6 727 kg. fra England og 78 906 kg. fra Island, 584 (5 754) kg. svinekjøtt fra Amerika, 100 (3 540) kg. tarmer fra Sverige og 93 kg. tunger fra Amerika. Kassert er 10 kg. sauekjøtt på grunn av bedervet tilstand.

K j ø t t h a l l e n . På kjøttballen er i alt omsat følgende antall kroppar: 14 666 (i 1920: 14 221) storfe, 746 (502) hester, 4 943 (3 865) svin, 21 269 (18 201) sauer, 1 902 (1 204) gjeter, 18 198 (16 630) kalver, 20 andre dyr. Opbevart efter salgstiden er 5 249 storfe, 324 hester, 1 060 svin, 4 589 sauer, 33 gjeter, 1 133 kalver. Der er foretatt 56 310 (i 1920: 48 892) veininger, og ialt er utskrevet 73 159 (60 106) vektsedler.

I kjølerummet er innhengt 4 233 (i 1920: 3 342 $\frac{1}{2}$) storfe, 129 (112 $\frac{1}{2}$) hester, 682 (634) svin, 2 849 (2 648) sauer, 63 (21) gjeter, 1 954 (1 296) kalver. Kjølerummets temperatur har vært holdt mellom + 2 og ÷ 2.

S l a k t e h a l l e n . Der er slaktet følgende antall dyr: 3 579 (i 1920: 3 857) storfe med over 80 kg.s kjøttvekt, 405 (396) storfe med kjøttvekt 30—80 kg., 123 (90) kalver under 30 kg.s kjøttvekt, 236 (97) hester, 1 232 (884) svin, 491 (553) sauer, 17 (13) gjeter.

H a n d e l s f j ø s e t . Antall opstaldede dyr: 3 829 (i 1920: 4 296) storfe, 365 (620) hester, 833 (1 516) svin og smågriser, 418 (633) sauer, 27 (71) gjeter, 374 (332) kalver, 36 (93) høns, 4 andre dyr. Antall opstaldningsdøgn: storfe 6 005 (6 903), hester 661 (1 183), svin og smågriser 2 586 (3 504), sauer 558 (799), gjeter 44 (208), kalver 418 (410), høns 38 (96).

Utdrag av regnskapet for budgettåret 1920—21.

Inntekt:

Kjøttballen	kr. 56 890,15
Slaktehallen	» 12 223,00

Overføres kr. 69 113,15

	Overført kr. 69 113,15
Handelsfjøset	» 24 675,55
Husleie.	» 8 945,45
Diverse.	» 25 035,38
Bykassen	» 102 808,17

Kr. 230 577,70

Utgift:

Lønninger m. v.	kr. 169 047,44
Bykassen	» 61 371,11
Underskudd	» 159,15

Kr. 230 577,70

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på kontrollstationen. (Trondhjem).

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lukt, brunstlukt	7	-	35	¹⁾ 74	16	11	-	-	1	-	-	13	-	11	-	-
Absces (byld)	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	28	-	-	50	8	18	-	-	-	-	-	4	-	8	-	-
Bedrevet eller slett behandlet, skiddent . . . . . ²⁾	105	2	16	³⁾ 109	10	110	-	⁴⁾ 2	2	-	-	4	1	26	-	-
Benbrudd	13	-	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	13	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	43	3	1	10	1	5	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
Brysthindebetendelse	9	-	1	2	-	-	-	-	5	-	-	1	1	1	-	-
Bukhindebetendelse	47	-	-	8	-	16	-	-	1	-	-	5	1	-	-	-
Børsyke	8	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-
Degenerasjon av muskulaturen	11	1	2	19	2	59	-	-	1	1	-	-	-	8	-	-
Fødselsbesvær	28	-	2	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelse	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesekkbetendelse	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	-	9	-	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrfeber	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Leddsyke	8	-	6	4	-	6	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Mangelfull avblødning	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesyke	5	2	4	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Nyresyke	4	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	4	-	-
Nødsaktning	2	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parasiter	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	43	-	-
Svulster	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	3	3	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	17	-	-
Trommesyke	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufullbårne, umodne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	-	-
Vattersott	-	-	2	34	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-

¹⁾ Derav 1 svensk. — ²⁾ Derav 4 svensk og 22 finsk.

³⁾ Derav 2 finsk. — ⁴⁾ Rensdyr.

36. Tønsberg.

Kontrolløren, distriktsdyrlæge *A. Kragerud*, meddeler:

Kontrollen har vært drevet uforandret som foregående år. Tilførslen har vært omtrent som ifjor, men flere hesteskrotter. Flere yngre hester er slaktet på grunn av den lave hestepriis.

Tilførslen skjer omtrent altsammen fra byens opland, der produserer mere enn nok kjøtt for byens behov. Om høsten innføres en del fåreskrotter fra Vestlandet, Ekersund og Flekkefjord. En av slakterne her har innført en mindre del svensk kjøtt.

Behandlingen av kjøttet her i byen er nu betydelig forbedret. Til transport av kjøtt innen byen har alle byens slaktere anskaffet nye og vel innrettede vogner. Samslakteriet har bygget et nytt, pent slakteri og pølsemakeri med moderne maskiner og innredning, i sanitær henseende et utmerket anlegg. Dette har medført at de andre slaktere også har modernisert.

Bøndernes fellesslakteri på Løren i Østre Aker.

Slakteriets kontrollør, dyrlæge *A. Austdal*, meddeler:

Tilførslen av slaktedyr og slaktet vare har vært omtrent som foregående år.

Sykdommer på fjøset har omtrent ikke forekommet, og den vesentligste grunn til 2nen klasse og kassasjon har som vanlig vært traumatiske lidelser og tuberkulose.

Forøvrig henvises til tabellene.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvesenet og kjøttkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1921.

1. Kongelig plakat av 4. februar 1921, inneholdende endringer i kongelig plakat av 10. desember 1920 angående innførsel av husdyr og smitteførende gjenstande, dens punkt VI.
2. Kongelig plakat av 20. mai 1921, inneholdende endringer i forannevnte kongelig plakat av 10. desember 1920, dens punkt II, VI og VII.
3. Kongelig resolusjon av 27. mai 1921, hvorved der — i henhold til § 5 i lov av 27. juli 1892 om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. — meddeles approbasjon på Bergen bystyres beslutning av 2. mai 1921 om endrede avgifter for benyttelse av Bergens kommunale slaktehus.
4. Kongelig resolusjon av 3. juni 1921, hvorved der — i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918 —
  1. dens § 2,1 bestemmes, at retten til å ansette fylkesdyrlæger og politidylæger i Kristiania og Bergen fra 1. juli 1921 henlegges til Landbruksdepartementet.
  2. Dens § 2,2 bestemmes, at fylkesmannen og fylkesutvalget regnes som den fylkesdyrlægerne — og magistrat og formannskap som den politidylægerne i Kristiania og Bergen — nærmest foresatte tjenestemyndighet.
  3. dens § 29, 1. ledd bestemmes, at Landbruksdepartementet skal fastsette nærmere reglement for fylkesdyrlægerne og politidylægerne i Kristiania og Bergen.
5. Kongelig resolusjon av 2. juli 1921, hvorved der i henhold til § 5 i lov av 27. juni 1892 om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. — meddeles approbasjon på Trondhjems bystyres beslutning av 19. mai 1921 om endrede avgifter for benyttelse av Trondhjems kommunale slaktehus.
6. Kongelig plakat av 28. juli 1921, inneholdende endrin-

- ger og tilføielser i kongelig plakat av 19. september 1894 angående forholdsregler ved utførsel av husdyr.
7. Kongelig resolusjon av 30. august 1921 — hvorved der i henhold til §§ 2 og 5 i lov av 27. juni 1892 om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. — meddeles approbasjon på beslutninger av Odda herredstyre, Hordaland fylke, av 29. mars og 19. desember 1916, 27. juni og 4. juli 1917 samt 26. april 1921 om innførsel av kommunal kjøttkontroll i Odda landkommune og om avgifter og tider for kontroll utenfor kontrollstasjonen.

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

Lov

av 14de juli 1894, (kfr. love av 26de mai 1899, 14de mai 1918 og 7. juli 1922) om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsydomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sykdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sykdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed likeartede sykdomme;

hundegalskap;

snive;

specifik mund- og klovsyke;

ondartet lungesyke og ondartet katarrrhalfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos faaret;

svinepest og rødsyke hos svinet.¹⁾

Skulde nogen anden sykdom blandt husdyr anta en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen av de her opregnede sykdomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan Kongen utvide bestemmelserne i denne paragraf til ogsaa at omfatte disse sykdomme.

Likeledes kan Kongen, naar dertil findes grund, bestemme, at en sykdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sykdom efter bestemmelserne i nedenstaaende kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrepet eller død av en av de i § 1 omhandlede

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sykdomme.

Ved kgl. resol. av 7de april 1922 er smittsom anæmi hos hesten blitt optatt blandt husdyrlovens ondartede smittsomme sykdommer.

sygdomme, eller er der sandsynlighet for, at saa er tilfældet, skal enhver, der som eier eller paa anden maate har i besiddelse saadant dyr, snaarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byene til politimesteren, paa landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, saavidt omstændighetene tillater det, at holde avsondret eller indesperret.

Naar kvægpest er utbrutt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand-*over* drøvtyggende dyr uten ophold anmelde ethvert tilfælde av indvortes sykdom, som maatte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis paatræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sykdomme, skal snaarest mulig paa stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, saasom avsondring og indesperning av syke og mistenkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse av døde dyr og smitteførende avfald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, naar tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, naar han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sykdomme, snaarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sykdomstilfælde, med opplysning om, hvad der er foretat eller anordnet for at motarbeide sykdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottat anmeldelse avslaar at foreta undersøkelse, skal snaarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at etterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsaavidt det ikke frivillig etterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov paabudte foranstaltningers gjennomførelse.

§ 5. Amtmanden har, naar han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sykdomme, at træffe de forføyninger, som efter omstændighetene maa ansees paakrævet for at hindre sykdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sykdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sykdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Saalænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- a) paabyde ettersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, saa ofte som omstændighetene kræver dette;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellom smittede og smittefrie dele av distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse av beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;
- e) under særlige omstændigheder paabyde optagning og fornyelse av gulver, vægger og lignende i rum, hvor smittede dyr har staat, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, saasom høi, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse paabyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indesperret eller være forsynt med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres paa offentlig vei eller gate i baand av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) naar nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som maatte findes nødvendig;

- h) paalægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingsteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, saavel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgi bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
- c) gi bestemmelse angaaende benyttelse av produkter av syke dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan fryktes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhengig av saadanne forsigtighetsregler, som maatte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
- f) ved utbrudd av hundegalskap paabyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig länkede, bære mundkurv eller føres i baand;
- g) ved utbrudd av kvægpest, paabyde avspærring av det av sygdommen angrepne distrikt;
- h) ved utbrudd av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke og svinepest paabyde nedslagtning av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaksination av besætning mot nogen smitsom sygdom maa ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Naar det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet paabyde vaksination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsette en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreæier er pliktig til at la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i saadant øiemed skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en av vedkommende

regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Ogsaa ladesteder med særskilt kommunestyre saavel som landkommuner med tæt bebyggelse kan av Kongen paalægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan av kommunen efter tiladelse meddelt av Kongen fordres avgit mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor saadan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves paa eierens egen grund eller — hvis der ikke er anledning — paa anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregaa. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forsaarsaget grundens eier eller bruker, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt efter de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagtning og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvegpest, kvegets ondartede lungesyke eller svinepest kan fylkesmannen påby nedslaktning av inntil tre dyr for ved obduksjon av disse å erholde visshet om sykdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for avgjort, at de er angrepet av en av de nevnte sykdommer, skal efter fylkesmannens foranstaltning drepes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement paabyr det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepet av snive eller smittsom anæmi, eller som med god grunn mistenkes for å være det, skal drepes, såfremt departementet ikke anderledes bestemmer i hvert enkelt tilfelle.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal drepes, hund eller kat, som er bitt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes drepes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nevnte begrensninger, berettiget til å erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning drepes på grunn av kvegpest, kvegets ondartede lungesyke, snive, svinepest og smittsom anæmi hos hesten.

Dyr, der ved obduksjonen ikke viser spor av disse sykdommer, erstattes med det fulle beløp, hvortil de på nedenangitte måte er verdsatt.

Dyr, der ved obduksjon finnes — eller på annen måte godtgjøres å være — angrepet av smittsom anæmi, erstattes med det fulle beløp, dyr, der på samme måte finnes angrepet av kvegpest eller kvegets ondartede lungesyke, erstattes med to tredjedeler, dyr, der på samme måte finnes angrepet av snive eller svinepest, med halvdelen av beløp, hvortil de på nedenfor nevnte måte er verdsatt.

Dyr, der i henhold til § 7 h. påbys nedslaktet ved utbrudd av munn- og klovsyke og dyr der er døde som følge av tvungen vaksinasjon, erstattes med deres fulle verdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved innførsel fra utlandet av smittede dyr,

ved overtredelse av gitte forholdsregler eller på annen måte selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Rett til erstatning for dyr, nedslaktet efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig minst 6 måneder innen landets grenser, medmindre det kan godtgjøres, at de på en eieren uforskyldt måte er smittet efter å være innført her til landet.

Erstatningskrav må fremsettes forinnen nedslaktningen. Erstatningsbeløpet, må i intet tilfelle overstige kr. 300 for halvdelen av et enkelt dyr, kr. 400 for to tredjeparter og kr. 600 for det hele dyr. Dog kan erstatningsbeløpet, når det gjelder hester, forhøies til kr. 1200 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstaaende bestemmelser, skal, forsaavidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes av en politiembedsmand (paa landet av lensmanden) i forening med to av ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepede av sygdommen, hvorfra trækkes værdien av det dræpte dyr, forsaavidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, saavidt fornødiges obduceres av en av det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse av obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrepet av den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægerne, avgjøres saken av en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, likeoverfor hvilke efterstaaende regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kværke, strengel, mundsyke og beskelersyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end faaret,

smitsom klovsyke hos faaret,
ringorm hos alle husdyr,
haarsækmider hos hunden,
febersydomme av smitsom karakter,
tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sykdomme gjøres det eieren eller den, der paa hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, naar nogen av disse sykdomme maatte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at la dyr, der antages angrepede av nævnte sykdomme, føres paa markeder, til dyrskuer, paa fremmede beite eller i fremmede fjøs eller stalker;

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kasting og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de mildere smitsomme sykdomme.

dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge saadanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har mottat saadan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er av foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene paa stedet undersøke av dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angaaende avsondrings- og desinfektionsforanstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angaaende de nærmere foranstaltninger for hver enkelt av de i § 14 nævnte sygdomme samt angaaende anvendelse og salg av kjøt og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er avhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne paabydes nedslaget for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og utførsel av dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyr-sygdom kan fryktes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun maa finde sted over bestemte havne eller steder, paabyde, at indførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstaa i karantæne paa vedkommende importørs bekostning, paalægge eieren av indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepe av smitsom sykdom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhodet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdyrsykdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel av enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel av husdyr gi saadanne forskrifter og træffe saadanne foranstaltninger, som maatte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide av eller overføre smitsom sykdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for saadanne sykdomme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun maa finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, saavel som for under-

søkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det paalægges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til saadan utførsel, kan kongen gi nærmere regler angaaende deres indredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevand for dyrene, likesom han overhodet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver saadan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for paa det offentlige vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan paabyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal paa eierens bekostning underkastes et sundhets eftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhet.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres utredelse m. v.

§ 22. Utgifter, som paa grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion av fjøs, stald, redskaper og deslike, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøpstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsaavidt den har eget kommunestyre — maatte fatte særlige bestemmelser desangaaende for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdtes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøpstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsaavidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, utredes, forsaavidt angaar dyr, der ikke findes angrepne av nogen sygdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsaavidt angaar dyr, døde som følge av tvungen vaksination, av statskassen, men forsaavidt de findes angrepne av nogen saadan ovennævnt sygdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommunes, kjøpstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, naar ladestedet har særskilt kommunestyre.

Dog utredes erstatning for dyr, som paabys nedslaktet i henhold til § 7 h ved utbrud av mund- og klovsyke helt av statskassen.

Paa samme maate som i sidstnævnte tilfælde og efter saadan værdsættelse som i § 13 bestemt gis vedkommende eier erstatning, naar det for at hindre smittes videre utbredelse maatte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsaavidt ikke noget andet er eller maatte bli fastsat.

Dog falder omkostningerne ved avsperringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom Kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaksination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 6,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser, skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise paa én gang foretar paa et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 8,00, for obduktion av et dyr av mindre art kr. 4,00, dog saaledes, at han for paa én dag utførte obduktioner ikke kan oppbære over kr. 3000. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 3,00, forsaavidt offentlig reise eller obduktion derved undgaaes.

Amtmanden kan, forsaavidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaksination av besætninger efter paabud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretat efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 4,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserte dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sykdom, faareskab undtat, maa ikke tas under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert aars

utløp inden en av departementet fastsat frist gjennom amtmanden avgi til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne aar. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.

Likesaa skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at etterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre paa behørig maate givne paabud blir, saafremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakene blir at behandle paa den for politisaker foreskrevne maate.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf givne bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 givne forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsaavidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git paabud, skal ved politiets foranstaltning optas og dræpes enten straks eller inden en av politiet givne frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likesaa kan ethvert dyr, som paatræffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget paabud, naar det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sykdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, naar de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheter, som, begaaet av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være straffbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov trær i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angaaende foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sykdomme blandt husdyrene, lov av 15de september 1851 angaaende foranstaltninger mot skabsyke blandt faar og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angaaende forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Nugjeldende (1. juli 1923) bestemmelser angående innførsel av husdyr og smitteførende gjenstander. (Plakat av 29. juni og 4. august 1922).*)

- I. Høst og annet til hesteslekten hørende dyr skal det være forbudt å innføre.

Skyss- og trafikkhester, som fra Sverige passerer riksgrensen til Norge for umiddelbart atter å vende tilbake til Sverige, rammes ikke av dette forbud, når hestens identitet tilfredsstillende godtgjøres.

- II. Storfesau og gjet kan innføres fra Sverige, dog inntil videre ikke fra Malmöhus-, Kristianstads-, Hallands-, Kronobergs- og Blekinge län, til livdyr eller til slaktning på følgende betingelser:

a) 1) ad nærmeste landevei til Kornsjø stasjon til direkte innlastning i jernbanevogn for videre transport til det kommunale slaktheus i Fredrikshald eller Kristiania.

2) pr. jernbane eller sjøverts direkte til Fredrikshald eller Kristiania.

3) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slaktning i denne by.

- b) Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge, godtgjøres, at dyrene ikke er eller i de nærmest forutgående 6 måneder har vært angrepet av ondartet smittsom husdyrsykdom, såsom kvegpest, mildbrand, munn- og klovsyke eller ondartet lungesyke, og at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden opptrer eller i de sist forløpne 6 måneder har opptrått sådan sykdom som foran nevnt, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgående 6 måneder er innført fra utlandet eller fra noget av forannevnte Malmöhus-, Kristianstads-, Hallands-, Kronobergs- eller Blekinge län i Sverige.

Dyrene skal være merket eller i attesten således beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.

- c) Dyrene skal ved ankomsten føres til den innhegnede, for sådant øiemed reserverte karanteneoplass, hvor de blir å undersøke av vedkommende kommunale dyrlæge.

Storfesau, som aktes solgt til livdyr, skal opstalles i særskilt avdeling på det kommunale fjøs i 5 døgn — helligdager ikke iberegnet — og i denne tid undersøkes med tuberkulin.

De dyr, som ved denne undersøkelse finnes lidende av eller er mistenkt for tuberkulose, merkes i huden med et innbrent tydelig T.

De dyr, som innføres for å selges til slakt, skal på samme vis merkes med et i huden innbrent tydelig S.

De med T og S brennemerkede dyr skal innen 4 døgn etter innførselen slaktes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsetter. Dyr, som innføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstå på karantenefjøset, inntil de føres direkte fra dette til slaktning. Dog kan dyr, innført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantenefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slaktning i Kristiania, når de ved den på karantenefjøset i Fredrikshald foretatte undersøkelse finnes fri for tegn på ondartet smittsom sykdom. Karantenefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokoll anføre, hvorhen de fra karantenefjøset fjernede dyr føres for å slaktes, samt har å underrette ved-

*) Konf. plakat av 4. aug. 1922.

kommende politikammer om, hvor slaktning av karantenerte dyr finner sted, forsåvidt sådan slaktning skal skje utenfor kommunalt slaktehus.

Storfe, som ved undersøkelse finnes fri for tuberkulose, skal på en iøinefallende måte være merket med ordet «Sund» samt årstallet for den stedfunne undersøkelse.

Sau og gjet, som innføres til livdyr, og som ved sundhetsundersøkelse finnes fri for tegn eller mistanke på smittsom sykdom, kan frigris fra karantenen 5 døgn etter ankomsten og etterat hvert dyr på betryggende måte er merket, f. eks. ved et utklipp i øret. Sau og gjet innført til slakt skal nedslaktes i det kommunale slaktehus innen 48 timer, etterat innførselen har funnet sted.

- d) Karantenefjøset blir å holde strengt avsperrret for publikum, inntil sundhetsundersøkelse av samtlige innførte dyr har funnet sted og dyrene er funnet fri for tegn på smittsom husdyrsykdom.
  - e) Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merking, opstalning og føring av dyrene samt anskaffelse av tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfeksjon m. v. forbundne omkostninger skal vedkommende kommune være berettiget til å avkreve importøren en av kommunestyret fastsatt og av Landbruksdepartementet godkjent avgift for hvert dyr.
  - f) Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig å fastsette nærmere bestemmelser angående den heromhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slaktning, deres undersøkelse og merking samt attester og protokoller, endring av karantenetiden m. v.
- Forøvrig forbyes innførsel av drøvtyggere (d. v. s. storfe, sau, gjet og andre drøvtyggende dyr) fra alle land.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

III. Svin skal det være forbudt å innføre fra alle land.

IV. Hund og annet til rovdirene hørende dyr skal det være forbudt å innføre fra alle land.

Hund, som benyttes til vaktning av renhjorder og i følge med disse eiere eller voktere kommer fra Sverige, tillates innført, hvilket også gjelder, om lappene på flytningen til Norge har passert Finnlands område.

V. Alle andre pattedyr samt fjærfe skal det være forbudt å innføre.

VI. Innførsel av usaltet eller utilberedt kjøtt og fleisk samt usmeltet talg skal være forbudt fra alle land undtagen fra Sverige og Danmark; fra det sistnevnte land skal sådan innførsel inntil videre alene kunne foregå fra de distrikter, fra det tidspunkt og forøvrig på de vilkår som Landbruksdepartementet måtte bestemme, likesom nevnte departement til enhver tid skal være berettiget til å forby sådan innførsel.

Landbruksdepartementet skal være bemyndiget til å gi almindelig dispensasjon for innførsel av frosset rensdyrkjøtt.

Huder og skinn skal det være forbudt å innføre i rå, utilberedt tilstand. Det skal inntil videre være tillatt å innføre fullstendig tørrede eller godt saltede huder og skinn på betingelse av, at partiene

ved ankomsten besiktiges av vedkommende kommunale dyrlæge og av denne erklæres å være i tilfredsstillende sanitær tilstand.

Rå eller lettsaltede deler forøvrig av drøvtyggere, hester og svin, såsom slakteavfall, muler, klover samt utilvirkede, utilberedte og urensede hår og børster, som ikke i forveien er desinfisert, skal det være forbudt å innføre.

VII. Gress, høi og halm skal det være forbudt å innføre. Dog kan sådan innførsel finne sted fra Sverige (undtagen fra Malmöhus-, Kristianstads-, Hallands-, Kronobergs- og Blekinge län) og fra de finske og russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, fra hvilke havner det er tillatt å innføre disse varer til Finnmark fylke til bruk innen dette.

VIII. Brukte fjøsredskaper skal det være forbudt å innføre fra alle land, medmindre det godtgjøres ved en av norsk konsul bekreftet, av vedkommende sundhetsmyndighet utstedt, attest, at de er betryggende desinfisert.

IX. Landbruksdepartementet bemyndiges til å tillate innførsel av enkelte dyr og gjenstander, hvis innførsel ved denne plakat er forbudt, og i tilfelle å fastsette de nærmere vilkår for innførselen, således karantenering, dyrlægeundersøkelse og betalingen herfor. Innførsel av hest fra andre land enn Sverige kan i tilfelle bare skje over Fredrikshald, Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen eller Trondhjem.

X. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

Reglement

for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet.

(Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 25de januar og 12 december 1917 i henhold til kgl. plakat av 19de januar s. a.).

1. Dyret skal ved ankomsten placeres paa et sted, hvor det kan isoleres fra andre dyr, saaledes at eventuel smitteoverførsel ikke kan finde sted.
2. Saasnaert dyret er kommet til ro paa sin standplads skal det underkastes en nøiagtig klinisk undersøkelse hvorved temperaturen maales og noteres. Der skal ofres særlig opmerksomhet paa huden (kløe, knuter, bylder, saar, ar), næsens slimhinde (utflod, saar, ar), øinenes slimhinde og lymfekjertlerne (hovenhet, haardhet, perleknuter).
3. Efterat tilbørlig rengjøring av hud og sprøite har fundet sted, indføres i halsblodaaren (jugularvenen) en sprøitekanyle saaledes at der uttømmes ca. 10 ccm. blod enten direkte i det fra veterinærinstituttet til saadan prøve medsendte reagensglas eller i selve sprøiten, hvorfra det i saafald overføres til glasset, saaledes at dette fyldes til ca. to tredjedeler. Glasset korkes godt og merkes.

Kanyle og sprøite maa straks nøiagtig skylles godt med kokt avkjølet vand saaledes at der ikke er spor tilbake av blod, naar næste prøve foretages.

Det uttagne blod indsendes derefter hurtigst mulig til veterinærinstituttet.

4. Derpaa gjøres med den fra veterinærinstituttet medsendte pensel en indgnidning i det ene øie av nogen draaper koncentrert mallein. Indgnidningen gjøres med nogen lette penselstrøk frem og tilbake paa innsiden av det nederste øielaak foran blinkhinden paa bunden av konjunktivalsækken. (Pas godt paa at ingen glasbit fra malleinampullen eller andet irriterende stof følger med penslen under indgnidningen). Det øie, hvori mallein indgnides, maa iforveien være friskt, i motsatt fald kan prøven ikke foretages. Dog hindrer ikke litt serøst utflod (en let konjunktivalkatarrrh) prøvens utførelse. Prøven paa-begyndes bedst om aftenen.
5. Etter 10, 14, 18 og 24 timer undersøkes øiet og det iagttagne noteres.
Hvis der inden denne tid ikke er kommet nogen anden virkning end litt slim eller serøst utflod, antegnes: ingen reaktion (÷).
Hvis der er kommet utflod av materie (pus) med svulst av nederste øielaak og begyndende lysskyhet antegnes: reaktion (+).
Hvis der kommer rikelig flod av materie med svulst av begge øielaak, lysskyhet og mathet, antegnes: sterk reaktion (+ +).
6. Hvis resultatet er tvilsomt kan ny prøve iverksettes tidligst 24 timer efter den første prøve. Der bør da ogsaa maales temperatur før og under prøven.
7. Naar flere hester samtidig prøves maa hvert dyr og hver blodprøve nøiagtig merkes saa forveksling undgaaes. Meddelelse om prøvens resultat indsendes av dyrlægen straks til veterinærinstituttet.
8. Naar et dyr ikke viser reaktion for øienprøven kan det frigives paa betingelse av at eieren opgir, hvor dyret er at faa fat i, indtil resultatet av blodprøven foreligger.
9. Hvis en hest findes at lide av snive eller i henhold til den særlige prøve maa antages at være angrepen av denne sygdom, skal den dyrlæge som har foretat sniveprøven, sørge for at husdyrlovens bestemmelser om snive befølges, eller hvis dyret imidlertid er overført til et andet sted, straks underrette vedkommende amtsdyrlæge herom og henstille til ham om at træffe de fornødne forføyninger.
10. For sundhetsundersøkelse og malleinprøve betaler importøren til vedkommende dyrlæge kr. 25 for første hest og kr. 10 for hver av de øvrige tilhørende samme eier. Dyrlægen har at indkassere hos importøren og indsende til veterinærinstituttet kr. 5 for de med blodprøvens utførelse forbundne omkostninger.
Omkostningene ved føyning, opstaldning og røgt paahviler importøren.

Nugjeldende regler

for utførsel av hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter fra Norge.
(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895, plakat av
4de august 1896 og plakat av 28de juli 1921).

§ 1. Hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi paa avsenderens bekostning undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og maa kun indskibes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller paa anden maate nylig kunde være smittet av saadan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgives attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, saaat berøring med de ikke undersøkte dyr undgaaes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøen, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsaavidt undersøkelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gaa til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil nødvendig, saafremt enten dyrene i lokalskibet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise paa det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsaavidt ingen saadan der findes, av stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, maa dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficert. Forsaavidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion av skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning erlegger avsenderen for hver forretning en betaling pr. dyr til dyrlægen. Denne betalings størrelse blir at fastsætte efter en takst, som vedkommende fylkesmand og dyrlæge under forbehold av Landbruksdepartementets godkjendelse kommer overens om.

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør forlanger undersøkt paa en gang.

Paa samme maate fastsættes godtgjørelsen for den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet, hvilken godtgjørelse skibets fører skal betale til dyrlægen eller vedkommende politifunktionær, samt betalingen til disse for at paase skibets desinfektion, forsaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Hvis noget husdyr av de under § 1 nævnte arter utføres med jernbane skal de likeledes sundhetsundersøkes ved dyrlæge umiddel-

bart før avsendelsen og sundhetsattest utstedes saaledes som i § 1 omhandlet. Den godtgjørelse som avsenderen skal betale dyrlægen for undersøkelsen m. v. fastsættes som under § 5 bestemt.

§ 7. Landbruksdepartementet bemyndiges til at gi nærmere bestemmelser angaaende de her nævnte foranstaltningers gjennomførelse. Landbruksdepartementet bemyndiges derhos til, forsaavidt angaar utførsel, som ikke foregaar pr. skib eller jernbane, at gi almindelige, eller for det enkelte tilfælde gjældende bestemmelser om sundhetseftersyn m. v. av husdyr.

§ 8. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvæsen av 7de april 1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.

Ogsaa for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregaaende aar av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelde for det offentlige, naar sygdommen maatte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne av tuberkulose, er det forbudt at føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tillatt at sælge saadanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke paa offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet, som tidligere, meddeles paa derom indsendt særskilt ansøkninng, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøkninngen har kvægeiere at forpligte sig til efter foretagen undersøkelser, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende maate

at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stille de sunde og syke dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang;

at rense fjøset paa betryggende maate, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;

at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra saadanne dyr uten i kokt tilstand;

at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen;

at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et *T* i huden eller paa hornet;

¹⁾ Omkostningene ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

at tilbagebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne-omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 maaneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagting maatte være indvilget.

I ansøkingen opplyses, om besætningen for er unkersøkt og isaa-fald naar og av hvem samt om der dengang var tukerkulose i besætningen.

Hvis besætningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besætningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtiden kan være tilført, eller hvor der iøvrig maatte foreligge særlige omstændigheter, som gjør omprøve ønskelig. Forsaavidt derfor ansøkingen angaar fornyet prøve, har dyrlægen angaaende disse punkter at avgi de nødvendige opplysninger paa ansøkingen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøkningsblanketter, hvorpaa findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøkeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemerke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøiagtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besætningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal paa betryggende maate adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse av de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og fôrkar samt øvrige fjøsredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver avdeling av dyrene. Saavel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaper og fôrkar maa i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling maa stelles av egen røgter eller budeie, eller ogsaa maa den syke avdeling stelles efter den sunde; idethele maa alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgaaes. Naar røgteren har stelt den syke del av besætningen, maa han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr maa holdes borte fra fælles beite saavel paa sæteren som hjemme i bygden;
5. saadanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende av jurtuberkulose eller av almindelig utbredt tuberkulose med lunge-tæring eller avmagring, maa slagtes snarest mulig; der maa ikke anvendes eller sælges melk av saadanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr maa sælges uten til slagt;
7. kjøt av tuberkuløse hjemmeslagtede dyr maa ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt av dyrlæge og av ham erklært tjenlig til menneskeføde eller uten at det hele slagte føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkuløse dyr fødte kalver, der skal opdrættes, maa skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke føres

med melk fra syke eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives raa mormelk, naar juret ikke er angrepet;

9. nyfødte og nyindkjøpte dyr maa ikke indsættes blandt den friske del av besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres paa skema, der erholdes utlevert fra amtskontoret. Dette indsendes i utfylt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærvæsen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoraret fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløp under ett for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningene, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de paa hver reise undersøkte dyr.

For at paase, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuten i tilfælde bli tilstaaet dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. døgn for en reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretat.

Forsaavidt flere gaardbrukere i samme grænd tilstaaes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion paa samme reise, forsaavidt der derved ikke vil foraaarsakes et forholdsmæssig langt fravær fra dyrlægens hjem og forsømmelse av anden paatrængende offentlig eller privat praksis.

Angaaende fremgangsmaaten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinæraarsberetningen indtagne anvisning til tuberkuliundersøkelse av kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulinindpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indsprøitningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens maate at stige og falde paa begge sider av høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til 39,50 C. og for kalver under 6 maaneder indtil 40 C., men den normale temperatur svinger ialmindelighet mellem 38—39,0 hos kvæg over 6 maaneder og 38,50—39,50 hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de paa grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøiet temperatur. Er der forøvrig noget særlig at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes paa temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøitede dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøitningen sedvanligvis efter 6—8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig

oftest jevnt tiltagende gjennom flere timer, indtil maksimum naaes ved 11.—13.—15de time, for derefter atter jevnt at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløpet siden podningen. Stigningen til maksimum er sædvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer saavel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør maalingen finde sted saa hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid maales mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været indsprøjet med tuberkulin, bør maalingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøjtningen og fortsættes hver time indtil 14de—16de time. Hos saadanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin maa være rent og ikke ældre end 6 maaneder; fortynding bør foretages paa stedet i det øieblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøjtningen ikke viser en over 39,5° C. gaaende temperatur, men hvis temperatur efter indsprøjtningen stiger over 39,5° C., hvis forskjellen mellem høieste og laveste temperatur før og efter indsprøjtningen er mindst 1°.
- II. Hos kalver under 6 maaneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøjtningen svinger mellem 39° og 39,5° C., gir en stigning efter podningen indtil 40° C. grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger 39,5° C. maa ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke naar op i 39,5° C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig til besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøjtninger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, naar der er forløpet mindst 3 maaneder siden forrige podning, men dyret maa i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; saadan omsprøjtning vil dog ikke kunne foretages paa offentlig bekostning uten efter særskilt tilladelse. Omsprøjtning av sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagting av tuberkuløst kvæg.

Angaaende bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagting av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilstaaes med indtil tredjeparten¹⁾ av det ved nedslagtingen forarsakede tap samt kun at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsaavidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse av det derved forvoldte tap agter at søke bidrag av statskassen, har han

¹⁾ For tiden indtil trekvart.

at underskrive en ansøknning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøknningen forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøknningen indvilges,

- 1.¹⁾ snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.¹⁾ at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang aarlig i de førstkomende aar, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forutsætning av, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning;
- 3.¹⁾ mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig av dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmål, der skal tjene til belysning av, hvorvidt nedslagtning maa ansees ønskelig eller nødvendig. Derpaa sender dyrlægen ansøknningen til lensmanden, der efter paaført besvarelse av det til ham stillede spørsmål sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Saafernt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakkomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir av dyrlægen og en av ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig staar i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog saaledes, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er paavist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand av andre grunder (magerhet, hoste, jurlidelse) er aabenbar. Forsaavidt et dyrs værdi saaledes maatte findes høiere end et beløp av kr. 250,00²⁾, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien av huden og slagtet. Hvis huden og slagtet av eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av to paalidelige mænd attestert opgave gjennom dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagkets værdi at ansætte ved takst av dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpaa halvere summen, at anse som den rette værdi.

De slagtede dyr skal undersøkes av dyrlæge, og forsaavidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i saa høi grad, at kjøttet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen paase det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagtingen forøvrig fundne tuberkuløse dele av dyret snarest mulig maa opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes paa stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates paa betingelse av, at dyrlægen uten avgift for det offentlige efter avtale med kjøperen overværer dyrets nedslagt-

¹⁾ Dyrlægen maa ha sin opmerksomhet henvendt paa, at disse forpligtelser overholdes.

²⁾ Ved cirk. fra veterinærdirektøren av 1ste december 1916 er dette beløp tillatt forhøiet til kr. 400,00 og i 1919 til kr. 600,00. Ved cirk. av 22de april 1922 blev beløpet atter nedsat til kr. 400,00 fra 1ste juli s. a.

ning. Forsaavidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjøtkontrol er indført, kan dyrlægen undlate at møde under slagtingen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslagtet, maa indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær paa stedet ved vurderings- og slagtningsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet saavel av ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen ogsaa, forsaavidt slagtingen efter det foregaaende er overværet av ham, at indsende en nøiagtig beretning om den efter slagtingen foretagne undersøkelse, idet det paasees, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr paa de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbejde med vurderingen og undersøkelsen av de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen av hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det maa opbevares paa et mørkt, kjølig og tørt sted og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kokt vand i et rent, kokt glas.

Bekvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand paa engang paa en større flaske (alt sterilt) i et forhold av 1 til 10 (10 % saaledes, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altsaa, naar sprøyten rummer 10 ccm., 5 ccm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 ccm. for et mindre voksent dyr, 3 ccm. for et ungdyr og 1—2 ccm. for smaadyrene.¹⁾ Fortyn-

¹⁾ Den indsprøtede tuberkulinmængde angives altid i gram (ikke i volum).

dingen holder sig dog ikke længe uten at dekomponeres, hvorfor den enten maa tillaves paa bruksstedet eller ogsaa i hjemmet 1—2 dage iforveien og isaafald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages, maa samtlige dyrs temperatur være maalt; maalingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter, hvorefter termometeret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøiagtig og noteres. Man maa være forsynt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til maaling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometeret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgaar for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slaa kviksølvsoilen ned mellem hver gang termometeret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er maalt, foretages indsprøitningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmæssigst ske paa halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2% lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 10/100 sublimatopløsning). Injeksjonssprøiten, hvis stempel maa være av et materiale, der taaler kokning, maa iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokket olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgenen). Dyrene maa under undersøkelsen være i ro paa fjøset; 6—7 timer efter indsprøitningen paabegyndes temperaturmaalingen igjen, og der fortsættes med denne hver a n d e n t i m e. Dyr, der ved maaling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn paa at være tuberkuløse, behøver ikke at maales mere, mens dyr, der ikke har reagerert, eller hvis reaktion er tvilsom, maa maales indtil den 17de eller 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen maa enten selv foreta maalingen eller la denne foreta av mænd, som av ham er git den til temperaturmaalingen nødvendige anvisning, og hvis maalinger han isaafald personlig maa kontrollere paa stedet. Det maa paasees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en maaling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40° .

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrigt cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Lov

om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910 og lov av 14de juli 1914.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av Kongen, kan kommunestyret med Kongens samtykke paabyde, at al slagting av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjøt skal benyttes til menneskeføde, skal foregaa i det kommunale slagtehus.

Paa samme maate kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregaa under kontrol paa dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, svin, faar, gjøt og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjøtkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er git anledning til at uttale sig, bestemme, at kjøt, som indføres fra en kommune til en anden kommune, hvori kommunal kjøtkontrol er opprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stemping i indførselskommunen, naar kjøttet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres av dyrlæge, ansat av departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens haandhævelse samt for kjøttets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennomførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgitt av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøbstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — saakaldt tøndekjøt samt pølser og andet findelt kjøt — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøbstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsette undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustempelt slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmæssig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommisjon, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Naar slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsaavidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsettes i tilfælde ved lovlig skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn maa forlanges inden 4 uker; omkostningene derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav maa i tilfælde være fremsat inden tre maaneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et aar ad gangen fastsette bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlegg samt til dækkelse av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadanne tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er opprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrar om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsette en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagte eller dele av slagte som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennomførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontrolløren meddeles opplysninger om kjøttets opprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjøt — saavel slagtekjøt som opdelt kjøt — opprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttette kar og har været underkastet en sær-

egen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontroll, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøtstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøt av visse arter av dyr eller kjøt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrollen, skal — saafremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøts stempeling eller merkning samt for kontroll av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter paatales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

Regler

**for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt (slaktekjøtt). Plakat av 4de august 1911.
(Kfr. plakat av 29de juni 1922).**

A. Om innførsel fra utlandet av slaktekjøtt.

§ 1. Innførsel av ferskt slaktekjøtt av hest, kveg, får, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som innførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer (husdyrloven) av 14 juli 1894 med tilleggslover til enhver tid bestemmer.

§ 2. Innførsel må alene finne sted til de kjøpstæder eller ladesteder, hvor der er innført offentlig kjøttkontroll i henhold til lov av 27 juni 1892 (kfr. lover av 25 juli 1910 og 14 juli 1914) om kommunale slaktehus m. v. Kjøttet skal underkastes kontroll og i tilfelle stemples. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfelle tillate innførsel til andre steder. Derhos skal det inntil videre være tillatt å innføre slaktekjøtt over riksgrensen mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grensedistriktene uten å underkastes kontroll.

§ 3. Ferskt slaktekjøtt, hvorved forstås slaktemessig behandlet kjøtt uten tilsetning av konserveringsmidler, må kun innføres i hele, oppbrystede kropper. Disse kan dog for storfe og hests vedkommende være opstykket i ens merkede halve eller fjerdedels kropper.

Bryst- og bukhule må være åpne for kontroll. Nyrene skal medfølge i organisk sammenheng. Bryst- og bukkinde må være ubeskadiget tilstede og lymfekjertlene ikke borttatt. Andre medfølgende organer skal være naturlig forent med slaktet; dog må de, særlig i frossen tilstand, ikke vanskeliggjøre kontrollen. Løse organer tillates ikke innført.

Kjøtt, som grenseboere på norsk side fører over riksgrensen fra Sverige, skal kunne innføres i mindre deler enn foran nevnt, men kun til forbruk av importøren selv eller hans husstand. På sådant kjøtt finner heller ikke bestemmelsene i § 4 anvendelse.

§ 4. For innførselen skal forøvrig gjelde følgende regler:

a. Ferskt slaktekjøtt — med undtagelse av renkjøtt — skal alene kunne

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

- innføres, når det stammer fra dyr, slaktet i et av statsmyndighet i vedkommende land for slaktning til eksport til utlandet godkjent offentlig slaktehus eller slakteri, hvor slaktning, kontroll og forsendelse m. v. av kjøttet foregår efter regler godkjent av vedkommende statsmyndighet i utførselslandet, og hvor de kontrollerende veterinærer på samme vis dertil er godtatt eller ansatt av nevnte myndighet. Kjøttet må kun innføres hertil direkte fra vedkommende utenlandske slaktehus.
- b. Kjøttet skal være forsynt med stempelmerker, som beviser, at kjøttet stammer fra dyr, som av kontrollveterinær er besikket i slakteriet umiddelbart før slaktningen og funnet sunt, og at kjøttet av kontrollveterinær er undersøkt og funnet sunt og tjenlig til menneskeføde (prima). Sådanne stempelmerker, der skal godtas av Landbruksdepartementet, skal angi eksportlandets navn og slakteriets nummer.
  - c. Der skal ved metalltråd og blyplombe være påheftet kjøttet merkelapp, der angir utførselslandets navn, det eksporterende slakteris nummer og beliggenhet (by), kjøttets art, samt at det i henhold til gjeldende lov eller reglement er godkjent til utførsel. Merkelappen skal være datert og underskrevet av vedkommende dertil autoriserte kontrollveterinær.
  - d. Landbruksdepartementet kan kreve, at der med hvert parti kjøtt skal følge sådan eksportattest, som Landbruksdepartementet nærmere bestemmer.

Kjøtt, som ikke innføres i dertil bestemte og særlig innrettede transportrum, skal være forsynt med ny, ren emballage. Rum for transport av kjøtt skal være rent og smittefritt.

Til kommuner, hvor der er kommunal kjøttkontroll, kan der inntil videre fra svenske grensdistrikter innføres slakt uansett bestemmelsene i litr. a og b, når der medfølger slaktet en skriftlig erklæring fra vedkommende dyrs eier om kjøttets opprinnelse, slaktningssted og slaktningstid samt om, at dyret, hvorfra kjøttet stammer, ikke er slaktet på grunn av sykdom eller var sykt i slaktningsøieblikket. Denne erklæring skal bekreftes av svensk veterinær, politimyndighet, grensetollstasjonsbestyrer eller ordfører i vedkommende kommune med tilføyelse om, at der i distriktet ikke for tiden optrer ondartet smittsom husdyrsykdom. Dog skal disse attester, når det gjelder hest, inneholde erklæring om, at hesten er besikket av attestutstederen umiddelbart før slaktningen og funnet fri for sykdomstegn.

Landbruksdepartementet skal være bemyndiget til å dispensere fra bestemmelsene i denne paragraf i særskilte tilfelle og til å gi almindelig dispensasjon for innførsel av frosset rensdyrkjøtt.

§ 5. For kontroll av det innførte kjøtt betales en avgift av kr. 1,50 pr. skrott.

B. Om kontrollens haandhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøttkontroll i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøtt skal foregaa.

§ 7.

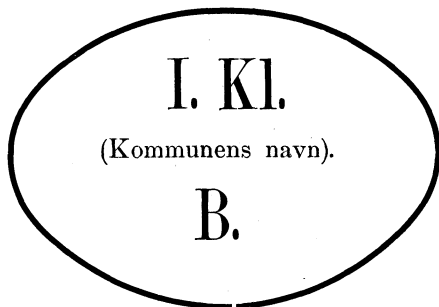
- a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kropp, som kan være delt efter længden; dog skal slagt, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrollkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.
- b) Hele kropp skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtingen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slagt, hvormed de fremføres, og for tungens vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av slagtedyrr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan ved approbation av Landbruksdepartementet fastsette regler, ifølge hvilke større dele av slagt eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slagtet.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 8. Naar hesteslagt fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler opplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtingen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtingen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde opplysning om dyrets farve. Slagtet maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slagt, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, saaledes at ingen hindebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskåret, eller som ikke tilfredsstillende i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand avvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

§ 10. Kontrolløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaaende bestemmelse kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagtets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag ikke iberegnet. Ved under-

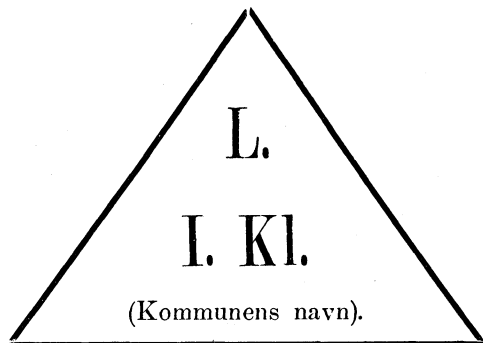

søkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige innsnit i kjøt og organer.

§ 11.

- a) Den, som fremstiller kjøt til kontroll, skal ved fremlæggelsen meddele opplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtningssted og slagtningsstid, om dyret har været sykt eller har faat medicin før slagtingen m. v.
- b) Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles opplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har faat medicin før slagtingen.

ningen og andre opplysninger som kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne opplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagkets beslaglæggelse.

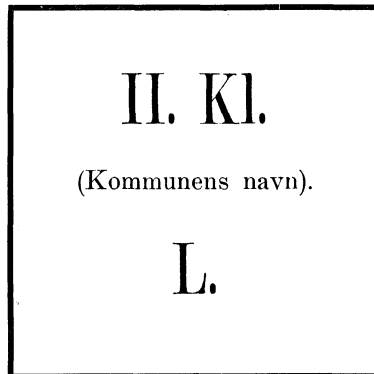
§ 12. Naar et slagtt efter foretat undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagttet anbringes stempelmerker.

Paa kjøt av slagttedyr, slagttet inden en kommune, hvor kontroll er innført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagtt, skal naar kjøttet i enhver henseende findes sunt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blaa farve og oval form; saadanne stempler, hvis tverrdiameter skal være 6 cm.

og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (o: første klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Paa kjøt av slagtedyr, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve

og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (o: første klasse), L. (o: landkontrol), se hosstaaende tegning.

§ 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempel-

merket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II. Kl. (o: 2den klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn, tillike II. Kl. (o: 2den klasse), L. (o: landkontrol), se hosstaaende tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjøt eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsesstedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en av kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjennomkokes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, raa karbolsyre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren truffne avgjørelse om kjøttets stempling eller beslagleggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den truffne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slag:

- I. Hos h e s t og k v æ g (undtagen kalver)
  1. paa siden av halsen,
  2. paa underarmen,
  3. paa bogen,
  4. paa brystet,
  5. paa høiryggen,
  6. i nyrepartiet,
  7. paa innsiden av laaret,
  8. paa utsiden av laaret,
  9. paa tungen og hodet.
- II. Hos k a l v e r og r e n s d y r
  1. paa bogen eller underarmen,
  2. paa brystet,
  3. paa laaret eller bækkenpartiet.
- III. Hos s v i n
  1. paa hodet,

2. paa brystet,
3. paa bogen,
4. paa ryggen,
5. paa buken,
6. paa laaret.

Paa smaagriser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faa r og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos smaalam og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrig være indrettet og utstyrt saaledes som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken oppbevares i et sikkert tillaast skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aapen for undersøkelser og stemping av kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokoll over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokoll over alt kjøt, som undersøkes utenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokoll anføres rekvirentens eller eierens navn, kjøttets opprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stemples med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller etter § 13 stemplede kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvert aar gjennom vedkommende helseraad og magistrat at avgi til direktøren for Det civile veterinærvesen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt

de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjøtkontrolregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakater trær i kraft fra samme dag.

Bekjentgjørelse

fra Landbruksdepartementet angående innførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Sverige til Norge.

Som tillegg til de ifølge plakater av 29 juni 1922 gjeldende regler for innførsel fra utlandet av fersk slaktekjøtt fastsettes herved følgende nærmere regler vedrørende sådan innførsel fra Sverige.

§ 1.

I plakater av 29 juni 1922 dens § 4 litr. b er det bestemt at Landbruksdepartementet skal godta de stempelmerker som i utlandet påsettes det kjøtt som omhandles i nevnte paragrafs litr. a.

I henhold hertil har departementet godkjent sådanne stempelmerker for kjøtt fra følgende offentlige slaktehus og under kontroll stillede eksportslakterier i Sverige, nemlig av:

A.: Offentlige slaktehus:

Nr. 1 Stockholm.	Nr. 5 Linköping.
» 2 Göteborg.	» 6 Karlskrona.
» 3 Malmö.	» 7 Hälsingborg.
» 4 Eskilstuna.	» 8 Norrköping.

Stempelmerkene på kjøtt fra disse slaktehus skal ha en blå farve, være av oval form, med en lengdediameter av 6 cm. og en høidediameter av 3,5 cm. og inneholde ordene «Statskontroll N:r», slaktehusets nummer som eksportslakteri samt ordet «Sverige», således som hosstående mønster viser:

B.: Eksportslakterier:

51. Kalmar läns andelssvineslakteriförening, Kalmar.
52. Östra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Tomelilla.
54. Värmlands andelsslakteriförening m. b. p. a., Kil.
55. Sydvästra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Trälleborg.

*) Anvisning til undersøkelse og stemping av ferskt slaktekjøtt av 6te oktober 1911.

1) Her angis slaktehusets nummer som eksportslakteri.

56. Halmstads svineslakteriförening, Halmstad.
57. A. B. Falkenbergs exportslakteri, Falkenberg.
59. Hallsberg svineslakteribolag, Hallsberg.
60. Ystadsortens andelsslakteriförening, u. p. a., Ystad.
61. Ängelholmsortens andelsslakteriförening u. p. a., Ängelholm.
62. A. B. Varbergs exportslakteri, Varberg.
64. Lantbrukarnas andelsexportslakteriförening u. p. a., Landskrona.
65. Eslövs svineslakteriaktiebolag, Eslöv.
67. Nordvestra Skånes andelsslakteriförening, u. p. a., Åstorp.
68. A. B. Äsperöds exportslakteri, Äsperöd.
70. Västra Svriges andelssvineslakteriförening, Uddevalla.
72. Skånska andelsslakteriförening u. p. a., Hörby.
73. Mellersta Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Askeröd.
75. Värnamo exportslakteriförening u. p. a., Värnamo.
76. Kopparbergs läns andelsslakteriförening u. p. a., Borlänge.
77. Jönköpings läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Jönköping.
78. Gottlands andelsslakteriförening u. p. a., Visby.
79. Västergötlands exportslakteri (Sven Hylander & Co.), Stenstorp.
80. Kristianstadsortens andelsslakteriförening u. p. a., Kristianstad.
81. Skaraborgs läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Skara.
82. Kronobergs läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Alvesta.
83. Sydvästra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Kävlinge.
84. Mälareprovinsernas andelsslakteriförening m. b. p. a., Nyköping.

Stempelmerkene på kjøtt fra disse slakterier skal være blå, ha en cirkelrund form, hvis diameter er 5,5 centimeter og indeholde ordene «Statskontroll N:r», slakteriets nummer samt ordet «Sverige», således som hosstående mønster viser:

Vedkommende godkjente slaktehus's eller slakteris nummer skal finnes angitt i stempelmerkene.

§ 2.

Den i henhold til ovennevnte plakats § 4 litr. c nevnte merkelapp, som skal påheftes kjøttet, skal for det kjøttets vedkommende, som stammer

¹⁾ Her angis eksportslakteriets nummer.

fra noget av de foran under gruppe A nevnte offentlige slaktehus, ha følgende tekst:

SVERIGE	
	<p>Kött av ....., slaktat i offentliga slakthuset i ....., exportslakteriet N:r ....., godkänt till utförsel till .....</p> <p>..... enligt Kungl. förordningen den 10 oktober 1913 ang. kontroll vid utförsel av kött.</p> <p>..... den ..... 192.....</p> <p>Journalnummer: .....</p> <p>..... av Medicinalstyrelsen förordnad veterinär.</p>

Og for det kjøtt, som stammer fra de under gruppe B nevnte eksportslakterier, følgende tekst:

SVERIGE	
	<p>Kött av ....., slaktat i exportslakteriet N:r ..... i ..... godkänt till utförsel till .....</p> <p>..... enligt Kungl. förordningen den 10 oktober 1913 ang. kontroll vid utförsel av kött.</p> <p>..... den ..... 192.....</p> <p>Journalnummer: .....</p> <p>..... av Medicinalstyrelsen förordnad veterinär.</p>

Merkelappene skal være utfylt og undertegnet og påheftet med metalltråd og blyplombe.

§ 3.

Videre har departementet for det kjøtt som omhandles i foranstående §§ 1 og 2, bestemt:

1. at den i forannevnte plakats § 4 litr. d omhandlede eksportattest eller annen medfølgende attest inntil videre skal inneholde bevidnelse

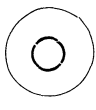
fra vedkommende veterinær i utførselslandet om, at det dyr fra hvilket kjøttet stammer, ikke i de før nedslaktningen senest forløpne 30 — tretti — dager er innført til Sverige fra utlandt,

2. at de i plakaten § 3, annet ledd, omhandlede «andre» organer, heri medregnet hode, inntil videre ikke skal kunne medfølge slaktet. Dog kan hode sitte på slakt av svin.

§ 4.

Det kjøtt som i henhold til bestemmelsene i plakaten § 4, næst siste ledd, på visse vilkår kan innføres fra svensk grensedistrikt, skal stamme fra dyr som er opfødd og slaktet i et umiddelbart ved riksgrensen beliggende svensk tingslag eller av sådant tingslag omsluttet by.

Foruten den i plakaten nevnte bekreftede erklæring som skal medfølge dette kjøtt og hvis innhold nærmere er angitt i plakaten, skal der være påheftet kjøttet en av vedkommende svenske bevisutsteder underskrevet merkelapp etter nedenstående mønster:

 SVERIGE	N:r ¹⁾ .....
	Kött av ²⁾ .....
	godkänt för utförsel till Norge.
	³⁾ ..... den..... 192
	⁴⁾ .....
⁵⁾	

¹⁾ Journalnummer. ²⁾ Dyreslag. ³⁾ Stedets navn. ⁴⁾ Bevisutstederens navn. ⁵⁾ Titel.

I henhold til den i regjeringens resolusjon av 22 desember 1922 gitte bemyndigelse har departementet bestemt at forannevnte plakat av 29 juni 1922 angående endringer i plakat av 4 august 1911 inneholdende regler for innførsel og kontroll av fersk kjøtt (slaktekjøtt) med de i nærværende bekjendtgjørelse gitte tilleggsbestemmelser skal tre i kraft fra og med 1 april 1923.

Regler

for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. Plakat av 4de august 1911.¹⁾

§ 1. Ved opdelt kjøt forstaaes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i fjerdedels kropper eller mindre dele. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tærner.

Opdelt kjøt kan indføres til²⁾:

1. Kristiania,
2. Drammen,
3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Trondhjem,
10. Bodø.

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelseerne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergit kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelseerne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttette kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vegt.

Ved skinker forstaaes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffer eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,

¹⁾ Konf. kgl. resol. av 26de mai 1922. ²⁾ Tønsberg utgik ved kgl. resol. av 9de februar 1912. Aalesund utgik ved kgl. resol. av 8de oktober 1915. Drammen se kgl. res. 26de mai 1922.

- c) alkali — jordkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
- d) svovlsyre og undersvovlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
- e) fluorider,
- f) benzoesyre, salicylsyre og deres forbindelser,
- g) klorater

maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønder, fustager eller anden indpakning indførte kjøt er toldbehandlet eller, forsaavidt stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrollør finder det hensigtsmæssig, for toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.
- b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrikk eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrikk eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjøtt, som omfattes av bestemmelserne i disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet av stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sundt, og at kjøttet ved dyrlægeundersøkelsen efter slagtingen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlægeattest for det fra Island indførte saltede faarekjøt eller for saltede tarmer.
- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsætte formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøt.
- c) Forsendelsen skal aapnes i kontrollørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsaavidt kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighet.

§ 8. Naar kjøttet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøt av faar, kvæg eller svin være av regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som indeholder ordet »Import« samt den kontrollerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde

eller det beslaglægges, skal pakningen stemples med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrolkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket paaklistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa lokket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøtt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saasom ved innsnit i kjøttet og tilsætning av kalk, tjærestoffer (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige opplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens oprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
- e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
- f) varens nettovægt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøtt),
- g) det beslaglagte kjøts nettovægt og mængden av det tilbakeviste kjøtt
- h) grunden til beslagleggelsen eller tilbakevisningen,
- i) opplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøtt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren truffne avgjørelse kan indankes for stedets helseraad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den truffne avgjørelse og har ved henvendelse til helse-raadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helse-raadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helse-raadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøtt skal erlægges en kontrolavgift av 2 øre pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vekt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuel tilbakebetaling av erlagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøtt, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontroltiden fastsettes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægges med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911*).

*) Anvisning til undersøkelse av opdelt kjøtt av 6te oktober 1911.

Veiledning til utførelse av kemisk undersøkelse av opdelt kjøtt (av 1911, 21de september).

Lov

av 9de august 1918 (kfr. lov av 7de juli 1922) om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

I. Angaaende skyssgodtgjørelse.

§ 1. Offentlige tjenestemænd er for reiser inden riket, saavel i offentlige anliggender som til utførelse av forretninger for private, i de tilfælde, hvor der tilkommer dem skyssgodtgjørelse, berettiget til at oppebære denne efter de i nærværende lov fastsatte bestemmelser.

§ 2. Kongen fastsetter med Stortingets samtykke det regulativ, efter hvilket skyssgodtgjørelsen i almindelighet skal beregnes for de forskjellige befordringsmidler, tillands og tilvands.

§ 3. Naar den reisende i distrikter, hvor befordring bare kan ske med ren, benytter egne ren, blir den ham tilkommende godtgjørelse at bestemme av kongen.

§ 4. Tjenestemænd, som efter offentlig foranstaltning gives fri befordring eller som marsjerer med trop — hvorom nærmere regler gives av kongen — erholder ikke skyssgodtgjørelse, men faar kun godtgjort efter regning nødvendig utlæg for befordring av medbragt, fornøden bagage.

§ 5. Foruten den bestemte skyssgodtgjørelse, der ogsaa indbefatter tilsigelsespenger samt leie av baat og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendige utlæg til

- a) befordring ombord til og iland fra dampskibe,
- b) transport av nødvendig bagage, saavel paa selve reisen som mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor reisen begynner eller ender,
- c) bom-, bro-, brygge-, flot- og færgepenger, indskrivningspenger, kanalavgift, slusepenger, telefon- og telegramgebyrer vedkommende reisen, pladsbillet og soveplads paa jernbane og dampskib og andre nødvendige utgifter til selve befordringen med jernbane eller dampskib.

§ 6. Forsaavidt den lovbestemte almindelige skyssbetaling med hjemmel av lov blir forhøiet, blir den av kongen bestemte godtgjørelse at forhøie med tilsvarende beløp.

§ 7. For reiser i statens anliggender, foretat utenfor rikets grænser, bestemmer Kongen eller den, han dertil bemyndiger, skyssgodtgjørelsens størrelse.

Likeledes kan Kongen bestemme særegne regler for beregning av skyssgodtgjørelse for toldofficerter paa grænsepatroljetur.

§ 8. Den mindste veilængde, som maa reises, naar godtgjørelse for skyss saavel tillands som tilvands skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilængde, dog saa, at for de strækninger, hvor tjenestemanden har betalt for skyssen efter en større veilængde end den virkelig reiste (se lov om skyssvæsenet av 14. juli 1893 §§ 28 og 30 samt § 36, sidste passus), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilængde.

§ 9. Den godtgjørelse, som tilkommer offentlige tjenestemænd for skyss, skal beregnes efter den vei og den maate, hvorpaa reisen med mindst utgift kan foregaa — alt forsaavidt det ikke paa grund av særegne omstændigheter har været av væsentlig betydning at foreta reisen ad anden vei eller paa anden maate, hvilket i saa fald maa angives i regningen.

II. *Angaaende kostgodtgjørelse.*

§ 10. I tilfælde, hvor der for reiser inden riket — enten i offentlige anliggender eller til utførelse av forretninger for private — tilkommer offentlige tjenestemænd skyssgodtgjørelse efter nærværende lov, skal de ogsaa være berettiget til kostgodtgjørelse efter nedenstaaende bestemmelser.

Det samme gjælder ogsaa:

1. Offentlige tjenestemænd, som paa saadanne reiser ellers vilde tilkomme almindelig skyssgodtgjørelse, men som istedet derfor erholder fri befording.
2. Militære og civilmilitære tjenestemænd av sjøetaten ogsaa med hensyn til kommandoturer tilsjøs.

Derimot skal nærværende lovs bestemmelser om kostgodtgjørelse ikke være anvendelige paa forlikskommisssærer og i krigstilfælde heller ikke paa militære og civilmilitære tjenestemænd.

§ 11. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke kostgodtgjørelsens størrelse.

Forsaavidt tjenestemændene i denne henseende inddeles i klasser, bestemmes inndelingen av Kongen med Stortingets samtykke.

§ 12. Stortingsmænd tilkommer paa reiser, som de ifølge grundlovens § 65, 1ste led, erholder reisegodtgjørelse for, kostgodtgjørelse efter det til enhver tid gjældende regulativ, i tilfælde som for 1ste klasse bestemt.

§ 13. For medlemmer av offentlige kommissioner og komiteer eller for nogen, hvem særskilt hverv forøvrig er overdrat, bestemmer Kongen den kostgodtgjørelse, som blir at tilstaa vedkommende.

Det samme gjælder for reiser, som foregaar utenfor rikets grænser, forsaavidt disse ikke er kommandoturer tilsjøs.

Endvidere skal det være overlatt Kongen under særegne omstændigheter at fastsætte en høiere kostgodtgjørelse end efter denne lov bestemt for fylkesmænd, statsadvokater, sorenskrivere, fogder, politiembetsmænd, lensmænd og sakførere for tilstedeværelse under de større fiskerier.

For reise foretat av jernbanefunktionær inden hans distrikt bestemmes kostgodtgjørelsens størrelse av Kongen eller den, han bemyndiger dertil.

§ 14. Den mindste veilængde, som saavel tillands som tilvands maa reises, naar kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Valgte medlemmer av fylkesting, fylkesutvalg, fylkesveistyrer, fylkeskattestyre og fylkesskolestyrer tilkommer dog kostgodtgjørelse for forretningsdage, selv om reise ikke foretages. Det samme gjælder lagrettemænd og domsmænd, som har forrettet.

§ 15. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen paa-begyndes. Dele av et døgn paa 5 timer og derover regnes for et helt døgn. For reiser, som varer mindre end 5 timer, tilstaaes ingen kostgodtgjørelse.

Læger i praksis erholder dog, uanset bestemmelserne i denne paragraf, kostgodtgjørelse for alle reiser, for hvilke de tilkommer skyssgodtgjørelse.

§ 16. Kostgodtgjørelse kan alene beregnes for den tid, der med nødvendighet medgaar til reise til og fra forretningsstedet ad korteste vei eller paa billigste maate, overensstemmende med de for beregningen av skyssgodtgjørelse gjældende regler, samt til forretningens utførelse.

Naar reisen sker med hesteskyss, bør som regel mindst 60 km. daglig tilbakelægges.

§ 17. Kostgodtgjørelse tilkommer ikke nedennævnte tjenestemænd i følgende tilfælde:

1. Uthavnsbetjenter samt toldbetjenter og toldopsynsmænd, der er stationert i uthavner, paa reiser inden det til vedkommende uthavnsstationer hørende distrikt. Likeledes krydsbetjenter paa reiser i krydstiden.
2. Lensmænd:
  - a. paa reiser i anledning av brand- og skattetaksationer samt til indhentelse av oplysninger vedkommende den almindelige brandforsikring;
  - b. paa reiser i skyssvæsenets anliggender, herunder ikke indbefattet de reiser, der maatte bli paalagt lensmanden i anledning av de i skyssloven av 14. juli 1893 § 55 omhandlede undersøkelser;
  - c. paa reiser i postvæsenets anliggender;
  - d. paa reiser i anledning av de i lovene om tilvirkning av brændevin og malt omhandlede forretninger.
3. Valgte medlemmer av indrulleringskommissioner for reise til indrulleringsmøter inden det distrikt, for hvilket de er valgt.
4. Militære tjenestemænd paa reiser eller under utførelse av tjenesteforretninger, for hvilke der ved løns- eller tillægsregulativer eller andre bestemmelser maatte være fastsat særskilt godtgjørelse.

III. *Almindelige bestemmelser.*

§ 18. Av militærpersoner indgaar korporaler og menige ikke under nærværende lov. Disse tilkommer for reiser i anledning av militær tjeneste godtgjørelse kun i tilfælde og efter de regler, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

Det samme gjælder i sin almindelighet for militærpersoners reiser inden befæstningsomraader, garnisonssteder og eksercerpladser eller til steder i disses umiddelbare nærhet eller for andre militære tjenestereiser under lignende forhold.

§ 19. Utføres paa en og samme reise flere forretninger for det offentlige eller for private, blir skyss- og kostgodtgjørelsen for reisedage at fordele paa de forskjellige forretninger i forhold til veilængden til hvert forretningssted. Kostgodtgjørelsen for forretningsdage blir særskilt at belaste den eller de paa vedkommende dage avholdte forretning eller forretninger, i sidste fald med en like part paa hver.

§ 20. Foretar en offentlig tjenestemand reiser til utførelse av forretninger, som sorterer under en anden tjenestemand, for hvem en høiere kostgjørelse er fastsat, skal han for disse reiser være berettiget til at erholde samme kostgodtgjørelse som for sidstnævnte er bestemt, samme regler skal gjælde, om overtagelsen av anden tjenestemands forretninger indtræder under reise, som allerede er paabegyndt. Enhver anden, hvem

det overdrages at utføre en offentlig tjenestemands forretninger, skal være berettiget til samme skyss- og kostgodtgjørelse, som for denne er bestemt.

§ 21. Et passende forskud paa reiseutgifter kan anvises, naar disse blir saa store, at utlægget vil bli for byrdefuldt for den reisende.

§ 22. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen av det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse paa andet sted maatte være git, være innsendt til vedkommende myndighet senest inden 6 maaneder, efter at reisen er tilendebragt. Fra tjenestemænd, som ifølge særskilt bestemmelse utfærdiger sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis, maa regning være innsendt senest inden 6 maaneder efter utløpet av det kvartal, hvori reisen er foretat. Oversittes fristen, godtgjøres ikke fordringen av det offentlige.

Regning, som har været innsendt inden den fastsatte tidsfrist og som tilbakesendes regningsutstederen, undergives en ny forældelsesfrist av indtil 6 maaneder fra den dag, regningen av vedkommende myndighet sendes tilbake til regningsutstederen.

Forsaavidt regningen for en reise, for hvilken forskud er mottat i henhold til § 22 forældes i medfør av nærværende paragraf, blir det erholdte forskud at tilbakebetale.

Et efter foreløbig anvisning utbetalt beløp, som i henhold til bestemmelserne i nærværende paragraf ikke skulde ha været utbetalt, kan tilbakesøkes.

§ 23. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Fra samme tid sættes lov av 10. juli 1894 om offentlige tjenestemands skyss- og kostgodtgjørelse ut av kraft, og likesaa de i henhold til sammes § 25 gitte kongelige resolutioner. Desuten ophæves fra samme tid lov av 26 juli 1916 om ændringer i foran nævnte lov.

Regulativ

for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse, fastsatt ved
kgl. resolusjon av 13 juli 1923.

A. Skyssgodtgjørelsen.

1. Skyssgodtgjørelsen blir å beregne efter følgende almindelige regulativ:

Hesteskyss øre pr. km.			Automobil øre pr. km.	Motorcykel uten sidevogn øre pr. km.	Båt øre pr. km.		Motorbåt øre pr. km.	Egen større motorbåt (dampskib) øre pr. km.
Tilsigelses- stasjon	Fast stasjon	Egen hest	Egen eller leiet		Tilsigelses- stasjon	Fast stasjon		
32	37	40	45	30	54	60	50	100

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen efter de takster for 2den klasse som til enhver tid gjelder for vedkommende banestrekning med tillegg for hurtigtog hvis sådant er benyttet.

For reise med offentlig automobilrute beregnes godtgjørelsen efter de takster som til enhver tid gjelder for vedkommende strekning med tillegg av 5 øre for hver kilometer som reises.

For reiser med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende strekning gjeldende takst.

For reiser med dampskib og rutegående motorbåt beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende rute gjeldende passagertakst, i tilfelle på beste plass.

Når der tillands benyttes annet befordringsmiddel enn ovenfor nevnt, beregnes godtgjørelsen som bestemt for hesteskyss på vedkommende strekning. For befordring med egen båt er godtgjørelsen den samme som for almindelig båtskyss på vedkommende strekning.

2. Den i foranstående regulativ fastsatte spesielle godtgjørelse for bruk av eget befordringsmiddel kan bare beregnes når det regjeringsdepartement som vedkommende tjenestemann sorterer under, har gitt sitt samtykke til at tjenestemannen selv holder pågjeldende befordringsmiddel til bruk på sine tjenestereiser.

I særegne tilfelle hvor reisenes lengde og farvannets beskaffenhet nødvendiggjør anvendelse av særlig stor motorbåt og motorbåt med særlig kraftig maskine, vil vedkommende departement, såfremt den for egen motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke strekker til, kunne tilstå en høiere godtgjørelse til dekning av de større utgifter.

3. Foregår reisen om natten blir godtgjørelsen å forhøie saaledes:

- a. for skyss med hest eller båt fra skyss-stasjon med en halvpart for den strekning som det skal erlegges forhøiet skyssbetaling for i henhold til lov om skyssvesenet av 14 juli 1893 med tilleggslov av 7 juni 1918.
- b. for skyss med egen hest, motorcykel, egen automobil, motorbåt (dampskib) — bortset fra leiet — eller annet befordringsmiddel som i punkt 1 siste avsnit nevnt, med en fjerdepart for den strekning som er reist mellem kl. 9 aften og 7 morgen, eller for skyss på en avstand av minst 10 km., mellem kl. 8 aften og 7 morgen.

4. Strekker den for leiet automobil og leiet motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke til, refunderes de medgatte utgifter. Regningen må da forsynes med attestasjon fra vedkommende tjenestemann for at benyttelse av leiet automobil, respektive motorbåt, har vært nødvendig, samt med erklæring om at det på samme automobil (motorbåt) ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

5. For befordring innen en bys grenser mellem vedkommende bosted og jernbanestasjon eller dampskibsbrygge godtgjøres de hatte utlegg, forsåvidt ikke kilometerberegning kommer til anvendelse på befordringen.

6. I følgende tilfelle skal det for hesteskyss og egen (eller leiet) automobil kun beregnes $\frac{3}{4}$ og for båtskyss samt for motorbåt kun halvdelen av den bestemte godtgjørelse, nemlig:

1. Lensmenn på reiser som stevnevidner, når de reiser sammen med et annet stevnevidne eller med tilkalt vidne.

2. Stevnevidner, når de reiser to sammen eller sammen med tilkalte vidner.
3. Tilkalte vidner ved forkynnelse i straffesaker.
4. Sorenskriveres betjenter på reise til og fra de almindelige saking, når to betjenter reiser sammen.
5. Tollopsynsmenn I og II, når to reiser sammen.

Beredne officerer er, når de på reiser med ruteskib eller jernbane medfører egen hest til bruk i tjenesten, berettiget til å erholde den for hest og i tilfelle hestepasser utlagte frakt godtgjort efter regning. For hestepasser som reiser alene tilbake efter å ha bragt tjenestehest frem til et bestemt sted eller som reiser for å avhente tjenestehest, kan beregnes almindelig skyssgodtgjørelse.

7. Når reisen foregår utenfor de almindelige skyssruter, tillands eller tilvanns, med befordringsmiddel som ikke tilhører den reisende selv, er den reisende berettiget til erstatning for hatte utgifter, forsåvidt disse ikke dekkes av den fastsatte skyssgodtgjørelse.

Samme regel gjelder også under reiser på de almindelige skyssruter, forsåvidt angår utgifter ved nødvendig forretningsmessig opphold mellom stasjonene.

Hvor befordring bare kan skje på sal, kløv eller ren, eller hvor den reisende bare kan komme frem tilfots, og hans tøy m. v. må bæres, er han berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast stasjon, å få erstattet efter regning nødvendig utlegg til befordring av sitt tøy samt for veiviser hvor sådan er benyttet; dessuten hvad han måtte ha utlagt til befordring for sig selv utover nevnte regulativsats.

8. Tjenestemenn som benytter båtskyss, er i særegne tilfelle, når reisens lengde, farvannets beskaffenhet eller båtens størrelse m. m. nødvendiggjør anvendelse av forsterket skyss, berettiget til erstatning for hatte utgifter utover den godtgjørelse som tilkommer dem efter det til enhver tid gjeldende almindelige regulativ.

Den som således beregner sig forhøiet skyssbetaling, skal på vedkommende regning avgi bevidnelse om, at reisen ikke uten skade kunde utsettes, og at den benyttede forsterkede skyss har vært nødvendig, samt om at det på samme båt ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

9. Når to eller flere tjenestemenn som er berettiget til reisegodtgjørelse, reiser sammen med båtskyss, skal de, uansett bestemmelsen under foranstående punkt 8, bare være berettiget til hver for sig å erholde godtgjørelse efter satsene i det gjeldende regulativ.

Hvis den godtgjørelse de derved tilsammen vil erholde, er utilstrekkelig til å dekke den lovbestemte betaling for den nødvendige og virkelig benyttede forsterkede båtskyss, er enhver av dem tillike berettiget til å få godtgjort sin forholdsvis del av det overskytende utlegg.

Med hensyn til foranstående bestemmelse blir de i punkt 6 1ste ledd nevnte tjenestemenn å betrakte hver som en person. Reiser tollopsynsmenn på båt sammen med tollfunksjonærer som oppbærer almindelig reisegodtgjørelse, kan de ikke beregne sig sådan.

B. Kostgodtgjørelsen.

I.

Kostgodtgjørelsen fastsettes saaledes:

1ste klasse kr. 9,00 pr. døgn.

2nen klasse kr. 6,00 pr. døgn.

Forsåvidt den reisende må overnatte (d. e. tilbringe 3 timer eller derover av natten) utenfor sin bopel, skal de til 1ste klasse hørende tjenestemenn være berettiget til å erholde et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 6,00, de til 2nen klasse hørende kr. 5,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Tillegget bortfalder når det anvises den reisende fritt kvarter av det offentlige. Likeledes bortfalder det for netter, hvorfor det i henhold til loven beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller dampskib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som nat regnes tiden mellom kl. 11 aften og 7 morgen.

For militære og civilmilitære tjenestemenn er deres virkelige embede og ikke deres grad i hæren eller marinen bestemmende for efter hvilken klasse de skal erholde kostgodtgjørelsen.

Den ovenfor nevnte sats for 2nen klasse forhøies for kostgodtgjørelsens vedkommende inntil videre med 25 pct. for reiser av minst 48 timers varighet.

II.

Klasseinndeling.

I klasse I alle tjenestemenn som står i klasse I og II efter lov av 10 juli 1894.

I klasse II alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse III og IV.

Nye tjenestemenn blir av Handelsdepartementet å henhøre til en av disse klasser.

Hvor det finnes særlig rimelig, kan Kongen inntil ny klasseinndeling foreligger vedtatt, rette på åpenbart uheldige forhold innen den gjeldende inndeling av tjenestemenn i kostgodtgjørelsesklasser.

C. Regulativets ikrafttreden.

Dette regulativ gjøres gjeldende fra 1 september 1923 å regne.

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker :

- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 42de årgang 1922. Kristiania 1923.
(*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 40de bind 1922. Kristiania 1923. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsoppgaver over vareomsætningen med utlandet 1922. Tiende bind. Kristiania 1923.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1922. Dixième année.*)
- Norges civile, geistlige og judicielle Inndeling 1ste oktober 1917. Kristiania 1917.
(*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er octobre 1917.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913 og 1915, er byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

6 september 1923.